

naša luč

1975

2

splošna deklaracija o človekovih pravicah

Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je leta 1948 sprejela Splošno deklaracijo o človekovih pravicah. Ob tridesetletnici te važne mednarodne listine objavljamo v nadaljevanjih njeno besedilo in ga razlagamo.

Združeni narodi so v svoji ustanovi obnovili svojo vero v temeljne človekove pravice, v dostojanstvo in vrednost človeške osebe in v enakopravnost moža in žene, ter sklenili, da bodo pospeševali ob večji svobodi socialni napredek in boljše življenjske razmere.

Združeni narodi razglašajo Splošno deklaracijo za svojo ustavo, za svoj temeljni zakon, po katerem se bodo ravnali.

V tej ustavi Združeni narodi znova razglašajo svojo globoko prepričanje, da ima slehernik pravice, ki mu jih ne sme nihče kršiti, da je slehernik vreden posebnega spoštovanja in da imata žena in mož popolnoma enake pravice.

Združeni narodi se zavezujejo k prizadevanju, da bo na svetu večja svoboda, da bodo posamezniki vedno bolj izenačeni v svojih pravicah in dolžnostih in da se bodo materialne razmere izboljšale.

Države članice so se obvezale, da bodo ob sodelovanju z Združenimi narodi uveljavile splošno spoštovanje in uresničenje človekovih pravic.

Države, ki so članice OZN, so same sebi naložile dolžnost, da bodo s pomočjo OZN skušale doseči, da bodo države vsega sveta človekove pravice priznale, spoštovale in tudi v praksi uveljavljale. Seveda pa ta dolžnost nalaga članicam samim, da vsaka od njih naj-

prej v svojem državnem prostoru te pravice uveljavlja. Kako malo iskreno je to „samobvezovanje“ pri državah levih ali desnih totalitarizmov!

Za popolno uresničenje teh obveznosti je največje važnosti vsem skupno pojmovanje teh pravic in svoboščin.

Deklaracija bo zapisala tiste najbolj osnovne pravice posameznika, ki jih ne more nihče upravičeno zanikati. Tudi bo pojasnila, v kakšnem pomenu je treba razumeti posamezno pravico. Enako razumevanje pravic s strani vseh držav je namreč pogoj, da bodo te iste države spoštovanje in uresničevanje resnic sploh mogle uveljavljati.

Zaradi vsega tega GENERALNA SKUPŠČINA RAZLAGA NASLEDNJO DEKLARACIJO O ČLOVEKOVIH PRAVICAH kot vsem skupni ideal, ki naj bi ga dosegla vsa ljudstva in narodi, da bi to deklaracijo vsak posameznik in vsi družbeni organi imeli stalno pred očmi in se trudili, da bi s poukom in vzgojo pospeševali te pravice in svoboščine ter z vedno popolnejšimi uredbami v državnem in meddržavnem življenju zagotovili, da jih bodo na splošno in dejansko priznali in uresničili tako pri prebivalstvu držav članic kot na ozemljih, ki so podrejena njihovi vrhovnosti.

Generalna skupščina OZN je objavila načela o človekovih pravicah iz dveh razlogov: zato, ker je najvišji cilj človeštva urediti svet tako, da bodo na njem vladali svoboda, pravičnost in mir, in pa zato, ker je pogoj za tako urejen svet, priznati slehernemu članu človeške družine njegovo prirojeno

dostojanstvo in enake neodtujljive pravice.

Pravice, ki so v deklaraciji naštetje in pojasnjene, naj bi bile uresničene po vsem svetu: na Kubi in v Španiji, v Sovjetski zvezi in v Čilu, na Kitajskem in v Abesiniji...

Tako zasebniki kot razni družbeni funkcionarji (poslanci, senatorji, ministri, sodniki) naj bi se najprej sami zavedali važnosti teh načel, potem pa naj bi poskrbeli za pouk in vzgojo ostalih državljanov v teh načelih in za dejansko izvajanje teh načel v svojih državah in v odnosih z drugimi državami z vedno bolj učinkovitimi zakoni.

ČLEN 1. Vsi ljudje se rode svobodni ter z enakim dostojanstvom in pravicami. Vsi imajo dar razuma in vesti in se morajo srečavati v duhu bratstva.

Tri stvari prinese vsak človek s seboj na svet: pravico do svobode, enako vrednost kot drugi ljudje in enake pravice kot ostali. Konkretno to pomeni, da ne sme biti n. pr. otrok črnec v ZDA že vnaprej odrinjen od skupnih šol, da ne sme biti otrok irskih katoličanov že vnaprej obsojen na zapostavljanje pri dodelitvi stanovanj in služb, da ne sme biti otrok vernih staršev v komunističnih državah že vnaprej odrinjen od javnih funkcij.

Osnova za bistveno enakost med ljudmi sta razum in vest, saj se po tem dvojem človek razlikuje od vseh drugih vidnih bitij: po sposobnosti mišljenja in po sposobnosti zavestnega ravnanja. Prav ta dva darova morata biti osnova za medsebojno življenje v veliki človeški družini: naj bi si bili vsi ljudje na zemlji med seboj kot bratje in sestre, ne pa kot gospodarji in hlapci, gospodje in sužnji, tirani in zasužnjeni, kapitalisti in proletarci...

(Bo še)

*Slika na naslovni strani:
Nekaj metrov nad zemljo je lepše!*

Kristjan naj bo revolucionar za svobodo, pravico, ljubezen

V Gorici izhajajoči tednik „Katoliški glas“ je objavil pred kratkim (12. decembra 1974) razmišljanje „Kristjanov odnos do diktature“. Zaradi aktualnosti članka ponatiskujemo iz njega glavne ugotovitve:

Danes imamo na svetu dve vrsti diktatur: desničarsko, ki išče oporo v kapitalističnem svetu, in levičarsko, ki omejuje najosnovnejše človekove pravice pod pretvezo marksističnega nazora.

Kako naj gleda kristjan na diktaturo?

Biti kristjan pomeni, izbirati svobodno življenjsko pot, ljubiti svojega bližnjega kakor sam sebe, priznavati tudi njegovo svobodo. V tem pričevanju ni prostora za nobeno diktaturo. Danes mora biti kristjan zopet tak kakor na začetku: tisti, ki krivični družbi oporeka.

Mnogi očitajo Cerkvi, da levičarsko diktaturo strožje sodi kakor desničarsko. V resnici pa Cerkev odklanja kapitalizem prav tako odločno kakor marksizem.

Kristjan je osnovno revolucionar, a zanj ne pomeni revolucija samo zamenjave ljudi, ki so na oblasti, z drugimi ljudmi, ki imajo o oblasti prav tako mišljenje kakor prejšnji. Kristjan pričuje s tem, da svet neprestano opozarja, da se mora mišljenje o oblasti kot o nasilju spremeniti. Veselo oznanilo, ki ga je Kristus prinesel na svet, izključuje diktature. Misel, ki naj preplavi vse, je misel o ljubezni. Ta revolucija je počasna, a kristjan mora biti potrpežljiv in vztrajen revolucionar.

„Družina“ izhaja že nad dvajset let, a vsaj v zadnjih desetih letih ni bilo v slovenskem časopisju in drugih sredstvih družbenega obveščanja o njej povedanega prav nič pozitivnega. Pred kratkim je ljubljanski radio spet posvetil „Družini“ veliko pozornost. Bila je to kritika s pozicije sile, po geslu „Vam bomo že pokazali!“ — O teh in ostalih ugotovitvah uredništva „Družine“ berite več na straneh 10 in 12!

Zgodilo se je ponovno. Že tridesetič. Da je bil za 83% slovenskih vernikov domá Božič delovni dan. Očiten dokaz, da nima vsaj v tem primeru slovensko ljudstvo domá danes pri odločanju o skupnih zadevah nobene besede. (Seveda pa je večina vernega slovenskega ljudstva domá Božič praznovala tudi letos brez ozira na trenutno družbeno ureditev.)

Tudi v mednarodnem svetu je povzročila začudenje novica, češ da naj bi bil že izdelan zakonski osnutek, po katerem bi bil prepovedan otroški verouk v Makedoniji.

Kljub temu, da gledajo sedanji marksisti zaradi nepoznanja ali neupoštevanja ne le obče zgodovine, ampak tudi očetov marksizma v veri sovražnika napredka, in kljub temu, da ni nikomur neznan razvoj Jugoslavije v zadnjem času v smeri ozkosti in nestrpnosti, se zdi opazovalcem vest o prepovedi verouka le preneverjetna.

Če bo ta vest „postala meso“, bo to za vse ljudi v Jugoslaviji žalostna novost: ne toliko, ker bodo otroci prikrajšani v eni svojih osnovnih pravic (kristjani se bodo že znašli, da otroci ne bodo brez verske vzgoje), ampak bolj zato, ker bi bil to jasen znak, kako tesno so vijaki že priviti.

naša luč

1975 2

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 24
februar 1975

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.
Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je po-
gojena zaradi neenakih
poštnin v posameznih dr-
žavah in različnih deviz-
nih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo po-
verjeniki in uprava „Naše
luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

za vas smo nabrali najbolj zanimive

novice od doma

BREŽICE. — Brežiški grad kot muzej je v Sloveniji gotovo najlepše urejen. Dela, ki so potekala več let, so dala gradu prvotno podobo. Prenovili so stolpe, obnovili fasade, popravili streho. Posebno pozornost vzbujata arkadna hodnika in sončni uri, ki dopolnjujeta baročno arhitekturo.

CELJE. — V kinu „Metropol“ je bila decembra premiera celovečernega filma „Gimnazijka“, ki so ga posneli amaterji Ljudske tehnike po literarnem delu Antona Ingoliča. S tem so začeli „teden domačega filma“. Za te predstave je bilo zelo veliko zanimanja in obiska.

DRAVOGRAD. — Cerkvico sv. Vida pri Dravogradu vztrajno obnavljajo. Prvič je omenjena že l. 1177. Grajena je v romanskem slogu.

Ima eno ladjo in vhodni zvonik. Pri delih so odkrili tudi poznogotško fresko, ki predstavlja solnograškega škofa Eberharda v spremstvu svetnikov Jakoba in Florjana. Fresko sedaj skrbno restavrirajo.

IDRIJA. — Pihalni orkester idrijskega rudnika ima spoštljivo zgodovino, saj se rudarji organizirano ukvarjajo z glasbo že celih 300 let. Godbo financira rudniška sindikalna organizacija. Ob kulturnih in krajevnih praznikih so imeli že vrsto uspešnih nastopov, za kar so jim ljudje posebno hvaležni. Nastopali so že tudi na mnogih revijah pihalnih godb in dosegli odlična mesta.

IZOLA. — Ribiči izolskega „Delamarisa“ so v minulem letu ulovili 4.240 ton rib in dosegli svoj dosedanj največji letni ulov. Najbolj

uspešen je bil prav mesec december. Samo posadka ladje „Krap“ je v decembru ujela 14 ton kakovostnih rib. S tem so dobro založili hladilnike lastne predelovalne tovarne, kar bo ugodno vplivalo na nadaljnjo proizvodnjo z zmanjšanjem uvoza.

KIDRIČEVO. — V tem kraju gradijo novi kopalni bazen v velikosti 50 x 25 m. Gradijo ga v sestavi rekreacijskega kompleksa. Obenem obnavljajo tudi stari bazen. Oba bosta dobila aluminijaste stene in bosta končana do kopalne sezone. Ob otroškem vrtcu pa gradijo jasli za 23 malčkov, s čimer se bo število varstvenih otrok povečalo na 150.

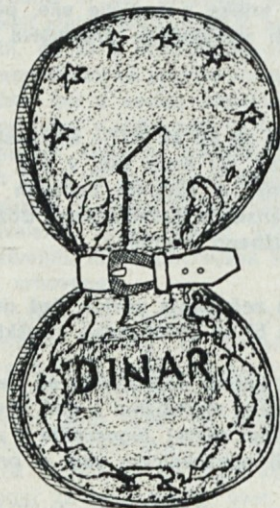
KOČEVJE. — V tem letu je vpisanih na glasbeno šolo 110 učencev. Število je preseglo vsa prejš-

med vrstami smo brali:

KADARKOLI NAM OBETAJO LEPŠI JUTRI, SE VSELEJ SPOMNIM NA TISTI LEPI SLOVENSKI PREGOVOR, KI PRAVI, DA JE EN „DANES“ BOLJŠI KOT DVA „JUTRI“.

VEM ZA VODILNEGA TOVARIŠA, KI JE V TRENUTKIH SAMOKRITIČNOSTI VZNESENO VZKLIKNI: „PRIZNAM, DA SEM KRIV, TODA NAJ PRIZNAJO TUDI DRUGI!“ IN PRIZNALI SO — DA JE KRIV.

IZ URADNIH KROGOV SMO IZVEDELI, DA BO LETOS V JUGOSLAVIJI SPET VEČ DENARJA KOT LANI. ŽAL, NIČ NE POROČAJO, ZA KOGA!

VARCEVANJE

TEŽKO JE PRITI V ZGODOVINO. ŠE TEŽE JE PRITI IZ NJE.

KO ŽE PODELJUJEJO NASLOVE ČASTNIH MEŠČANOV, NE BI BILO NAPAK, ČE BI ZAČELI PODELJEVATI TUDI NASLOVE ČASTNIH VAŠČANOV, DOKLER SO ŠE.

SAMOUPRAVLJANJE JE V MOJEM DELOVNEM OKOLJU PRIDOBIL NOVO KVALITETO: ŠE BOLJ MORAM MOLČATI.

DIREKTOR DIREKTORJU: „ZAKAJ PA NOSIŠ ČRNA OČALA?“ NAGOVORJENI: „NE MOREM GLEDATI, KAKO SLABO DELAVCI ŽIVIJO.“

nja in tudi učne in prostorske zmogljivosti so izkoriščene do kraja. Največ učencev se uči klavir in harmoniko. Opaziti je znatno manjše zanimanje za pihala in trobila.

KRŠKO. — V Krškem so začeli graditi nadvoz nad železniško progo. V bistvu bo to podaljšek mostu čez Savo. Zgrajen bo na stebrih in se brez večjih nivojskih razlik spustil do glavne ulice na videntski strani. Sedanji dostop na most bodo potem uporabljali le za lokalne dovoze in tovarno celuloze.

LJUBLJANA. — V Sloveniji so ustanovili poseben sklad za štipendiranje mladih delavcev in delavskih otrok. Podobni skladi so že ustanovljeni tudi v drugih republikah. Sredstva pritekajo iz solidarnostnih skladov samoupravnega sporazuma o štipendiranju. Podeljeno je bilo prvih 35 štipendij, med njimi le dvema mladina delavcema.

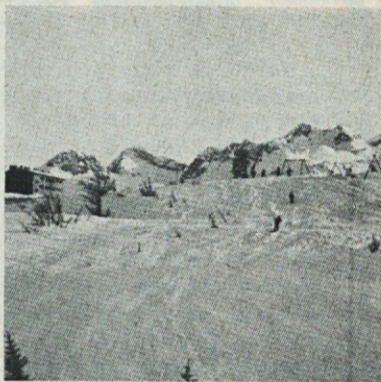
LJUBLJANA. — Z novim letom veljajo v Sloveniji večje cestne pristojbine za osebna in tovorna vozila. Zmanjšana pa je cestna pristojbina za traktorje. Takse so se povečale od 50% do 100% z ozirom na prostornino motorja. Oseb-

na vozila na plin so obdavčena še z dodatnimi 2.000 ND, ker v ceni plina ni vračunan davek za ceste.

LJUBLJANA. — Leta 1774 je dala cesarica Marija Terezija dekret, s katerim je dala v last ljubljanskemu liceju knjige razpuščenega jezuitskega samostana v Ljubljani. Tega je namreč ukinitel cesar Jožef II. Iz tega se je razvila osrednja knjižnica v Ljubljani, ki se danes imenuje Narodna in univerzitetna. Pred vojno je arhitekt Plečnik naredil načrte za veličastno stavbo, ki je v ponos Ljubljani. V njej je veliko rokopisov iz 16. in 17. stol. Tu je zbrano vse, kar je bilo tiskano v slovenščini. Ob dvestoletnici njene ustanovitve so odkrili ploščo Matiji Čopu kot „velikanu učenosti“.

LJUBLJANA. — Novi zakon o vinih iz minulega maja zahteva, da morajo biti vsa vina, ki se prodajajo, registrirana. Zakon želi s tem zaščititi kvaliteto vina, vinogradništvo in vinogradnika. Zakon sicer izgleda novo breme za davkoplačevalce, a ta pomislek ne pride v poštev, ker se lestvica obdavčenja ravna po katastrskem dohodku.

LJUBLJANA. — Stari ljubljanski center se hitro spreminja. Nekdaj

Dom na Komni stoji ob slovenski planinski prečnici. Od tu so lepi izleti v Triglavski narodni park. Pozimi pa je tu raj za smučarje.

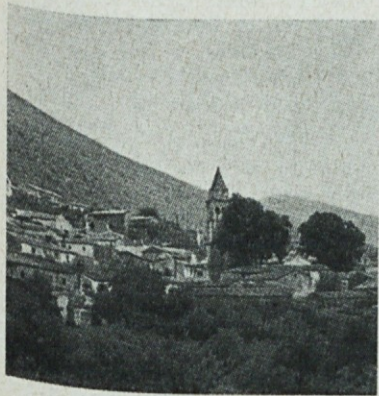
slavne stavbe in gostilne na Titovi cesti se umikajo in dajejo prostor gradnji nove velike Krajgherjeve ploščadi. Obkrožale jo bodo velike trgovske in poslovne hiše. Urejeni bodo podhodi za pešce in druge prometne izboljšave. Dela hitro napredujejo, tako da se nam bo poleti slovenska metropola pokazala že v novi podobi.

LJUBLJANA. — Gibanje industrijske proizvodnje v Sloveniji je bilo (Dalje na 10. strani)

Vas Prešnica s Slavnikom v ozadju leži ob prečni poti, ki prihaja iz Postojne. Z vrha se nudi lep razgled do Dolomitov in Julijcev in na Trst.

Arehova cerkev na Pohorju je bila zgrajena leta 1250 in večkrat povečana. Streha je pokrita s sljodovcem. Pri cerkvi stoji Ruška kočica.

Ribniška kočica stoji 8 km južno od Ribnice na Pohorju. Okoli kočice se širijo travniki z nizkimi smrekami. Pozimi so tu prelepi smučski tereni.

zapiski nekega župnika

Koliko današnje delo Cerkve res prinaša Kristusovo svobodo? Kakšni moramo biti, da se bo videlo, da Cerkev ni le muzejski prostor in njeni ljudje niso le varuhi nekega nemodernega, okorelega moralnega kodeksa?

Ali smo res pričevalci za navzočnost Vstalega v tem svetu? Ali sploh zares verujemo v navzočnost Vstalega, ki nam daje moč za zaupanje, veselje, za dobroto, za vedro sprejemanje križa? Ali vemo, da nas hoče Kristus v tem trenutku osvoboditi vsega, kar bi nas zasužnjevalo in zatiralo?

Ali bo sveto leto zbudilo laike, da bodo naredili vse, kar morejo, in ne samo tožili, da mladi nočejo v Cerkev? Ali morda mladi na nas ne vidijo svobode, za katero „nas je oprostil Kristus“?

Zares postanem kristjan šele takrat, ko se osebno odločim za Kristusa. Vsakdo mora to storiti sam, ne morejo tega namesto njega opraviti starši ali kateheti. Brezbriznost in odstopne mnogih krščenih laže razumem, če vem, da se mnogi dejansko niso nikoli osebno odločili za Kristusa.

Kristjan ni nekdo, ki ima megleno idejo, da je nekaj nad nami, ampak tisti, ki ima do Kristusa osebni odnos. Doživeti mora tisto bistveno: „Kristus je zame! Zame se je učlovečil, zame je plačal, z menoj živi in me vodi k Očetu! Veliko bolj živi v meni, kot je živel z učenci v predvelikonočnem času!“

Osebni stiki, sorodstvo, prijateljstvo, povezanost na delovnem mestu — vse to je odigralo veliko vlogo pri oblikovanju prve skupine Kristusovih učencev.

In to je običajna pot h Kristusu. Včasih beremo o trenutnih spreobrnjenjih, a ta so izjema. O Kristusu nam morajo pripovedovati drugi: tako se mu približamo in se zanj nepreklicno odločimo.

Kristus kliče tudi danes v službo tiste, ki bodo „vse popustili in šli za njim“. Kliče tudi v dobi industrijske in spolne revolucije, potrošniške obsedenosti in visokega standarda.

Ali bodo mladi v naši slovenski Cerkvi znali premagati nevarnost, kateri so podlegli marsikje na

Zahodu? Ali bodo razumeli, da imajo evangeljski sveti tudi še danes vso vrednost? Da tudi še danes človeka osrečujejo?

Kristus nas kliče, da spremenimo mišljenje in postanemo njegovi učenci. Spreminjanje mišljenja ni kakšno nasilno „pranje možganov“. Svoje mišljenje spreminjamo, če trenutek za trenutkom poskušamo živeti po evangeliju.

Kadar se v Cerkvi usedemo v svojo klop in poslušamo evangelij in njegovo razlago kot nekaj, kar je bilo nekoč, kot neki zgodovinski dogodek, ki nas ne zadeva, poslušamo pismouka namesto Kristusa.

V božji besedi, čeprav se zdi včasih okorna in naivna, v pridigarjevi razlagi, čeprav ni vedno bleščeča in na višku, je treba poslušati Kristusa. Kristus mi sedajle govori. Kristus je sedajle blizu mojim problemom. Osvoboditi me hoče mojih strahov, težav, depresij, zmot, slabosti in neurejenih strasti...

A. S.

resnične izpovedi

Pri vojakih sem se prvič napil

Rojen sem bil pred osemindesetimi leti v kmečki družini na Notranjskem. Po petih razredih višje gimnazije sem moral zaradi gmotnih težav pustiti šolo.

Zaposlil sem se kot gozdni delavec. Delo sem kmalu vzljubil. Med vrstnike pa se nisem uspel vključiti.

Pri vojakih sem se prvič dvakrat napil.

Potem sem se spet zaposlil na starem mestu. Živel smo ves teden v gozdu, kjer smo se tudi hranili, pa tudi alkoholne pijače ni manjkalo. Po večerji smo obtičali v jedilnici in pili.

Spočetka sem pil bolj malo, polagoma pa čedalje več, tako da sem kmalu začel ob ponedeljkih izostajati od dela. Povzročal sem izgrede: imel sem posla s policijo in s sodnikom za prekrške.

Alkoholu sem se poskušal izogniti tako, da sem pred dobriimi desetimi leti odpotoval na delo v Nemčijo. Upanje je bilo prazno, saj sem tam pil še več kot doma. Po štirih letih sem se

vrnil domov in se spet zaposlil na starem mestu.

Kmalu sem spoznal svojo ženo, ki na začetku ni vedela za moje pijančevanje, saj sem se trudil, da na sestanke z njo nisem prišel vinjen. Hitro sva se poročila.

Potem sem pa spet pil, čedalje več. Ženo sem prisilil, da mi je prinašala pijačo domov. Če ni bilo dovolj pijače, sem bil slabe volje in sem se z ženo prepiral. Ko sem se napil skoraj do nezavesti, sem jo pa zmerjal in, če se je postavila v bran, sem jo udaril. Drugi dan mi je bilo pa žal.

kakšen bog je mrtev?

Vse ankete potrjujejo, da večina ljudi skoraj povsod na svetu — tudi v deželah, kjer je vera zapostavljena ali preganjana — veruje v Boga. Število zavestnih ateistov

ni nikjer zelo visoko. Veliko bolj razširjena je verska brezbriznost. Vendar je prav v zadnjem času čuti glasove, da postajajo časi veri spet naklonjeni.

VERA IN NEVERA V BOGA DANES

Dati neko kolikor toliko resnično podobo, kako je danes z vero

Po petih letih takšnega življenja se je čaša napolnila in žena me je zapustila. Odšla je na svoj dom in vložila tožbo za razvezo. To je bil neposredni povod, da so me po večmesečnih prigovarjanjih pripravili do tega, da sem se odločil za zdravljenje.

V bolnišnico sem prišel duševno in telesno zdelan. Način zdravljenja mi je všeč. Sedaj ne morem verjeti, kako sem mogel vsa ta leta imeti tako rad to veliko zlo človeštva — alkohol.

Ženo so prepričali, da od vsega začetka redno sodeluje

pri mojem zdravljenju, tako da prihaja na predavanja in sestanke za svoje. Spet sva se pobotala in imava za naslednja leta lepe načrte za ureditev skupnega doma.

— — —

Zdravnik strokovnjak dr. Janez Rugelj je zapisal ob tej izpovedi misli, ki jih v skrčeni obliki objavljamo:

Izkušnje kažejo, da pride zaradi grožnje z razvezo zakona na zdravljenje okoli 40 %, zaradi grožnje z odpustom iz službe tudi okoli 40 % alkoholikov, medtem ko se jih okoli 20 %

odloči za zdravljenje zaradi hujših zdravstvenih razlogov, grozečega kazenskega pregona itd.

Torej, alkoholik se „odloči“ za zdravljenje navadno zelo pozno, v glavnem zaradi hudih pritiskov, ki so ga privedli v razmere brez izhoda. Družina alkoholika mora pretočiti mnogo solza in preživeti veliko gorja, preden izčrpa vse rezerve potrpežljivosti: šele potem svojci nepopustljivo zahtevajo, da gre alkoholik na zdravljenje.

Pri zdravljenju alkoholizma ne poznamo nobenih zdravil.

(Dalje na str. 8 spodaj)

na celem svetu, je praktično nemogoče. Kot majhna osvetlitev nam more služiti podoba iz kakšne poedine države.

● *Kako je z vero v določeni moderni državi?*

Pri roki imamo anketo, ki jo je pred nedavnim izvedla revija *Spiegel* med prebivalci Zahodne Nemčije, starimi od 18 do 70 let. Kaj nam ta pove?

Krščenih	97 %
katoličanov ali evangeličanov	94 %
veruje v Boga	68 %
veruje v neko višje bitje	20 %
zanikajo Boga	10 %
molijo	86 %
verujejo, da molitve Boga dosežejo	64 %
verujejo, da bo moral človek dati Bogu odgovor	59 %

● *Zakaj neverni verujejo v Boga?*

Razočaranja, udarci usode, zagrenitev, obup, pobitosti ljudem gre predobro, visok standard, samoljubje, lenoba	34 %
ljudje so danes poučeni, odrasli	20 %
vojna, vojna doživetja, kru-	16 %

tost v svetu, beda v svetu	9 %
šibkost značaja, vpliv drugih, napačna vzgoja	6 %
zastarelost Cerkve, različno učenje, slabe pridige	6 %
njih molitve niso bile uslišane	1 %

nimamo časa — za Boga

Obiščem sorodnico.

„Mirančka bom jeseni poslala k verouku,“ pravi. „K maši pa ne hodim več. Ne, za posebne praznike že še grem, drugače nimam časa.“

Na fakulteti. Kolega me vabi v kino.

„Perfekten film. Moraš ga videti! Greš?“

„Danes ne.“

„Kaj le imaš takega na programu ravno danes?“

„K maši grem. Praznik je. Ne veš?“

„Pozabil sem. Že dolgo nisem bil pri maši. Ne utegnem.“

Spotoma.

Kolegica me nekaj sprašuje o nedeljski študentski maši. Vprašam, kako da nikoli ne pride. Pove, da enkrat ali dvakrat na leto že še gre v cerkev. O Božiču in Veliki noči, doma.

„Pomisli, da bi človek šel vsako nedeljo! Leto jih ima vendar dvainpetdeset! Ne, to ne gre. To sploh ne pride v poštev. Človek mora biti vendar ekonomičen.“

Znanec na cesti.

„Tebe pa že dolgo nisem videl. Pa se kaj oglasi! Mojca zmerom pravi, da je pri nas tako strašen dolgčas. Še kar naprej boleha.“

„Kaj pa ji je bilo?“

„Kaj nisi vedela?“

„Ne.“

„Včasih smo se videli bolj pogosto.“

„Res. Vsaj ob nedeljah pri maši.“

„Tja pa mi ne hodimo več. Že nekaj časa ne. Ne utegnemo. Ob nedeljah zidamo. Precej smo že naredili.“

Soseda.

„Od kod prihajaš? Seveda, ti hodiš ob nedeljah k maši! Ko se boš poročila, boš že imela dovolj drugih skrbi.“

Prazniki bodo. Peljem se domov. Med kmečke ljudi. Kakor na svež zrak. Teh ritem današnjega časa še ni docela pogoltnil in zadušil v svojem vrtincu. Preprosti so, a pristni. Še „nezmaterializirani“. Srečni so, si mislim. Toda...

Tako „žalostno“ moderni postajajo. Tudi ti.

Srečam gimnazijko.

Pravi, da pohajkuje po trgu, ker je doma „strašen dolgčas“. Malo poklepetava, pove, da mora pohiteti; saj se tako še

● Mnenje mladih

Različni mladi ljudje so odgovorili na vprašanje *Kaj sodite o Bogu* na najrazličnejše načine. Poglejmo nekaj odgovorov!

Verujem v Boga. V cerkev grem le zato, ker sem prisiljen.

Po mojem mnenju obstaja Bog samo v človekovi domišljiji. A mislim, ni ta domišljija slaba. „Verujočim“ more pomagati pri prenašanju skrbi in trpljenja in pri izpolnjevanju zapovedi.

Bog, to je sodnik, ki grozi s kaznijo. Za odrasle imamo policijo, za otroke Boga.

Jaz si Boga sploh ne morem predstavljati. Vendar verujem, da Bog je. Le ne vem, kakšen je.

Človek je zelo nehvaležen. Večina veruje v Boga le toliko časa, dokler je revna. Brž ko obogati, pozabi na vse. Človek potrebuje Boga, kajti v nekaj mora verovati in si prek Boga postaviti neki cilj.

Povsod je možno srečati Boga: v naravi, v soljudeh; vsak dan ga doživljamo na novo in drugače. Z njim moremo govoriti, če prav in iskreno molimo.

PREDSTAVE O BOGU SE SPREMINJAJO

● Otroške predstave

Neki londonski časopis je vprašal pet in šestletne otroke, kako si predstavljajo Boga. Med drugimi je dobil sledeče odgovore:

Bog živi v nebesih. Brije se, včasih se okopa, star je tisoč let in nosi zlate copate.

Ima prav tako prho kot mi v naši kopalnici. Če jo odpre, povsod dežuje.

Vedno je živel in največ časa porabi za to, da pomaga ljudem v nebesa.

Bog je vedno pripravljen pomagati. On naredi, da rože cveto in da raste trava in drevje. Stori, da sneži in dežuje in da sonce sveti.

● Razgovor z mladimi

Na vprašanje *Kako si predstavljaš Boga?* je neki študent odgovoril:

V ljudski šoli sem spoznal in se bal Boga kot stražnika, kot osebo,

jutri vidiva. (Jutri je nedelja.)

„K maši me ne bo,“ se še obrne. Ko vidi, da nič ne rečem, nadaljuje: „Pravzaprav, mogoče pridem. Ampak to je še zelo veliko vprašanje. Če bom imela čas.“

Nedelja.

Spotoma pozdravim soseda. „Ah, ja, ti greš od maše. Jaz ne utegnem iti vsako nedeljo. Ves teden smo na polju, v nedeljo pa moram malo po hiši urediti in pospraviti. Saj vidiš, kakšno razgrajško tolpo imamo pri nas.“

Pa ni nikjer opaziti kake zloglasne tolpe, le otroci se pravkar prilovijo okoli ogla.

Domislim se: „Tile bi lahko šli prihodnjic vsi z mano, pa bo doma dopoldne mir.“

„Saj hodijo vendar redno k verouku. Naj pa naredi župnik iz njih vernike, če hoče! Da bi jih človek pošiljal še k maši...“

ne vem, če bi se izplačalo. Ko bodo odrasli, bodo imeli druge skrbi in tako ne bodo hodili v cerkev.“

Z nekdanjim sošolcem stopiva na kavo.

Pove, da si je včasih tako želel v mesto; takrat ni mogel od doma, ker so bili ostali še mlajši, sedaj pa se je že sprijaznil s tem, da ostane doma. Pravi, da bi ne hotel zamenjati življenja na kmetiji za „tisto mestno enoličnost“. Le-ta, pravi, je precej podobna dolgočasnemu nedeljskemu dopoldnevu na podeželju.

„Meni pa nedeljski dopoldan vedno tako hitro mine,“ pripomni, „tudi kadar nisem v Ljubljani.“

„Pa menda ja ne misliš, da bom še zdaj šel vsako nedeljo v cerkev! Saj vendar nismo otroci, da bi bili tako zelo po-

božni! Človek že mora vedeti, kaj je za normalnega kristjana dovolj. Božič in Veliko noč bom že praznoval tako, kot se za kristjana spodobi. Da bi pa ob navadnih nedeljah hodil k maši — nisem take sorte. Škoda časa!“

Ali ni škoda časa? Kar seštejmo ga, zapravljenega! Pa čisto vsega! Tudi tistega, matematično dobro izkoriščenega, tudi tiste nadure v tovarni, ki so bile sicer dobro plačane, a je doma zaradi njih trpela družina... Seštejmo mojega in tvojega in...

Da, res je. Škoda je časa. Škoda je dvainpetdesetih nedelj, škoda je mnogega več. Škoda je mnogih dni. Škoda je — morda celó — življenja.

In škoda, da nas to tako malo vzmira!

Angelca Ficko

ki straži in ki vedno pazi posebno na to, če kdo kaj slabega stori.

Sedaj je zame Bog bitje nadzemskega sveta, o čigar izvoru naj bi človek ne preiščal preveč, ker to ne vodi do nobenega rezultata. To bitje igra v mojem življenju mnogo večjo vlogo, odkar sem se odmaknil od cerkvenih načel in zapovedi. Morda se z Bogom manj ukvarjam kot prej, a zato bolj močno in ne več tako avtomatično in bedasto kot prej.

Na vprašanje *Na kaj misliš ob besedi Bog?* je drug študent odgovoril sledeče:

Na nedosegljivo, povsod navzoče bitje...

Boga gledam ne le kot Očeta. On je zame obenem prijatelj in nemi poslušalec. Če se je podoba o Bogu za nas spremenila, potem se je le zato, ker smo bili vzgojeni v napačni predstavi o njem. Potem ko se je podoba o Bogu za nekoga spremenila, se ne more več stalno spreminjati. More se le tedaj, če začne nekdo o njem dvomiti ali ga odklanjati.

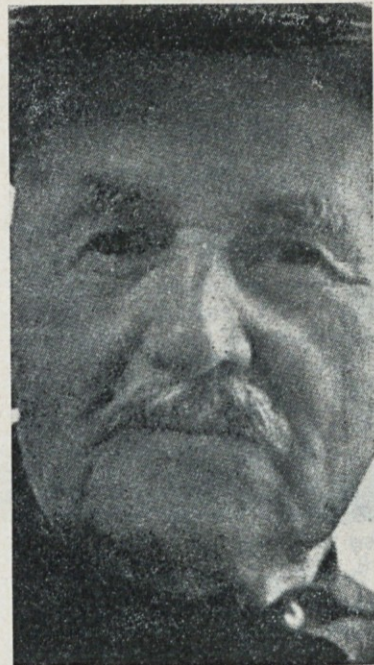
● *Ali si more človek Boga predstavljati?*

Človekovo mišljenje je navezано na predstave. Zato so ljudje vedno, kadar so govorili o Bogu, vključili v predstave o Bogu tudi predstave svojega časa in okolja. Iz tega pa so pri marsikom nastale nemajhne težave, ker je občutil, da prejšnje predstave ne drže več.

A to ni dokaz proti veri v Boga. Ruski pisatelj Tolstoj je rekel nekoč: „Če neki divjak ne varuje več v svojega lesenega boga, to ne pomeni, da Boga ni, marveč le, da Bog ni iz lesa.“

Nezadostne predstave o Bogu je treba razbiti, da je s tem pogled prost za nova srečanja z živim Bogom.

Bog je drugačen in večji kot najboljši drzne misli o njem. Krščanska vera je do človeških predstav

o Bogu previdna. Prepričana je, da more le Bog sam ljudem razodeti kaj o svoji skrivnosti: po Mojzesu nam je dal Bog zapovedi, v Jezusu Kristusu nas je srečala njegova polna dobrota in zvestoba. Le nekdo, ki je Bog in ki živi prav blizu Očeta, nam je pokazal, kdo je Bog, je zapisal evangelist Janez.

Po Jezusovem sporočilu je Bog

(Nadaljevanje s 5. strani)
Imamo samo nekaj pomožnih kemičnih sredstev, ki nam samo delno in šele skupaj s številnimi duševno zdravstvenimi postopki pomagajo pri zdravljenju. Alkoholikove predstave o zdravilih, ki naj bi mu povzročila smrad pred alkoholom, kažejo, kako zelo mu alkohol diši: ne bi ga pil le v primeru, če bi mu smrdel.

Neki alkoholik je zdravniku svojo stisko začel takole izpovedovati: „Ko začnem piti, ne morem nehati. Prosil bi vas, če bi mi dali kakšno „štop lampo“ v glavo, da bi lahko nehal pri

2 decilitrnih vina.“ Ta izjava razodeva, da bi se alkoholik rad „zdravil“ tako, da bi lahko „zmerno“ pil.

Alkoholik pride na zdravljenje običajno hudo jezen na vse tiste, ki so bili tako „nesramni“, da so ga spravili v takšno „sramoto“. To otežuje zdravljenje.

Celotni problem zdravljenja alkoholika pa je tako hudo zamotan tudi zato, ker pride alkoholik običajno v bolnišnico šele potem, ko je zaradi asocijalnega vedenja uničil prijateljske vezi s svojci in znanci. Družina ali pa delovna organizacija ga pošljeta na zdravlje-

nje največkrat zato, ker ga ni mogoče več prenašati.

Kako in kdo naj pomaga alkoholiku, ki so ga že vsi siti in ga nihče več ne mara, posebno še, ko vemo, da brez razumevanja in ljubezni nobeden zemljan ne more brez škode prebroditi niti dnevnih stisk?

Kdo naj mu torej pomaga? Mi vsi, ki smo ustvarili pogoje, da toliko ljudi propada zaradi alkoholizma. Seveda, brez razdelitve dela tudi tu ne gre: dolžnost svojcev, delovnih tovarišev, zdravstvene in socialne službe in drugih morajo biti opredeljene.

ljubezen. Govorjenje o troedinem Bogu ni v jedru nič drugega kot izpoved tega, da je Bog v sebi občestvo in da je oznaka njegove najbolj notranje srede ljubezen.

Za tistega, ki je sposoben to oznanilo verovati, je Bog pravir in studenec vsega dobrega. Tak človek more razumeti Boga kot notranjo silo, ki ga usposablja za ne-sebično ljubezen; kot kažipot za svoje ravnanje; kot partnerja svojega življenja; kot izhodišče in cilj svojega bivanja.

Španski pesnik Pereira je zapisal:

Ti ne prebivaš v oblakih.

Ti si v vsakem delu človeškega duha.

vladimir truhlar

pretehtajmo, kar vsak dan srečujemo!

NEDELJA

Nedelja temelji v svojih naravnih prvinah na sami človekovi naravi. Saj izhaja tedenski ritem iz življenjskih in duševnih človekovih zahtev ter iz njegove duhovne urejalne sile. Tako se počitek sedmega dne kaže kot naravni zakon, ki ga je mogoče razbrati iz ustvarjenega življenja.

Tako ima sobota svoj začetek popolnoma v pobudi Jahveta. S postavo počitka Bog rešuje človeka izpod jarma dela in sam prevzema skrb zanj. Sobota je spomin na osvoboditev iz suženjstva v Egiptu, znamenje pashe („mimohoda“) in zaveze ter je zato sveta resničnost, „posvečena“ po Bogu samem.

Staroveška sobota je umrla v Gospodovi pashi, a našla kot rešenje svoje dopolnilo v Jezusu Kristusu. Tako je nedelja prvotna stvaritev, dar Boga po Kristusu, ki je vstal „prvi dan po soboti“.

Zato je nedelja tedenska pasha. „Je poglobitveni praznik, ki ga je treba vernikom postavljati pred oči

*V sleherni ljubezni je tvoj dih.
Ti si sredi mojega srca, sredi sveta.*

Bog, ki ga predstavljajo kot starca z brado, je mrtev.

Bog, ki bi ga hotel kdo uporabljati za strašilo in nebeškega policaja za otroke, je mrtev.

Bog, ki ga hočemo vtisniti v trdne predstave in pojme, je mrtev.

Bog, ki mu skušamo naprtiti sleherni neurje in sleherni nesrečo, je mrtev.

Bog, ki je ljubezen in ki ljubezen omogoča, živi.

Apostol Janez je zapisal: *Bog je ljubezen in, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog ostane v njem.*

in poudarjati, tako da postane tudi dan veselja in počitka v delu. Ob njej ne smemo dati prednosti nobenemu drugemu slavlju, razen če je res izredne važnosti; saj je nedelja temelj in jedro vsega bogoslužnega leta“. (Koncilski dekret)

Novo ljudstvo ima delež na Gospodovi velikonočni zmagi, doje-ma osvoboditev iz greha in smrti, je vódeno v svobodo božjih otrok in živi v njej življenje, ki je s Kristusom izkustveno skrito v Bogu.

Nedelja ni le „spomin“, temveč hkrati „obljuba“: je vhod v novi red, vstop v začetek človeškega in vesoljskega dopolnjenja, ki je večno življenje.

Nevarnost, ki danes ogroža posvečevanje nedelje in ki prihaja iz sekularizacije, industrializacije, iz novih oblik prostega časa... , postavlja pastirstvo pred novo zelo težko nalogo: kako najti v tem položaju obliko posvečevanja, ki bo prikrojena ustroju časa. V tem naponu bo vsekakor treba osvetljevati, kar je posvečevanju nedelje bistveno, t. j. poudarjati dejstvo, da je Bog tisti, ki posvečuje nedeljo, in da je človekova drža samo odgovor na ta dar Boga. Gre za dan, poln Gospodove skrivnosti, ki mu mora stvar spoštljivo odstopiti prostor.

tak kot drugi

*Gospod, zahvalim se ti,
da sem kakor drugi ljudje:
polni napak in lakomnosti so —
jaz tudi.*

*Sebični so, iščejo le svojo korist
in svojih užitkov ter druge
odrivajo —*

jaz tudi.

*Bojazljivci so, bežijo pred
najmanjšo težavo,*

*bojijo se trpljenja in dela —
jaz tudi.*

*Muhasti so; danes nekaj hočejo,
jutri pozabijo, kaj so hoteli;
obljublajo, pa ne držijo besede,
ravnajo se po svojem*

razpoloženju —

jaz tudi.

*Pusti so in neznosni,
bolj vneti za zemeljsko kot za
nebeško,*

*znajo se navdušiti, a ne za dolgo.
Poznajo dolgčas, stud in lenobo —
jaz tudi.*

*Grešniki so, moj Bog —
jaz tudi.*

Tudi jaz.

Zahvalim se ti za to.

Kajti za grešnike si prišel.

*Za ljudi, ki so malo zanimivi,
ki so revni po ljubezni in siromašni
po krepostih.*

Za ljudi,

ki iz vsega tega ne morejo sami.

Za take,

ki potrebujejo tebe.

*Hvala ti, Gospod, da sem med
njimi!*

*Ko bi imel lepo, bogato in
krepostno dušo,*

kako hitro bi zlezel na podstavek!

Ti bi me pustil samega

v moji samozadostnosti.

*In kaj bi bilo iz mene,
ko ne bi bilo tebe, Gospod?*

*Gospod, bodi milostljiv
meni, grešniku!*

M. Francoise

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

v letu 1974 za 11,4% večje kakor v prejšnjem. Največji napredek je bil v elektro- in usnjarsko-obutveni industriji. Nazadovalo pa je rudarstvo in pridobivanje električne energije. Ob koncu leta je bilo v slovenski industriji zaposlenih 315 tisoč. 8600 oseb je brezposelnih. Povprečni osebni dohodek je znašal 2885 dinarjev na mesec.

LJUBLJANA. — Izdelan je načrt za plinifikacijo Slovenije. V prvi fazi bo zgrajena gosta mreža plinovodov, ki bo povezovala vso Slovenijo. Plinovod bo priključen pri Št. Ilju na glavno omrežje jugoslovanskega plinovoda, ki bo prihajal v Slovenijo predvsem iz Sovjetske zveze. Plinovod bo zmožgel poldrugo milijardo m³ plina letno.

LJUBLJANA. — V Indiji so med 150 tisoč otroki nagradili tudi 10 jugoslovanskih mladih risarjev, med njimi štiri iz Slovenije. Tekmovanje prirejajo vsako leto ob obletnici Nehrujevega rojstva, ki je ob enem praznik indijskih otrok.

LJUBLJANA. — Mladinska knjiga v Ljubljani je v osmih letih izdala v svoji zbirki „Naša beseda“ 90 knjig v skupni nakladi več kot tri milijone izvodov. S tem smo Slovenci dobili izbor naše literature, nacionalne misli in prispevke k svetovni miselnosti. Vsekakor je to pomemben založniški podvig. S tem je cikel zaključen. Spomladi pa se bo nadaljeval z izdajanjem izborov iz jugoslovanske literature.

LJUBLJANA. — Elektrogospodarstva Slovenije bi po izračunih dejanskih stroškov v proizvodnji, prenosu in razdeljevanju električne energije morala povečati pristojbine električnega toka za 61%.

iz slovenskega tiska doma in na tujem

Z izvlečki slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

družina

„DRUŽINA“ izhaja dvakrat na mesec. Izvod stane 50 par. letna naročnina 12 Rdin. za inovativno

LJUBLJANSKI RADIO NAPADEL „DRUŽINO“ V SLOGU „VAM BOMO ŽE POKAZALI“

Pisanje v *Družini* je bilo doslej že velikokrat pod „drobnogledom“ najrazličnejših kritikov. Oglašajo se nam bralci, ki s tem ali onim članom niso zadovoljni, deležni pa smo tudi kritike na straneh (ali na valovih) sredstev družbenega obveščanja.

Prav pri teh zadnjih kritikah moremo ugotoviti dejstvo, ki ni ravno razveseljivo. Če je kdo spremljal naše delo v njegovi odmevnosti v slovenski javnosti, v časnikih ter radiu in televiziji, si je mogel o nas ustvariti dokaj čudno mnenje. Najbrž nas ima za nepoboljšljive „klerikalce“, politikante, ki potuhnjeno, a vztrajno rovarijo proti naši družbeni ureditvi, ki tu in tam prestrašeno utihnejo, ko pa menijo, da so dovolj varni, spet spustijo nekaj klerikalnega strupa in s tem vznemirjajo slovenske vernike ter preizkušajo njihovo potrpežljivost. To — in nič drugega.

Družina izhaja že nad dvajset let, a vsaj v zadnjih desetih letih ni bilo v slovenskem časopisju in drugih sredstvih družbenega obveščanja o njej povedanega nič pozitivnega (če se motimo, nas to samó veseli).

In vendar si upamo trditi (brez napihovanja, pa tudi brez lažne skromnosti), da smo v tem času le naredili kaj takega, kar bi bilo vredno pohvale. Če nas je kdo na naše napake opozoril, smo jih skušali popraviti, dosegli pa nismo ničesar drugega kakor to, da se nas v sredstvih družbenega obveščanja vztrajno drži oznaka klerikalizma. Tudi če smo storili vse, da bi je ne mogli v resnici zaslužiti, ni prav nič pomagalo.

Nobenega pomena nima, da bi sestavljali bibliografijo člankov, s katerimi smo skušali vzpostaviti dialog s stvarnostjo, v kateri živimo, čudno se nam pa le zdi, da nihče izmed tistih, ki vneto pazijo na napake in spodrsaljaje, ki se pojavljajo na naših straneh, ni nikdar videl ničesar pozitivnega. Najbrž nas res imajo za drobec peska, ki neprijetno moti urejevanje in razvoj odnosov med Cerkvijo in samoupravno skupnostjo.

Pred dobrim tednom nam je ljubljanski radio, ki tudi sicer prednjači v lovu na klerikalizem, spet posvetil veliko pozornost. Popoldanska oddaja *Dogodki in odmevi* je vzela v precep 46. številko *Družine*. Priznati moramo, da take govorce nismo več javni. Morda bi jo utegnili najti na straneh predvojnih časnikov, ko so se med seboj obkladali slovenski klerikalci in liberalci. V tisti kritiki ni bilo niti sence dobronamernosti. Nasprotno. Bila je to kritika s pozicije sile, v slogu „vam bomo že pokazali“.

Že sam začetek, ki govori o „klerikalnih strukturah, ki so iz začasne potuhnjenosti spet prešle v izzivanje“, je dovolj zgovoren. Nikjer, niti v sporni 46. številki *Družine*, nismo pozabili, da so naši verniki večinoma člani SZDL, prav vsi pa državljani SFRJ in samoupravljalci. Iz „argumentov“, ki jih kritika navaja, tega ni mogoče izluščiti. Ali je bilo trganje iz konteksta in napačno tolmačenje namerno ali nenamerno, v to se ne bi spuščali, le ugotavljamo ga.

kaj gre ljudem na živce?

DELAVCA MED SEBOJ.

„KAJ SE JE PA ZGODILO, DA SO NAŠI VODILNI IN NJIHOVI GOSTJE TAKO VESELI?“

„DOSEGLI SO SAMOUPRAVNI SPORAZUM O PODRAŽITVI VSEH PROIZVODOV.“

Mož pride domov in pove ženi: „Od plače so mi odbili kredit, vodo, elektriko, ogrevanje in telefon . . . , za nas je pa ostala kuverta.“

BIL JE VISOKO KVALIFICIRAN NEDELAVEC.

Zadnja vest po televiziji 31. decembra 1974: „Dragi gledalci, veselite se, pravkar smo prejeli Tanjugovo vest, da letos ne bo več podražitev!“

ČE ŽE DRŽIJO VSE NITI V SVOJIH ROKAH, JIM DAJTE PA ŠE ŠIVANKE!

Delavec ostalim delavcem: „Tovariši, sindikat nam je zagotovil brezplačno silvestrovanje. Na Silvestrovo imamo šiht.“

KOMAJ SEM ZLEZEL NA KONJA, ŽE SO ME ZAJAHALI.

„Veš, da je v naši državi že 11.500 krajevnih skupnosti?“
„Kakšen slučaj! Toliko je bilo namreč takoj po vojni občin.“

DIREKTOR DELAVCEM: „KAKOR VIDITE, TOVARIŠI, PRI

NAS NI SOCIALNIH RAZLIK: ZA VSE JE PRIŠLO NOVO LETO.“

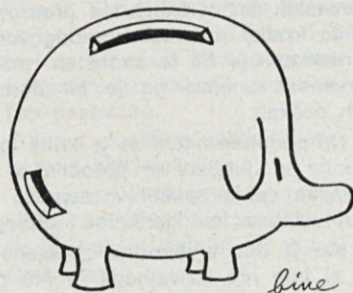
„Ali veš, da se nam za varstvo okolja obeta nov davek od peči na premog in olje?“

„Pa bo zrak zato kaj boljši?“

„Zaenkrat vemo le to, da bo dražji.“

PRI VRATIH JE POZVONILO. ZUNAJ JE STAL MOŽ S PROŠNJO: „PRISPEVAJTE ZA BORO PROTI INFLACIJI!“

Želimo vam srečno novo leto in srečne stare cene!

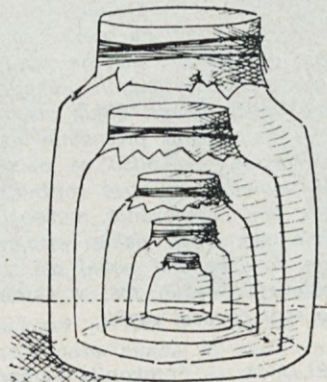

„SEM RADOVEDEN, KAKO BODO LJUDJE NAZVALI NOVI BANKOVEC ZA 20 DINARJEV.“
„SO GA ŽE: ‚POLLITRČEK.‘“

Tajnica sodelavcu v podjetju o uradniku, ki gre ravno mimo: „Temu pravimo Kissinger našega TOZDa.“

„Ker mu je tako podoben?“

OZIMNICA

„Ne, temveč zato, ker spravi toliko kilometrine skupaj.“

GOSPODINJA TRGOVCU: „KOLIKO PA STANE ŠKATLA OVSENIH KOSMIČEV?“

„NE VEM, MORAM POGLEDATI. DVA DNI SEM BIL NA DOPUSTU.“

Vsem odgovornim tovarišem želimo v novem letu več rezultatov in manj referatov!

ALI PRI VAS ŽE DELA DELAVSKA KONTROLA IN KAKO?

● Že. Generalni je članom komisije odobril dnevnice za študijsko potovanje na Kanarske otoke.

● Pri nas deluje delavska kontrola pod direktorjevo kontrolo.

ALI JE BOLJE IMETI VEČ ALI MANJ FUNKCIJ IN ZAKAJ?

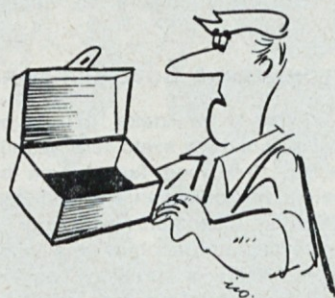
● Čim več, ker lažje živiš brez dela kot brez funkcij.

● Naš šef meni, da jih je bolje imeti več. Funkcije sprejema on, funkcioniramo pa mi.

ALI JE PRAV, DA BODO UČITELJI ZADNJI, KI JIH BODO VPRAŠALI, KAJ MENIJO O CELODNEVNEM POUKU?

● Ne vem, ali je prav, vem pa, da učitelji niso edini, ki jih nihče ničesar ne vpraša.

Po Pavlihu

Tako zvišanje bi bilo za odjemalce nesprijemljivo. Dogovorili so se, da se stopnja podražitve dvigne za 40 %.

LJUBLJANA. — Ob božičnih praznikih se je podalo na obisk v domovino okrog pol milijona zdomcev. Na cestah in mejnih prehodih je bila velika gneča. Kljub vsemu je bilo zelo malo prometnih nesreč. Nekateri so odšli na obisk, drugi pogledat za nove možnosti vrnitve, delo, stanovanja, možnosti gradnje stanovanj, nakup strojev, ali pa so izkoristili nekaj dni za dograjevanje svojih hiš, v katere bi se radi čimprej vselili.

LJUBLJANA. — Fotokopije Trubarjeve knjige „Cerkovna Ordninga“ je vatikanska knjižnica uradno izročila veleposlaništvu SFRJ pri Svetem sedežu v Rimu. Slovenska vlada je ta velik zaklad izročila narodni univerzitetni knjižnici v Ljubljani.

MARIBOR. — Mariborski mladinski pevski zbor slavi desetletnico svojega uspešnega dela. V Unionski dvorani je bil ob tej priliki slavnostni koncert pod vodstvom Branka Rajšterja. Med nastopom je bilo več govorov in podelitve priznanja kolektivnu in posameznikom. Zbor je bil odlikovan z najvišjim glasebnim odličjem — Gallusovo plaketo.

MARIBOR. — Dela na mariborskem letališču pri Slivnici zelo hitro napredujejo. Trenutno je že pripravljena za asfaltiranje pristajalna steza. V kratkem se bo začela tudi gradnja letališkega poslopja. Vzporedno gradijo tudi dovozno cesto Slivnica—Orehova vas (6 km). Rok dograditve je letošnji 29. november.

MARIBOR. — Skladatelj dr. Danilo Švara je napisal novo opero za mladino in otroke „Štirje junaki“. Konec decembra je bila prvič uprizorjena v Mariboru. Besedilo je skladatelj napisal sam po predlogi Grimmove pravljice. Štiri živali premagajo roparje in dobro, ki je sicer šibko, spet zmaga nad zlom. To je že šesto odrsko delo skla-

(Dalje na 34. strani)

Kritik nam zameri odgovor bralcu M. P., ki je vprašal, zakaj ne pišemo tudi o junaštvih nekaterih naših ljudi (ne samo duhovnikov, kakor je hote ali nehotе razumel kritik). V pismu je navedel imena nekaterih slovenskih duhovnikov, ki so med NOB reševali svoje farane izpred nemških pušk. Odgovor ponavljamo dobesedno: „O junaških dejanjih naših ljudi smo premalo pisali. Pa naj bodo to duhovniki ali ne. Priznati pa vam moramo, da je zelo težko slaviti junaško dejanje človeka, ki je še živ. Tudi primeri, ki jih vi navajate, se nanašajo na nekatere slovenske duhovnike (ki še živé), ki so med vojno tvegali življenje in reševali svoje župljane izpred nemških pušk. Ko bi se našel kdo, ki bi imel dovolj sposobnosti in časa, bi lahko napisal debelo knjigo o ‚kroniki junaštva‘ ljudi, ki se niso nikdar pojavili na prvih straneh časopisov, a so vendarle junaki ljubezni do bližnjega.“

Le kje je kritik našel podlago za trditev, da nameravamo splesti gloriolo duhovnikom, ki so se odlikovali med NOB? Najbrž samo zato, da je nanjo lahko oprl očitek, zakaj ne pišemo o duhovnikih, ki so svoje župljane „spravljali pred nemške puške“ in podobno. Po njegovem bi bila ta knjiga debelejša.

Za božjo voljo, ali to pomeni, da moramo pisati tudi o Stalinovih taboriščih, če hočemo nekaj povedati o odprtosti ruskega komunizma? Če pišemo o požrtvovalnosti nekega zdravnika, ali moramo takoj dodati še nekaj „črne kronike“ o tistih zdravnikih, ki mazaško opravljajo splave, in podobno? Ali pa ta zahteva o „dodatkih“ velja samo za pisanje o slovenskih duhovnikih? Na preprosto vprašanje našega bralca smo kar se da kratko in preprosto odgovorili. Za pogrevanje napak slovenskega klerikalizma je bil to zadosten razlog. Pa bi bil dovolj najbrž še manjši. Naravnost smešen pa je bil dodatek o „katoliško-klerikalnih“ italijanskih puškah.

Na podoben način se je kritik lotil tudi reportažnega zapisa iz koseške župnije v Ljubljani in poročila o teološkem tečaju za izobražence. Ob Kosezah se je spustil v razpravo o vzgoji, ob tečaju pa je ocenil kot neupravičeno in „klerikalno“ teologijo zemeljskih resničnosti.

Kar je bilo v reportaži zapisanega o vzgoji, ne bi ponavljali. Menimo, da ni bilo nič izzivalnega in nič protiučustavnega, nič, kar bi vznemirjalo slovenske vernike in izzivalo njihovo potrpežljivost.

Teologija zemeljskih resničnosti (predavatelj škof Grmič) kot tudi teologija politike in revolucije (predavatelj Perko) sta precej stari zadevi. Čeprav o njih nista pisala Avguštin in „Akvinčan“, so se jih lotili številni ugledni teologi. Vsem najbrž res ne bi mogli očitati klerikalizma. Kot kristjani smemo tudi o teh dveh dejavnostih povedati svoje mnenje. Saj smo tudi mi občani SFRJ in, vsaj menimo tako, tudi delovni ljudje. Če moralist pove, kaj pravi katoliški moralni nauk o revoluciji, ali naj mu že očitamo vmešavanje v politiko in klerikalizem?

Ponavljamo, da nam kritika ni odveč, nasprotno, veseli smo je. Toda tiste prave kritike, ki vidi svetlobo in senco, belo in črno. Tisti pa, ki namerno ali nenamerno vidi le črno, le senčno plat, ne zasluži imena kritik in najbrž je on tisti, ki v resnici vznemirja slovenske vernike.

Družina, Ljubljana, 15. decembra 1974, stran 3.

ZLONAMERNE GOVORICE OKROG „DRUŽINE“ IN „OGNJIŠČA“

Leto, ki se izteka, je bilo namenjeno svetovni prenovi delnih Cerkva kot pripravi na sveto leto vesoljne Cerkve, ki ga bo papež začel na sveti večer. Prav med tem časom pa je Družina doživela nekaj preizkušenj, veliko nerazumevanja, nekaj podtikanj in še več zlonamerne govoric. V dnevnem časopisju in drugih sredstvih družbenega obveščanja je bila sredi septembra objavljena izjava Komisije za družbeni nadzor SO Ljubljana-Center o preiskavi poslovanja Družine. Skoraj istočasno je bila podobna preiskava tudi pri Ognjišču v Kopru.

(Dalje na 34. strani)

slovinci po evropi

anglija

LONDON

Advent, božič in novo leto smo praznovali kot druga leta. „Miklavž“ je prišel 8. decembra v „Naš dom“ in pripravil prsrčen otroški praznik, ki je prinesel otrokom in odraslim mnogo veselja.

Pevski zbor v Rochdale je v adventu pel tudi v krajevni župni cerkvi sv. Patricija slovenske melodije. Rabil je besedilo, ki ga je lani priredila ga. Birs v Denverju (Kolorado, ZDA). Prestavila je slovensko besedilo v angleščino, ohranila pa melodije. Zbor je sprejel mnogo čestitk. Seveda zbor nastopa tudi pri naših mašah.

Posebej se moramo zahvaliti vsem, ki radi postrežejo po maši.

Naš pevski zbor v Rochdale, Anglija, tudi pri maši pridno prepeva.

Kjer dobimo prostor, gremo na razgovor v dvorano, tako v Rochdale in Bedfordu. V Rochdale so nas povabile sestre v svojo obednico, postregle pa naše pridne gospe; prav tako v Bedfordu. V Rothwellu nas sprejmejo Kravosovi, v Bargoedu Miheličevi. V Chapel Endu nas je bilo sorazmerno veliko, tako da so imeli Sajetovi in Kenkovi mnogo gostov. V Keighleyu so Zajčevi pripravili dobro postrežbo.

Vsem, posebno gospodinjam, res iskrena zahvala!

V cerkvi sv. Marije, Coventry, sta se lani 12. decembra poročila Franc Podplatnik in Cathlin M. Humpries. Čestitamo!

avstrija

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Božični prazniki so za nami. Kar lepo smo jih preživel. Pevski zbor se je naučil nekaj no-

Miklavž je tudi v Londonu razveselil naše mlade in stare rojake.

vih pesmi, s katerimi nas je razveseljeval pri božjih službah.

Na Štefanovo smo imeli božičnico. Zbrali smo se v Haidu, kjer smo v kapeli imeli najprej sv. mašo, nato pa v farni dvorani malo

Pavel Pristavec in Marita Long po poroki 7. septembra 1974 v Merthyr Tydfil (Anglija).

akademijo, ki so jo pripravili naši mladi. Nato pa smo se spravili nad pečenice in prekajene domače klobase, ki jih je naredil g. Zere, ter nad potice, ki jih je spekla ga. Vrečarjeva; za tiste, ki morajo držati dieto, je bila pripravljena šunka in sir. Vse skupaj smo pa zalivali z vinom in pivom. Ker smo bili dobro okrepljeni, smo se tudi zavrteli. Poleg plošč sta nam na harmoniko igrala poskočne viže g.

Ludvik Sadl in njegova žena ga Anica.

Vsi navzoči otroci so dobili tudi majhen božični dar; denar za darove je dal škofijski referat za tujce, za kar se lepo zahvaljujemo.

Škoda, da so bili nekateri zaradi bolezni doma zadržani. Bilo je res prijetno in smo z veselimi srci odhajali na domove z zavestjo, da je prijetno v domači slovenski družbi.

SALZBURŠKA

SALZBURG. — Gg. bogoslovci so nam pripravili pred Božičem *akademijo*, s katero so nam skušali vzbuditi adventno hrepenenje po Odrašeniku in veselje ob božičnih praznikih. Hvaležni smo jim, pa tudi sestram in g. ravnateljcu Azila prof. dr. Rupniku, ki nam dajo cerkev in dvorano na razpolago. Kaj to pomeni, smo čutili vse mesece, ko so cerkev popravljali in dvorane ni bilo. Bog povrni!

TENNECK. — Iz pongauskega področja je spet nekaj rojakov v bolnicah. Ponovno je moral v bolnico g. Janko Kolarič. Prav tako je v zdravilišču g. Janez Staminčar. Mnoge je mučila gripa. Vsem želimo čimprejšnjega zdravlja!

† Č. g. ANTON MIKLAVČIČ

V sredo, dne 8. januarja je v Spittalau ob Dravi odšel v blaženo gledanje g. duhovni svetnik krške škofije in duhovnik ljubljanske nadškofije g. Anton Miklavčič. Po smrti nepozabnega g. Burje je leta 1952 prevzel dušno pastirstvo v tedanjem spittalskem taborišču in vršil to službo tudi po opuščenem taborišču vse do svoje smrti med našimi rojaki, ki so za stalno ostali v Spittalau.

Pokojni g. Anton je bil po rodu z Dolenjskega, rojen na Krki 22. marca 1903 „pri Brdavsu“. Nadarjenega dečka so poslali v Škofove zavode v Št. Vidu nad Ljubljano študirat — gotovo z namenom, da bi postal „gospod“. Po maturi je res vstopil v ljubljansko semenišče in leta 1927 pel novo mašo.

Po novi maši je bil nastavljen na težko faro v Zagorje ob Savi, kjer je imel za šefa župnika Sitar-

Č. g. Anton Miklavčič

ja, ki je bil znan po svoji natančnosti in strogosti. Iz Zagorja je prišel v Semič na Belokranjskem, od tam pa za župnika na Vinico v Beli krajini, kjer je bil do jeseni 1946. Vso vojno je bil na svojem mestu, čeprav je bilo dostikrat zelo nevarno in so komunisti ubili tam njegovega kaplana g. Salmiča, ki je bil tudi nadvse plemenita duša. Nato je bil tri leta upravitelj župnije Dolenja vas pri Ribnici.

Gotovo ni imel namena iti na tuje in je želel ostati dušni pastir vernikom v domovini. Pa je prišlo do tega, da je ribniška OZNA od njega zahtevala, da bi poročal o duhovnikih iz dekanije. Tega dobri g. Tone ni zmožel in je zato avgusta 1949 zbežal preko meje.

S tem dnevem se je začelo drugo obdobje njegovega življenja. Najprej je prevzel dušno pastirstvo v bolnici za jetične v Seebachu. Vsako nedeljo in še trikrat v tednu je šel peš iz Spittalau ob Dravi v Seebach, da je maševal in oskrboval bolnike. Prav iz teh časov ima poznanec po vsem svetu. Ko so bolnico v Seebachu ukinili in so bolnike prestavili v Ried na Gornjem Avstrijskem, je hodil večkrat na leto tja jih obiskovat, dokler bolnikov ni sprejela Švedska. Takrat je obiskoval tudi taborišča okrog Linza in maševal Slovincem, ker tam tedaj ni bilo nobenega slovenskega duhovnika. Od avgusta 1952

pa je postal „taboriščni župnik“ v Spittalau. Za zvesto službovanje ga je krški škof dr. Köstner imenoval lani spomladi za duhovnega svetnika krške škofije.

Pokojni g. Anton je bil res plemenit človek. Dve stvari sta ga posebno odlikovali. Bil je po naravi silno vesten in natančen človek, kar bi ga moglo napraviti za sitneža. Toda njegova srčna dobrota je bila mnogo močnejša in v srčni dobroti je bil tako gostoljuben, da je sprejel vsakega popotnika, mu postregel z najboljšimi stvarmi. Tako se je reklo njegovemu stanovanju „Hotel pri dobrem Tonetu“.

Druga lastnost pa je bila molitvenost. Zaradi sladkorne bolezni, zaradi katere je trpel 35 let, mu je življenjska sila pešala. Ker ni mogel biti toliko aktiven, kakor si je želel, je pa tem več molil za svoje farane. Samo Bog vé, koliko rožnih vencev je v svojem življenju zmolil. Skrbel je, da je bila kapelica ob glavni cesti vedno lepa, okrašena, da je bila služba božja lepo pripravljena in njegove pridige so bile take, da jih je vsak rad poslušal.

Zadnjih deset let so se pridružile še druge težave poleg sladkorne bolezni. Žolč mu je delal težave in srce je opešalo. Večkrat se je moral zateči v bolnico. Pa je vse tegobe vdano prenašal in bil veder.

Naj mu Gospod poplača za vse njegovo delo, za vse dobrote z večnim življenjem!

Pogreb v ponedeljek, 13. januarja, je vodil ljubljanski pomožni škof dr. Lenič. Udeležilo se ga je 70 duhovnikov. Na spittalskem pokopališču so se pri odprtem grobu od pokojnega poslovili g. škof Lenič, g. prelat Zechner v imenu krške škofije, g. Ciril Lavrič kot direktor slovenskih duhovnikov za zdomec v Avstriji, g. Stanko Škrbe, župnik na Lipi pri Vrbi, v imenu prijateljev in sorodnikov, in pa spittalski župnik in dekan v imenu dekanijske duhovščine. Besede vseh govornikov so ugotavljale troje: pokojnikovo poštenost, dobroto in molitveno življenje, vse troje v izredni meri.

Pogrebno mašo je vodil direktor duhovnikov za Slovence po vsem svetu g. Ignacij Kunstelj iz Londona. Somaševalo je deset duhovnikov, pela pa je vsa cerkev. Prav te pesmi so poleg omenjenih govorov navdale navzoče s tolažbo in upanjem na srečanje z umrlim v večnosti.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

V bolnici St. Joseph v Gilly je lani, 5. decembra, umrl g. Davorin Nemeč iz Couillet, star šele 66 let. Na željo pokojnika je bilo njegovo truplo prepeljano v rojstni kraj Bilje (pri Novi Gorici, Slovenija), kjer so ga 17. decembra položili k večnemu počitku. Njegovi ženi ge. Katarini Jarc, sestri ge. Milki Bessière in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje!

V Audregnies se je lani, 7. decembra, cerkveno poročil g. Ivan Rupnik iz Quievrain z gdč. Rito Bruchard. Mladi družini iskreno čestitamo!

Pri božični službi božji v Charleroi („slovenska kapela“ v Home St. Joseph v Montignies s/S!) je izseljenski duhovnik *krstil* malo Sabino, hčerko prvorojenko v družini Zaletelj-Jerlach iz Marcinelle. Bilo je vse izredno prisrčno in osrečujoče. Zbrani rojaki in rojakinje smo lepo prepevali naše božične pesmi, ki nam vsem sežejo tako do srca.

Veselo razpoloženje na slovenskem silvestrovanju lani 31. decembra v Charleroi-Nord (dvorana Ecoles des Soeurs).

Zadnjega decembra smo imeli že tradicionalno *slovensko silvestrovanje* v dvorani Ecoles des Soeurs v Charleroi-Nord. Prostorno, lepo okrašeno dvorano smo napolnili in v veselem vzdušju smo dočakali novega leta ter si iz srca želeli eden drugemu veliko sreče in zadovoljstva.

Posebno se zahvaljujemo trem muzikantom, Mihi Bourgeois, Viktorju Janežič in Nestorju Verhoeve, saj so nam zaigrali tako lepo in doživeto, da je plesalo vse, staro in mlado. Isti trije so ustanovili nov kulturno-zabavni ansambel, ki se imenuje: „Slovenian ansambel Planina — Courcelles“. Želimo jim veliko uspeha pri delu za slovensko skupnost!

„Zveza slovenskih kulturnih delavcev — Charleroi“, ki je bila ustanovljena 29. decembra 1973, je dobila dokončna pravila in izvoljen je bil novi odbor, veljaven za tri leta.

Izvoljeni so bili sledeči odborniki: Ana Fabčič, Ivan Štumpf, Marija Steničar, Desiré Goljevšček, Amalija Struna, Franc Kosec, Miha Bourgeois in Kazimir Gaberc. V nadzorni odbor pa Antonija Keše in Pavla Vermeulen. — Le pogumno naprej!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Društvo Slovencev v Parizu vabi vse rojake iz Pariza in okolice na *pustni večer*, ki bo v soboto, 8. februarja, v dvorani na 45 rue La Quintinie, Paris 15°. Ob petih popoldne bo na istem naslovu skupna maša, ob šestih začetek pustnega večera: najprej bosta dva kratka vesela prizora, nato pa do

polnoči domače srečanje s tom-bolo, z domačo godbo in plesom, kjer se bo vsakdo lahko podprl s krofi in kranjskimi klobasami, žej pa gasil z dobro pijačo. Vsi prijazno vabljeni! Prinesite s seboj dosti domačega veselega razpoloženja!

Dohod in dvorano na 45 rue La Quintinie, Paris 15°:

— z *métrojem* je najbližja postaja Vaugirard (na progi Porte de la Chapelle — Mairie d'Issy), nato pa po rue d'Alleray do ulice, kjer je dvorana;

— z *avtom* je najbolje priti po rue de la Convention do Place Charles Vallin in nato iti po rue Corbon.

Zdenko in Mihaela Bratina sta 21. decembra v spremstvu hčerke Maje prinesla h *krstu* Florence Katjo, botrovala sta pa Dragica in Slavko Kovačič.

3. decembra je bila po kratkih treh tednih življenja *pokopana* Valerija, hčerka Franca in Marije Merlak; najožji družinski prijatelji so pospremili žalujoče starše na tej težki poti.

BLIGNY (Essone)

28. decembra je bila *krščena* Štefka, hči Martina in Irene Pal; h krstu so jo spremljali številni znanci Palove družine in, če drži naša pesem: „Kol'kor kapljic, tol'ko let“, potem bo Štefka dočkala visoko starost.

Gospé Palanec iz Conflans-St. Honorine (Yvelines) in gospé Cordier iz Canteleu (Seine Maritime),

Novonastali „Slovenian ansambel Planina-Courcelles“. Od leve na desno: Miha Bourgeois, Nestor Verhoeve in Viktor Janežič.

ki sta se istočasno morali podvreči enaki operaciji, želimo, da bi skoro bili zopet čili na nogah!

PAS-DE-CALAIS in NORD

150 otrok je obdaroval sv. Miklavž ob svojem obisku v Boksingklubu „Marcel Cerdant“ v Méricourt-Mines. V nedeljo, 15. decembra, se je ta dvorana napolnila z otroki in starši.

Program je bil izbran. Otroci slovenskega tečaja so občuteno zapeli z ostalimi pevci slovensko himno in nato nekaj tradicionalnih božičnih pesmi. Pod vodstvom Antona Rebolja iz Lievina je moški zbor ob spremljavi orkestra Valetič zapel venček koroških narodnih pesmi. Otroci so uprizorili dve Lafontainovi basni „Krokar in lisica“, „Čriček in mravlja“. Rudi Zupančič in Franci Razložnik sta podala Nušičev komični prizor „Oblast“. Dijakinje srednje šole so nas razveselile s prizorom „Sodnik“ in dovršeno podale ritmični ples.

Poleg orkestra Valetič so spremljali z inštrumenti še g. Mlakar in brata Jean Pierre in Andrej Rebolj. Miklavževa bogata obdaritev otrok in odraslih je po uspeli tomboli zaključila res lep večer.

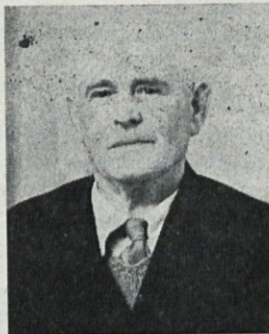
Odboru Društva sv. Barbare in vsem, ki so pomagali, prisrčna hvala!

Polnočnica je tudi letos bila v vseh treh centrih zelo lepo obiskana. Povsod je bilo prelepo petje — zasluga naših neutrudnih organizatorjev Andreja Polina, Antona, Jean Pierra in Andreja Rebolja. Posebna zahvala g. Jakobu Jazbinšku, ki nam je v Mericourt-Mines omogočil dvorano za polnočnico in miklavževanje!

Krstna voda je obtila 25. decembra Cathy Blanquart, hči Jean Clauda in Frančiške Guzelj. Srečnim staršem naše čestitke!

Zakrament sv. zakona sta si dala v Mericourtu 31. decembra Petar Nikolov in Danica Muže. Obilo sreče in naše čestitke!

V Lensu je po krajši hudi boleznici v Gospodu zaspal Jernej Vrečko, upokojenec in dolgoletni

Pokojni Jernej Vrečko, dolgoletni cerkovnik na Fosse VIII (Pas-de-Calais).

(nad 50 let) cerkovnik v cerkvi sv. Avgušтина na Fosse VIII v Vendinle-Vieil. Tih, pa kremenit značaj je vzgojil številno družino; kar tri hčerke so stopile v Red dobrega Pastirja.

Za zvesto službo je ob 50-letnici cerkovniške službe prejel škofijsko priznanje in odlikovanje. Vsem nam je bil vzor molitvenega življenja, saj je ure in ure premolil pred Najsvetejšim. Soprogi in preostalim hčerkam naše sožalje! Pokopan je bil ob obilni udeležbi vernikov in rojakov. Kar štirje duhovniki so ga spremili na njegovi poslednji poti. Naj mu bo Gospod za vse dobro obilen plačnik! Učalkal je 83 let.

Dne 31. decembra lani nas je presenetila vest o smrti Janeza Salobirta, ki je odšel v večnost v

Pokojni, vedno delavni in uslužni Janez Salobirt (Pas-de-Calais).

svojem 73. letu. Tih, a silno delaven je bil rad na razpolago vsake-mu, ki ga je za uslugo prosil. Posebno je rad pomagal pri delih in popravih kapele Naše Gospe Lurške na Fosse 16. Kot dober glasbenik je rad spremljal petje na violino, katero je dovršeno igral. Dobri oče je za svojo soprogo, ki je preminila pred dvema letoma, zelo žaloval, kar je deloma spodkopalo njegovo zdravje, da nas je vse prezgodaj zapustil. Za njim žalujeta sinova z družinama. Naj mu Gospod za vse, kar je dobrega storil, obilo poplača in naj se odpočije po tako truda polnem življenju!

OB LUKSEMBURGU

Božične praznike na Aumetzu smo obhajali preprosto, vendar doživeto, k čemur so pomagale čedne jaslice, za katere se moramo zahvaliti našim požrtvovalnim ženam, večja udeležba pri polnočnici in pa bolj navdušeno petje, pri katerem so krepko sodelovali tudi moški.

V Famecku je družina Franc Krapež sprejela v svojo sredo četrtega otroka Davida, ki je bil krščen na nedeljo sv. Družine. Bog daj, da bi po zgledu Jezusovem rastle v starosti in milosti!

V Knutange pa je 4. januarja v 76. letu starosti umrla po dolgi in mučni boleznici gospa Komljanc, roj. Medvešček, katere pogreb je bil 7. januarja z mašo. Naše iskreno sožalje možu in otrokom!

VZHODNA LOTARINGIJA

Pišem iz bolnice Hospice Ste Elisabeth — Merlebach, kjer se zdravim zaradi prehlajenja že štirnajst dni.

Pred Božičem je bila cela vrsta umrlih in bolnih naših rojakov. Pri teh obiskih sem se zelo prehladil in obležal bolan. Imel sem resen načrt, kot vsako leto tudi letos dati natančno poročilo naše misije za delo v preteklem letu, pa zdaj to zopet ni mogoče.

V letu 1974 je bilo krščenih na področju naše misije 15 otrok,

najmanj toliko novorojencev pa je ostalo pri nas neprijavljenih.

Poroki sta bili le dve prijavljeni, po narodnosti mešanih zakonov (t. j. z drugimi narodnostmi) je bilo 12 sklenjenih.

Smrtna kosa je lani precej neusmiljeno udarila po naših ljudeh: 47 jih je umrlo. Najstarejši med njimi je bil Jožef Pintar (88 let) iz Forbacha. Nad 80 let jih je bilo 10, nad 70 let 20 rojakov. Najmlajša med umrlimi — 40 let — je bila Ivanka Sušnik.

Večinoma so bili vsi lepo pripravljene za zadnjo uro. Sv. zakramentov za umirajoče ni nihče odklonil.

Cerkevno življenje je bilo na splošno zelo živahno, in sicer v Merlebachu — Hospice Ste Elisabeth, v Habsterdicku, Creutzwaldu, Neuland — Cité Maroc in Cité des Chenes.

Najbolj privlačne so svete maše s slovenskim petjem. Društvo „Slomšek“ pod sijajnim in neumornim vodstvom g. Emila Šinkovec vneto prepeva, za kar naj bo obema iskrena hvala! Vedno nove pesmi privabijo rojake tudi iz bolj oddaljenih krajev.

Zaslugo za veliko udeležbo pri sv. mašah imata tudi izseljenska duhovnika gg. Dejak in Cimerman, ki večkrat prihajata k nam pomagat.

Tudi naše drage cerkvene pevke v Habsterdicku, Creutzwaldu, Cité des Chenes in Farebersviller prav pridno pomagajo in sodelujejo pri sv. mašah.

Vsem kličem: Le tako pogumno naprej tudi v bodoče!

Poleg cerkvenega pa naša družva gojijo deloma tudi svetno petje in prirejajo pevske nastope ob raznih prilikah, česar so rojaki prav tako veseli.

Vsem bralcem „Naše luči“ ponovno želim srečno in zdravo novo leto

Stanko iz Merlebacha

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Poročali smo zadnjič, da se bomo za življenje Rebseljevega Jožeta, ki je takrat ležal težko bolan. Res boleznj ni prenesel in je

umrl. Lep pogreb je imel. Msgr. Grims je pa opravil zanj sv. mašo, na koncu katere smo se od dogrega fanta poslovili s pesmijo in govorom.

V Moutiers je pred nekaj meseci avto *smrtno povozil* pridno slovensko ženo Jerebovo, česar takrat nismo mogli poročati, ker je pošta stavkala. Tudi ona je imela ob številni udeležbi lep pogreb. Previdel jo je pred smrtjo naš izseljenski duhovnik iz Aumetza č. g. Dejak.

V Aumetzu samem je bil v začetku decembra vsakoletni lepo uspeli *Miklavžev večer*. Otroci in priletni člani so prejeli lepa darila.

Še pred Miklavževim večerom je pa prišel v Aumetz *Miha Dovžan* s svojim orkestrom. Nekaj posebnega so bile to pot njegove citre in pa govor dramskega igralca iz Ljubljane Jožeta Zupana. Poudaril je, kako velike zasluge imajo na prosvetnem polju poleg svetnih pesnikov in pisateljev tudi duhovniki. Citiral je Vodnika, Gregorčiča in Finžgarja. Posebno dolgo se je mudil pri „Kaplanu Čedermacu“. Poleg Prešerna, Levstika itd. je imel pripravljenih tudi nekaj Finžgarjevih recitacij, a žal je bilo premalo časa za vse. Vsi smo bili mnenja, da je bila to ena najlepših prireditev, kar nam jih je doslej pripravilo Slovensko delavsko društvo iz Aumetza, v katerem je včlanjenih čimdalje več tudi Tikenčanov.

NICA

Ves mesec november in polovico decembra nismo prejeli nobenih poročil zaradi *stavke poštarjev*. Tako smo šele proti sredi decembra dobili „Našo luč“ za november in december. Komaj smo jo čakali, da zvemo, kako živé naši rojaki po svetu in doma. Zaradi poštné stavke tudi uredništvo „Naše luči“ ni pravočasno prejelo našega poročila in se šele sedaj oglašamo.

V tem času nismo imeli posebnih srečanj med sabo. Edino za *Martinovo nedeljo* smo se zbrali

Manosque: Katja Bedrač se po krstu preraja v božjega otroka.

pri Škrljevih. Srečanje je bilo pristrčno, čeprav ni bilo prave priprave in smo šele zadnji trenutek šli iskat, kar bomo dali pod zob. Tako se je zgodilo, da je zadnjim prišlecem zmanjkalo, da bi jim mogli postreči s hrano. Upamo, da se to ne bo več v bodoče zgodilo in da bomo bolje organizirali.

Na Božič za polnočnico smo spet napolnili našo kapelo in pri sveti maši s petjem (kakor smo pač znali) proslavili Gospodovo rojstvo.

Iz župnijske pisarne: V letu 1974 so bili *krščeni* tile naši otroci:

V Nici: Tatjana Arh, Edita Skutnik, Natalija-Edita Reti in Natalija-Gabrijela Terlikar. — V Manosque-u: Katja Bedrač.

Ljubezen in dosmrtno zvestobo sta si *pred oltarjem obljubila* Alojz Kogoj in Gabrijela Podbršček, Lucien Reti in Zlata Arh.

Novo leto, ki smo ga začeli, naj bo za naše duše srečno in blagoslovljeno!

MARSEILLE

Naša mala slovenska skupnost iz Marseille-a in okolice postaja vse bolj povezana. Komaj čakamo, da pridemo skupaj.

Tako smo se spet zbrali za nedeljo pred Božičem pri *slovenski sv. maši* na Plateau de la Viste v

cerkvi St. Paul. Po maši smo preživeli nekaj veselih trenutkov skupaj in se dogovorili, da za *velikonočni ponedeljek* pripravimo celodnevni piknik v naravi pri Plešnarjevih.

V svoji sredi moramo pozdraviti g. Gabrijela Plešnarja, ki je tokrat prvič prišel med nas. On je doslej dolga leta živel v Maroku, kjer je imel mehanično delavnico.

Prav na zadnjo nedeljo oktobra laní je za stalno prišel iz Maroka in se naselil v Aubagne-u blizu svojega brata. Malo ven iz Aubagne-a na cesti RN 8, ki gre proti Toulon-u, je prevzel bencinsko črpalko „Essó“. Zraven je kupil hišo, kjer sedaj živi s svojo ženo in štirimi otroki.

Želimo mu, da bi se med nami dobro počutil in da mu tudi tukaj ne bi zmanjkalo ne zdravja in ne dela!

nemčija

KÖLN

Minulo leto smo v Kölnu lepo zaključili z *božičnico* in *silvestrovanjem*.

Na *božični večer* je bilo poseb-

Božičnica naših rojakov v Krefeldu (Nemčija).

Med *krstom Marije Rot* v Kölnu.

no lepo. Člani naše verske skupnosti so sami lepo okrasili kriptó in družabni prostor z božičnimi drevesci in jaslicami. Mize so nas lepo pozdravile z lučkami in domačo potico, kar je ustvarilo še posebno prijetno vzdušje. Ob poslušanju in prepevanju božičnih pesmi je čas hitro potekal in že je bila polnoč tu. Maša je bila za mnoge bogato doživetje, kar je še posebej dokazovalo petje, ki je prihajalo iz globin naših src. Po maši se nikakor nismo mogli ločiti in se tako zadržali še precej časa v svoji domači družbi.

Skoraj ista skupina rojakov se je zbrala na *Silvestrov večer*. Z mašo smo se zahvalili za življenje in vse, kar smo prejeli v minulemu letu. Vzdušje po maši je bilo tako

lepo, da se je vsakdo lahko nasmejal, napel, navriskal in naplesal. Bila nas je sicer manjša skupina, a prav v takem obsegu se dá napraviti veliko lepega, ko si drug drugemu podarjamo veselje, kar je gotovo najlepše darilo.

Zelo lepa *polnočnica* je bila letos prvič tudi v Hildenu. Tu so ljudje bolj strnjeno naseljeni, tako da se jih je zbralo 120 rojakov. Lepo okrašeni cerkvi in jaslicam, lepemu petju in domačemu vzdušju je dala dopolnilo božična misel duhovnika. Kristus prihaja med nas vsak dan po ljudeh nebogljen, potreben naše pomoči, kot otrok, ki potrebuje mamo, da z ljubeznijo lahko obogatimo vse, ki z nami delijo življenje. Prav ta daritev nas bogatí z novim božjim življenjem in daje novih moči.

Že pred odhodom na božične praznike v domovino je bila v Krefeldu lepa *božičnica*. Zbralo se je petinosemdeset ljudi k sveti maši in božičnemu večeru v župnijsko dvorano. Ta nas je ob vstopu lepo pozdravila z božično okrašenimi mizami in drevescem. Domača potica nas je popeljala v otroška doživetja božiča doma. Vsa polna materinske ljubezni in dobrote je bila. Pogreli smo se s toplim čajem in okrepili z domačim vincom.

Vse to je bilo pripravljeno z darovi, ki so jih sami darovali in s tem pokazali enotnost te velike družine. Najmlajši so dobili vrečke, napolnjene z darovi, ki otroke najbolj osrečujejo. Ob pogovorih in lepem vzdušju ter veselih melodi-

jah je čas hitro potekal. Odhajali smo obogateni z lepim doživetjem, na katerega se bomo še večkrat spomnili.

Na božični dan sta bili lepi maši v Solingenu in Krefeldu. Zbralo se je nepričakovano veliko ljudi. Je že tako, da nas vedno vleče tja, kjer je lepo, kjer je Bog.

V minulem letu so novorojenčki obogatili življenja naših družin:

V Kölnu: Marija, hčerka Marjana in Francke Rot. — V Hildenu: Brigita, hčerka Antona in Angele Omerzo; Jan, sin Izidorja in Renate Uršič; Lidija, hčerka Jožefa in Katarine Cvetko; Srečko, sin Franca in Marije Kmetec; Mihaela, hčerka Vilija in Darinke Kanceler; Andrej, sin Zvonka in Marije Munič. — V Wipperfürthu: Aleksander, sin Jožeta in Ivanke Korošak. — V Bergeustadtu: Darja, hčerka Roberta in Agneze Šmidlehner.

Staršem iskreno čestitamo in želimo, da bi se svojega pravega božiča vedno veselili!

SAARLAND

Pred kratkim sta sklenila zakonsko zvezo Justina Serdinšek iz Maribora in Gerd Hasel iz Reischbacha pri Lebachu. Njunji starši in znanci jima želimo obilo božjega blagoslova na skupni življenjski poti.

Pavličevi otroci, sorodniki in znanci so minulo leto pokopali svoje starše: očeta Antona, 96 let starega, v maju, mater Cecilijo, staro 77 let, pa novembra. Novembra je minilo tudi 33 let, odkar so bili prisilno izseljeni iz svojega domačega kraja Buče na Kozjanskem. Po vojni so si uredili svoj novi dom v Hauptstuhlu/Pfalz. Nikolij pa Pavličevi niso pozabili svojega starega doma. Pokojna mati je bila s sinom Pavlom v rojstnem kraju še teden dni pred smrtjo. Prinesla je svoj „dar vdove“ za

Krefeldski malčki komaj čakajo, da bo fotografiranje mimo. Rado vednost, kaj je v zavojih, je že zelo velika.

Vesela družba naših rojakov pri Vončinovih v Sulzbachu pri Gaggenau-u ob pečenem prašičku.

popravilo po potresu prizadejane cerkve in obiskala skoraj vse svoje sorodnike, kot bi vedela, da se poslavlja.

Pokojnima želimo božji mir, otrokom in sorodnikom pa izrekamo naše sožalje v upanju, da se ob času, ki ga je določil Gospod, spet snidejo pri njem!

WÜRTTEMBERG-OBERLAND

Novo leto nam je takoj ob začetku prineslo novega krščenca. To je Simon, sin Martina Ferlinca in Jožefe, roj. Kuhar, stanujočih v Ulmu, ki je bil krščen v tamkajšnji frančiškanski cerkvi v nedeljo, 5. januarja. Tako bo njegova sestra Karmen, ki je bila krščena

„Za gospodinjski začetek bo že mogoče dovolj...?“ Justina Serdinšek in Gerd Hasel iz Reischbacha pri Mannheimu po poroki in svatbi.

Otroci slovenske sobotne šole so 21. decembra lani priredili božičnico v slovenskem centru v Stuttgartu. Polovica jih je že prej odšlo v Slovenijo, sicer bi jih naštel še enkrat toliko.

Miklavž, Miklavž! Poglejte, koliko drobiža ga je pričakalo v Stuttgartu. Naštel so 140 otrok in fotograf ni našel prostora, od koder bi dosegel vse obraze.

v isti cerkvi pred pičlima dvema letoma, imela družbo. Da bi le oba rasla v veselje Bogu in staršem!

Tudi letos je bila za božično polnočnico naša kapela v Ravensburgu še kar dobro zasedena, čeprav jih je veliko šlo za praznike domov. Tudi naslednje dneve je bila udeležba pri slovenskih mašah še kar zadovoljiva.

Komaj smo se poslovili od božičnih praznikov in že smo na pragu postnega časa, ki ga hočemo porabiti za vredno pripravo na Veliko noč.

Pri slovenskem duhovniku v Ravensburgu so vam na razpolago še štiri kolekcije *Mohorjevih knjig*. Če je komu težko, žrtvovati 25 mark za vseh pet, se bosta morda našla dva prijatelja, ki si jih bosta vzela le vsak en del in si tako delila tudi stroške, kot se je v nekaj primerih že zgodilo. Na razpolago so še tudi „Pratike“ za l. 1975. Tisti, ki se udeležujejo slovenskih maš, so jih večinoma že vzeli. Tisti, katerim to ni mogoče, naj pa sporočijo duhovniku, če jih želijo dobiti, in dobili jih bodo po pošti.

STUTTGART-okolica

Božičnica v sobotni šoli: V Nemčiji je božičnica (Adventfeier) splošno znan običaj v raznih občestvih, kot v šolah, mladinskih organizacijah, farnih skupinah, bolnicah, domovih onemoglih, karitativno-socialnih ustanovah in celo v raznih podjetjih. Člani se zberejo v božično okrašenem prostoru, kjer ob adventnih pesmih, branju lepih zgodb in čajanki doživljajo božično razpoloženje. Tudi naši delavci bi vedeli veliko povedati o praznovanju božičnice v raznih podjetjih.

V soboto, 21. decembra, smo priredili božičnico tudi v slovenski sobotni šoli v Stuttgartu. V lepo okrašenem šolskem prostoru z jaslami in osvetljenim božičnim drevesčkom so šolarji doživljali ob pesmih in lepih zgodbah lepo krščanske adventne blagovesti. Naši sestri Fides in Nives iz Rota pa sta otroke presenetili tudi s prestami in pomarančami.

Nova določila za izplačevanje nadomestka v primeru brezposelnosti

Od 1. januarja naprej je na novo določena višina nadomestka, ki ga dobite v primeru vaše brezposelnosti. Kot je sporočil zvezni zavod za delo iz Nürnberga, znaša ta nadomestek sedaj 68% (doslej 62,5%) zaradi pavšalnih odbitkov nekoliko znižane plače. Poročeni prejmejo pri enaki bruto plači večji denarni nadomestek kot neporočeni. Dosedanji družinski dodatki za otroke odpadejo. Povečane stroške, ki jih imate z otroki, boste poravnali s povišanimi otroškimi dodatki. Če npr. poročeni delojemalec prejema tedensko plačo (bruto) v višini 200 DM, bo v primeru brezposelnosti dobil nadomestek v znesku 112,80 DM (prej 105,60 DM); če delavec prejema 300 DM bruto plače mesečno, dobi 157,20 DM nadomestka (doslej le 146,40 DM); če pa ima 400 DM bruto plače na mesec, mu pripada 201,60 DM (do zdaj 181,80) nadomestka. Upošteva se tedenska bruto plača v višini do 655 DM, to je mesečno 2.800 DM. 2.800 DM je namreč tudi najvišji znesek, ki se zanj plača prispevek pri zveznem zavodu za delo. Prav tako je povišana pomoč brezposlenim, ki je prej znašala 52% neto plače, a sedaj 58%. Zaradi teh sprememb ne bodo prekinjena izplačevanja nadomestka in pomoči, ki so že v toku. Spremembe bodo dosegli skoraj izključno s pomočjo hitrih in modernih elektronskih računalnikov (computer). Prejemniki nadomestka in pomoči brezposelnim bodo o spremembah pravočasno obveščeni.

Zvezni zavod za delo svetuje vsem, ki

ostanejo brez dela, naj se takoj javijo uradu za delo. Šele od dneva, ko se prijavite uradu za delo, imate pravico do nadomestka in pomoči v primeru brezposelnosti. Zvezni zavod za delo celo svetuje, naj bi se tisti, ki že vnaprej vedo, da bodo ostali brez zaposlitve, nekaj dni pred nastopom brezposelnosti javili uradu za delo. Šele od dneva, ko se prijavijo prošnjo za denarno nadomestilo v primeru brezposelnosti in jo skupaj z drugimi dokumenti (izkaznico o starostnem zavarovanju, davčnim kartonom, dovoljenjem za delo) oddajo pri uradu za delo. V vaši prisotnosti bodo ugotovili, ali je vaša prošnja upravičena in dovolj utemeljena. Pomanjkajoče ali nejasne podatke boste lahko na mestu samem dopolnili in pojasnili. Zvezni zavod za delo pa je pripravljen priskočiti na pomoč vsem tistim, ki se v tej „papirnati vojni z oblastmi“ ne čutijo dovolj sigurne.

Nadomestek (Arbeitslosengeld) v primeru brezposelnosti boste prejeli nekako tri ali štiri tedne potem, ko ste vložili prošnjo pri uradu za delo. Če bi zaradi daljšega obravnavanja vaše prošnje prišli morebiti v denarno stisko, vam lahko urad za delo izplača tudi predčasni obrok nadomestka. Predpogoj pa je, da je vaša prošnja v osnovi upravičena.

Kdor se želi podrobneje informirati o nadomestku in pomoči brezposelnim, more od zveznega zavoda za delo zahtevati opomnik za brezposelne (Merkblatt für Arbeitslose). Opomnik dobite brezplačno!

Tuji delavci kot netivo?

Že dolgo nič več poznana skrb za lastno delovno mesto se je nenadoma povrnila. Brezposelnost v ZRN je ponovno močnejše postavila v središče pozornosti vprašanja o poklicu in delu. Ko je decembra 1956 v Nemčiji število brezposelnih od 400.000 naraslo na milijon, ko je ta številka januarja 1957 dosegla svoj višek 1,5 milijona brezposelnih, so Nemci te številke sprejeli malone brez komentarja. Prevzelo jih je le občutje popolnega propada. Danes je vse drugače. Zaradi bolj aktivnega javnega mnenja, ta vprašanja nemški državljani ne obravnavajo več izolirano, marveč enakovredno in v sklopu vprašanj socialne, gospodarske in finančne politike. Tudi tujim delavcem posvečajo pri tem posebno pozornost.

Ob koncu starega in nastopu novega leta je na nemškem trgu dela nastala tale alternativa: 2,45 milijona tujih delavcev, toda 800.000 brezposelnih Nemcev. Spričo teh številk ni čudno, da vsak drugi nemški državljani meni, da je preveliko število tujih delavcev vzrok za brezposelnost Nemcev. O tem nas prepričuje reprezentativna anketa, ki jo je med 2000 Nemci oktobra 1974 izvedel Contest Institut iz Frankfurta.

Je ta vedno močnejši klic „tujih delavci ven“ upravičen, se sprašuje münchenski časnik „Süddeutsche Zeitung“. Ali res tuji delavci ogrožajo delovna mesta nemškim delojemalcem? Na to vprašanje, tako pravi odločno SZ, je treba odgovoriti z nedvornim ne!

Če namreč ta vprašanja raziskujemo čustveno neprizadeto, moramo ugotoviti, da je nemško gospodarstvo slej ko prej odvisno od tujih delavcev. Institut za raziskovanje trga dela in poklicev pri zveznem zavodu za delo v Nürnbergu

celo predvideva, da je treba po sedanji konjunktorni in sezonski krizi računati z naraščajočo potrebo po delovnih močeh. Že 1980 bo na razpolago 330.000, 1985 okrog 800.000, a 1990 skoraj 1,4 milijona več delovnih mest kot leta 1972, ko je bilo zaposlenih 26,4 milijona ljudi. Pri tem so že upoštevane strukturalne spremembe v gospodarstvu. Vse kaže, da so pričakovanja za trg dela gledano na daljšo dobo ugodna.

Če poleg tega upoštevamo še dejstvo, da prvič število nemških prebivalcev po letu 1972 relativno stalno upada in bo s sedanjih 58 milijonov leta 2020 padlo na nekako 50 milijonov, ter da se drugič istočasno letniki z visoko dobo zaposlitve nenehno krčijo (uprava dela računa do 2020 z zmanjšanjem v višini treh milijonov oseb), potem je jasno, da bo v prihodnosti ZRN potrebovala več delovnih moči kot jih bo mogla sama nuditi. Prav tako že učinkuje prepoved iz leta 1973, po kateri Nemčija ne sprejema novih delojemalcev iz držav, ki niso članice Supnega evropskega trga (EGS). Ob koncu leta 1973 je bilo v ZRN zaposlenih 2,995.000 tujih delavcev, toda sredi leta 1974 samo še 2,450.000. To zmanjšanje je nastopilo kljub temu, da je v istem obdobju najmanj 20.000 otrok tujih delavcev, ki živijo v Nemčiji, stopilo v delovno razmerje. Zaradi skupnega družinskega življenja pa je v tem času verjetno prišlo na novo v Nemčijo prav tolikšno število tujih državljanov.

Zvezno ministrstvo za delo in uprava za delo sta mnogo storila, da bi tuji delavci Nemcem ne ogrožali njihova delovna mesta. Vsem uradom za delo je bilo zaukazano, naj pri podaljševanju dovoljenj za delo tujim delavcem postavljajo strož-

je pogoje. To navodilo praktično pomeni, da ima v primeru, ko se dva pogujeta za isto delovno mesto, Nemeč prednost pred tujim delavcem. Ministrstvo za delo je pripravilo tudi načrt, ki naj bi urejeval dotok tujih delavcev v prenaseljena področja.

Bistvo tega akta, ki bo verjetno kaj kmalu stopil v veljavo, je v tem, da pravica do svobodne izbire delovnega mesta, ki je z ustavo zagotovljena, za tuje delavce ne bo več tako absolutno v veljavi. Na ta način naj bi preprečili močnejšo koncentracijo tujih delavcev v nekaterih področjih. V mestih, kot so München, Stuttgart, Ulm, Pforzheim, Frankfurt, Hanau, Offenbach, Neuss, Remscheid, v okrajih kot so Gross—Gerau, Böblingen, Esslingen, Ludwigsburg, Heilbronn in Mannheim, naj bi v bodoče tuji delavci tvorili le 12% skupnega prebivalstva. Dokler ne bo dosežena ta kvota, tuji delavci iz držav nečlanic Skupnega evropskega trga v teh krajih ne bodo dobili dovoljenj za delo.

Pri svojih prizadevanjih v korist nemških delavcev pa mora uprava za delo upoštevati tudi določene zakonske meje. Iz držav, ki so članice Skupnega evropskega trga, dela v Nemčiji 600.000 delavcev. Ti bodo lahko še naprej svobodno izbirali svoja delovna mesta. Tem je treba dodati še 400.000 delavcev, ki že dalj kot pet let stanujejo v ZRN. Ti imajo avtomatsko pravico (Anspruch), da lahko še najmanj tri leta delajo v Nemčiji. Poleg teh je 200.000 tujih de-

lavcev poročenih z nemškimi državljani ter imajo tako pravico do delovnega mesta. K vsem tem je treba prišteti še okrog 400.000 tujih delavcev, ki imajo taka delovna mesta, ki jih noče prevzeti noben nemški delavec. Ti ne pometajo samo cest in ne čistijo le uradov, marveč tudi koljejo piščance in delajo v tovarnah za predelovanje rib... Okrog 100.000 tujih delavcev se je osamosvojilo. Postali so gostilničarji, krojači, taksisti itd. Ti so povsem neodvisni od uprave dela. Če vse te seštejemo skupaj, imamo 1,7 milijona tujih delavcev, ki jih ne moremo prezreti. Če bi poslali domov vse tuje delavce in bi, teoretično vzeto, zaposlili vse nezaposlene Nemce, bi kljub temu ostalo nezasedenih 1,2 mil. delovnih mest, kar gotovo ne smemo prezreti. Klic: „Tuje delavce ven, oni nam jemljejo delovna mesta“, sedanjih težav ne more rešiti. Z druge strani pa, tako menijo Nemci, tuji delavci ne morejo uživati enakih pravic kot domačini. Predsednik zveznega zavoda za delo Josef Stingl je izjavil: „Nobena država na svetu ne more ubežati obveznostim, ki jih ima do svojih lastnih državljanov.“ To naj bi tuji delavci pač razumeli!

Položaj je treba trezno presoјati. Trditev, da je preveč tujih delavcev glavni vzrok za brezposelnost v Nemčiji, skriva v sebi mnogo socialnega in čustvenega netiva, ki bi lahko ob zaostrovanju stanja na trgu dela pripeljala do eksplozivnega položaja. Naj se s tem nihče lahko miselno ne igra! Tako piše ugledni nemški časnik iz Münchna.

Ali vas lahko zaradi brezposelnosti pošljejo domov?

V ZR Nemčiji živi okrog 2,400.000 tujih delavcev. Ker je večina njih zaposlena kot „pomožna delovna moč“, jih brezposelnost še prav posebej ogroža. Podjetja namreč najprej odpuščajo nekvalificirane delavce. Tako je sedaj v Nemčiji tujih delavcev precej več brezposelnih kakor domačinov. Nemška javnost si postavlja vprašanje, kaj storiti z brezposelnimi tujimi delavci. Že citirani Münchenski časnik „Süddeutsche Zeitung“ je decembra približno takole razmišljal:

Zvezni zavod za delo iz Nürnberga poudarja, da imajo tuji delavci v primeru brezposelnosti enake pravice do nadomestka in pomoči brezposelnim kakor nemški delojemalci. Če je tuji delavec trenutno brez dela, ga zaradi tega ni mogoče poslati domov. Le v primeru, da bi se tuji delavec dolgo časa ne mogel sam vzdrževati, mu oblasti lahko odvzamejo dovoljenje za bivanje. Notranja ministristva posameznih zveznih dežel bodo pri podaljševanju dovoljenj za bivanje upoštevala gibanja na trgu dela. Ker ima večina trenutno brezposelnih tujih delavcev enoletno dovoljenje za bivanje v Nemčiji, imajo le-ti vso pravico do nadomestka ali pomoči v primeru brezposelnosti. To pomeni, da morajo oblasti

tistemu tujemu delavcu, ki mu je morda dovoljenje za delo proti koncu leta 1974 pošlo, to dovoljenje podaljšati najmanj za dobo, v kateri je upravičen dobivati nadomestek oziroma pomoč v primeru brezposelnosti. Bavarsko notranje ministristvo zato meni, da bo po potrebi tuje delavce mogoče pošiljati domov šele po zno poletu oziroma jeseni 1975.

Vendar tudi v tem primeru ne bo treba vsakemu tujemu delavcu, ki je trenutno brez dela, domov. Tisti, ki so namreč že najmanj pet let zaposleni v ZRN, imajo po navadi neomejeno dovoljenje za bivanje, s tem pa tudi neomejeno dovoljenje za delo, kar pomeni, da imajo pravico do sleherne pomoči v primeru brezposelnosti. Isto velja za tuje delavce, ki so poročeni z nemškimi državljani.

Če bi bile nemške oblasti zaradi težkega gospodarskega stanja vendarle prisiljene poslati domov določeno število tujih delavcev, bodo morale pri tem skrbno upoštevati politične motive. ZR Nemčija je namreč skoraj z vsemi državami, od koder prihajajo tuji delavci, sklenila tako imenovane socialne pogodbe, ki jih mora seveda spoštovati. Nemčija je tako pogodbo podpisala tudi z Jugoslavijo.

Vsak pretiran strah, da bi vas lahko nekadoma poslali domov, je torej neutemeljen!

Štefanovanje v Esslingenu: Praznik sv. Štefana ima v naši Cerkvi že od nekdaj poseben pomen in je povezan z različnimi običaji.

Za Slovence v stuttgartskem prostoru je postala že tradicija, da se na ta dan zberemo k maši in družabnemu večeru v Esslingenu. Še smo pod vtisom svetega večera in dvorana, kjer se zberemo po maši, je božično okrašena. Prostor je razsvetljen le z lučkami, mize so belo pogrnjene, božični drevesček — bogato obložen — je središčna točka omizij, ki se vse stekajo vanj. Božične pesmi po magnetofonu ustvarjajo toplo ozračje. Znanci sedejo skupaj in napijejo na zdrave praznike.

Družine z otroki so posebej lepo zastopane in za malčke je dvorana pravi rajski vrt. Potem dobi vsak udeleženec tombolsko tablico — to pot zastonj; in ko ima vsak tudi svoj svinčnik, začneta ministranta klicati številke. Vsa dvorana napeto pričakuje, kdo bo zadel božični drevesček z vsemi dobrotami na njem in pod njim. Čeprav se bo sreča nasmehnila le enemu, so med igranjem vsi srečni, ko črtajo številke. Tudi to pot je bilo tako, udeležencev pa je bilo še več kot prejšnja leta.

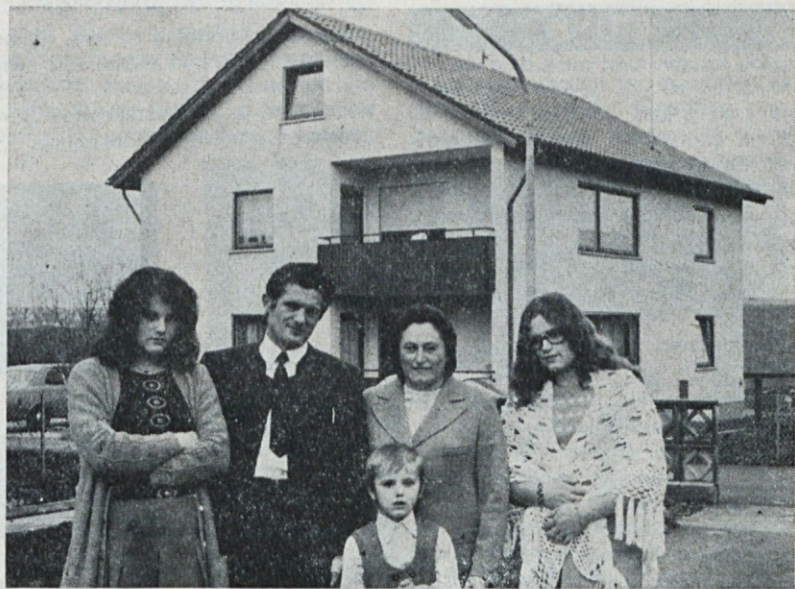
Skupna večerja v Neckarsulmu: Slovenci, ki se zbiramo k mesečni maši v Heilbronn, smo preteklo leto na poseben način zaključili. V kolikor jih ni šlo za Božič v domovino, smo se po maši 29. decembra zbrali pri slovenskem gostilničarju Požešu v Neckarsulmu. Napolnili smo dolgo omizje v posebni sobi in gostitelj nas je presenetil s povabilom na skupno večerjo. Seveda ni imel nihče nič proti. Pijače smo si naročili sami in kaj kmalu se je dvignila vesela domača pesem. Mislil bi, da s tem motimo nemške goste v velikem gostinskem prostoru, pa je bilo ravno obratno. Komaj smo utihnili, je prišla prošnja, naj še zapojemo. In tako smo s petjem zaključili staro leto.

Lani je bilo živahno med nami: Priprava slovenskega centra v Stuttgartu je bila povezana z mnogimi napori, a sedaj spoznavamo

Lepo je v Schorndorfu v Nemčiji na 3. nedeljo v mesecu, ko se zberemo k slovenski maši.

Klinarjev Lojze iz jeseniškega kota v Nemčiji ni spal in ne zapravljal. To jasno potrjuje nova hiša na Württemberškem. „Brez žene, ki je dala prvi namig za gradnjo in pri vsem pridno sodelovala, ne bi prišel naprej,“ bo Lojze odkrito priznal. Klinarjevega Lojza se bodo spominjali tudi še Slovenci v Essnu, ko je tam pred 15 leti zastavil rudarski kramp.

9. „Binkoštno srečanje“ zopet v Stuttgartu in Düsseldorfu

Letošnje „Binkoštno srečanje“, 9. po vrsti, bo zopet v Stuttgartu in v Düsseldorfu na binkoštno nedeljo, 18. maja.

Pripravljalni odbor že sedaj premišlja o programu tega velikega praznika slovenskih delavcev v Nemčiji. Vesel bo tudi vaših predlogov.

vedno bolj, da je bila ta odločitev pravilna. Stafflenbergstraße je od vseh strani lahko dosegljiva točka in prostora za parkiranje pred cerkvijo sv. Konrada je vedno dovolj.

Glede šolskega prostora smo sedaj neodvisni in otroke lahko poučujemo v dveh skupinah hkrati.

Lani je bilo posebno lepo pri birmi, ko nas je obiskal škof dr. Lenič iz Ljubljane in birmal 46 naših šolarjev. — Tudi binkoštno srečanje z nad 2000 udeleženci je bilo uspešno. — „Naša luč“ je zahajala v 1300 izvodih in „Ognjišče“ v 150 izvodih med naše delavce. — Knjižnice so jim bile na razpolago na treh krajih. — Srečanj, prireditev, predavanj, filmskih večerov itd. se je udeležilo leta 1974 nad 4000 rojakov. — Pred oltar je šlo 21 parov in slovenska duhovnika sva krstila 67 otrok. — Osrednja otroška prireditev je bilo miklavževanje, katerega se je udeležilo 140 otrok. — V sobotno šolo je bilo vpisanih 55 učencev.

Mamicam in očetom čestitamo: V Bönnigheimu Francu Zrliču in Slavici k hčerki Klavdiji; v Schönauhu Jožefu Cigaletu in Agati k sinku Aleksandru; v Bernhausnu Antonu Jamniku in Štefki k sinku Andreju; v Stuttgartu Karlu Kuzmiču in Jožici k sinku Borutu; v Ludwigsburgu Viliju Kašovicu in Jožici

k hčerki Aniti; v Echterdingenu Branku Bosotinu in Albini k hčerki Albinci.

MÜNCHEN

Božič je za nami. Večina naših ljudi iz Münchna je šla za praznike domov, pa se nas je k božični maši le lepa skupina zbrala. Ne samo naše lepe božične pesmi, tudi z izrednim okusom in ljubeznijo okrašena cerkev, kjer je naša maša, je silno vabljiva.

Po svetih Treh kraljih je življenje na župniji spet zadihalo. Na obeh šolskih tečajih se poleg drugega že učimo za materinski dan, pustovanje je tik pred vrati, vedno več je primerov, ko ljudje potrebujejo pravno pomoč, knjižnica je lepo obiskovana.

Krščeni so bili: Silvija Narat, hčerka Johanna in Veronike, roj. Berk; Vesna Franko, hčerka Ivana in Marije, roj. Goličnik; Nataša Auguštín, hčerka Milana in Almiče, roj. Gomboc. — Staršem čestitamo, krščenkam pa želimo vse dobro!

švedska

SLOVENCİ NA ŠVEDSKEM

Kmalu bo preteklo tri leta, odkar smo imeli Slovenci v Bollmori svoj prvi informativni sestanek. Predmet pogovorov je bil: ustanovitev Slovenskega društva v Stockholmu.

Prešteli smo se lahko: le okrog 20 se nas je zbralo. Slovencev je v tej deželi v primerjavi z ostalimi narodi Jugoslavije zares nezadostno število. Po podatkih uradne statistike iz preteklega leta (Invandrarutredningen 4 — 1974) je na Švedskem okrog 20.000 Srbov, 10.000 Hrvatov, medtem ko nas in Make-donce odpravi statistika z navedbo „nekaj tisoč“. Računamo, da nas je sedaj na Švedskem okrog pet tisoč, od katerih prebiva večina na jugu dežele. V Stockholmu je približno 300 Slovencev, od katerih je organiziranih v Slovenskem društvu 160 oseb. To je ocena predsednika društva, g. Viktorja Prestorja.

Kar se tiče števila, se seveda ne moremo pohvaliti, ni se pa nam treba sramovati dosedanjih dosežkov. Kljub vsem težavam, s katerimi se je moralo in se še mora boriti društvo z maloštevilnim članstvom na področju velikega mesta, smo marsikaj dosegli.

Ponos Slovencev v Stockholmu je Slovenski dom v Farsti. Društveni upravni odbor je našel zapuščenno hišo — na srečo kulturni spomenik, ki ga niso smeli porušiti, samo notranje preureditve se pa ni hotel lotiti nihče — in se odločil za najem poslopja. Nekaj mladih članov je krepko prijelo za delo. V par mesecih so vzorno uredili notranjost hiše.

Požrtovalno delo članov ni ostalo nezapaženo pri švedskih oblasteh. Kljub temu da je društvo iz-

Mali Aleš Šprah, Weiden (Nemčija), je pogumno nastavil svojo glavico, da ga bo občila krstna voda.

razito lokalnega pomena in ni vključeno v jugoslovanske klube na Švedskem, je prejelo v preteklem letu podporo v znesku 17.000 kron. S tem zneskom je poravnalo stroške za kurjavo, razsvetljavo in vzdrževanje poslopja. Predvsem je pa važno dejstvo, da je bil prebit led za *obstoj majhnih lokalnih društev*, kar je ravno za nas Slovence odličnega pomena.

Znano je, da smo tuji na Švedskem popolnoma izenačeni z domačim prebivalstvom. Z novo uredbo pa so predvidene nadaljnje ugodnosti in olajšave, n. pr. v zvezi s pridobitvijo švedskega državljanstva in taksno olajšavo itd.

Za nas Slovence je nova uredba privlačna zaradi tega, ker daje poudarek želji švedskih oblasti, da *priseljenci vseh narodnosti ohranijo svoj materin jezik, svojo kulturo in svoje posebnosti*. To niso prazne izjave. V ta namen so švedske oblasti predvidle 19 milijonov kron v prvem letu. Znesek naj bi služil podpiranju kulturne dejavnosti in seveda njihovih organizacij kot nosilk teh aktivnosti.

Posebno važnost posveča uredba *pouku materinščine*, ki naj bi se začel že v otroškem vrtcu. Otroci priseljencev naj bi imeli možnost celotnega pouka v svojem jeziku tudi v gimnazijah. Na univerzah naj obstoji za priseljence priložnost za študij njihovega jezika in v njihovem jeziku.

O novi uredbi bo razpravljala najprej vlada. Predlog bo pa predložen skupščini v odobritev še v proračunskem letu 1975/76.

Že do sedaj ima *Slovensko društvo* zares pozitivne izkušnje s švedskimi oblastmi. Poleg navedene podpore za vzdrževanje društva in kulturnih dejavnosti so Slovenci dobivali vedno brezplačno na razpolago družbene prostore za kulturne, športne in zabavne prireditve.

Društvo ima slične izkušnje tudi z otroki, katerih je bilo v preteklem letu 17. Ti so se sestajali vsako soboto od 12. do 14. ure pod nadzorstvom dveh voditeljev, ki jih

Pouk v slovenski šoli v Stockholmu.

je plačeval državni organ za športno in zabavno dejavnost (fritidsnämnden). Obstoji tudi *šola v slovenskem jeziku*, ki jo plačujejo švedske oblasti. Po pravilih se mora priglasiti najmanj pet otrok, vendar so Švedi širokogrudni v tem pogledu in plačajo učitelja tudi za manjše število otrok.

Slovensko društvo ima sedaj svoj *pevski zbor*, ki redno vadi; goji seveda slovensko pesem. Ima svoj harmonikarski trio, skrbi za reden pouk v slovenski šoli in izdaja periodično glasilo „*Slovenski glas*“.

Naj bi pričujoče vrstice opogumile tudi rojake v onih krajih Švedske, kjer so številčno šibki, da se tudi oni organizirajo! Če bodo pokazali svojo prosvetno dejavnost, lahko računajo na krepko podporo švedskih oblasti, zlasti odslej, ko imajo občine izrecna navodila, da podprejo vsako kulturno, športno

in zabavno aktivnost društev inozemcev, ne oziraje se na njih številčno moč ali na tako imenovano vsedržavnost.

Ob koncu tega poročila je treba ponoviti apel na slovenske cerkvene oblasti, da nam poskrbé *slovenskega duhovnika*. Na žalost so ostala vsa dosedanja prizadevanja našega požrtvovalnega potujočega dušnega pastirja, p. Janeza Sodje, brezuspešna. Hrvatje so dobili medtem že tretjega duhovnika. Švedi nam plačajo za pet otrok slovenskega učitelja, pet tisoč Slovencev pa še vedno nima vsaj enega duhovnika.

B. Pr.

ŠVICA

Časopisi, radio in televizija so podajali v začetku tega leta pregled o uspehih in neuspehih, o ve-

Naša dekleta v Stockholmu ob prazniku svete Lucije lani v decembru.

selih in žalostnih dogodkih preteklega leta. Zdi se nam primerno, da tudi slovenska misija v Švici poda svoje poročilo ob novem letu 1975.

Službene knjige slovenske misije izpričujejo, da je bilo v letu 1974 krščenih 64 otrok, 34 dečkov in 30 deklic. Večina je cerkvenozakonskih, kar je seveda pohvalno. Sedaj je seveda največja dolžnost nas vseh, da jih z vzornim ravnanjem usmerjamo v pravo krščansko življenje.

Deset parov se je pripravljalo za družinsko življenje in so se večinoma poročili v domovini. Želimo jim vso srečo!

Birmanih je bilo tukaj šest naših ljudi.

Kar precej naših otrok je v preteklem letu s svojimi šolskimi skupinami prejelo *prvo sveto obhajilo*; štirje tudi ob našem romanju v Einsiedeln.

Glede obiskovanja *slovenskega bogoslužja* vam skoraj povsod lahko gre pohvala, čeprav se povsod lahko reče: lahko bi bilo še boljše. — Boleča točka je pristopanje k zakramentom. Le ponekod se počasi vzbujata zavest, da je krščanstvo v ožji povezanosti s Kristusom. Za Božič, Veliko noč in ob našem

romanju v Einsiedeln je malo boljše. Pokažite se pri obhajilni mizi, ker ne moremo izžarevati Kristusa, če Ga ne prejemamo!

V ponos so nam lahko naša romanja v preteklem letu. Iz majhne Švice se nas je zbralo v Lurdu kar 90, v Einsiedelnu pa kar preko 500.

Da znamo tudi kaj družabnega organizirati smo pokazali s *pustno prireditvijo* v Baslu in Zürichu ter *miklavževanjem*, kar je bilo v splošno zadovoljstvo. Potrebna pa je še bolj splošna angažiranost.

Še kar lepo vneto kažete za *slovensko tiskano besedo*, Misijonska knjižnica v Zürichu se priporoča, da ji s svojimi prispevki dobrih knjig, ki jih sami več ne rabite in izposojanjem istih pri njej omogočate širjenje dobrega tiska. Posebej priporočamo, da se naročite na verski tednik „Družino“, zelo dobro urejevan časopis, ki prinaša vesti in spodbude iz verskega življenja doma in po svetu.

Za božične praznike je mnogo naših ljudi odšlo domov, saj so imeli kar 15 dni prosto. Kljub temu smo v Zürichu imeli *polnočnico* ob 9. uri zvečer ob lepi udeležbi. Istotako je bila dobra udeležba na Božič po drugih krajih.

Na Božič popoldne po sv. maši

smo se v Zürichu zbrali v pisarni naše misije ob jaslicah in drevesčku, kar je bilo našim najmanjšim v veliko veselje. Kot gost je bil med nami tudi p. Jožef, kapucinski provincial iz Ljubljane, ki je prišel obiskat naša misijonarja in jima pomagat čez božične praznike. Tako je provincialni predstojnik od bližje spoznal delo in trud misijonarjev med našimi rojaki v Švici, saj je bil kar na šestih postojankah, kjer je slovensko bogoslužje.

Mislite in dajte predlog, kako si bomo uredili *binško tridnevje!*

Bolezen enega misijonarja je gotovo ovirala intenzivnost in obseg dela misije. Hvala za razumevanje, potrpežljivost, dobro voljo in molitve, v kar ga še naprej priporočamo. Veliko napredka vsem v vsem dobrem!

Krščeni so bili: V Zürichu Tomaž Tršan, sin Marjana in Jožefe, roj. Virc. V Solothurnu Dominik Lakner, sin Janeza in Ivanke, roj. Šušteršič. V Winterthuru Tatjana Prah, hči Staneta in Fanike, roj. Zagorc. Na Silvestrovo v Rothenthurmu Barbara Jurgl, hči Janka in Ivanke, roj. Mergole. — Staršem čestitamo, novokrščencem želimo zdravja in božje ljubezni!

slovinci ob meji

KOROŠKA. — Primorsko dramsko gledališče iz Nove Gorice je gostovalo v celovškem Mestnem gledališču z odličnim izvajanjem Cankarjeve drame „Hlapec Jernej in njegova pravica“. Dramo je tokrat priredil Jože Babič, glavnega junaka Jerneja pa je podal Stane Raztresen iz Slovenskega gledališča v Trstu kot gost. — Mešani zbor „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca je nastopil v Bistrici ob Zilji, v Celovcu, v Št. Jakobu v Rožu, Železni Kapli ter Dobri vasi s koncertom adventnih in božičnih pe-

smi pod naslovom „Pridi, o mdrost vsevečna“. — V Celovcu so bili od 27. do 29. decembra 1974 „Kulturni dnevi“, tokrat že šestič. Aktualne teme razprav so bile v znamenju sedanje realnosti koroških Slovencev. Zato je bilo zanje precejšnje zanimanje in dober obisk — deloma tudi z nemške strani.

GORIŠKA. — V okviru koncertov Glasbene Maticе sta nastopila v Verdijevem gledališču godalni orkester mariborske opere in mladinski zbor iz Maribora, ki sta skupaj izvajala poleg koncertnih točk orkestra Pergolesijevo „Stabat Mater“. Zlasti zbor je zelo navdušil publiko. — V prostorih doberdobskega kulturnega društva „Hrast“ je gostoval Goriški simfonični orkester. Kljub temu da je zbor sestavljen iz samih amaterjev in da

je razmeroma zelo mlad, je imel že veliko nastopov in žel veliko uspehov.

TRŽAŠKA. — V dvorani pri šolskih sestrah v Borštu je bil večer kratkih slovenskih filmov pod naslovom „Trst — moje mesto“. — Društvo slovenskih izobražencev je na svoj redni mesečni sestanek povabilo koprškega škofa dr. Janeza Jenka, da je predaval o nedavni škofovski sinodi, katere se je tudi on udeležil. Tako so se navzoči lahko iz prve roke nabrali novic o tem važnem dogodku v življenju Cerkve. — Na drugem abomajskem koncertu Glasbene maticе je nastopil Simfonični orkester in zbor Radiotelevizije Zagreb s številnimi točkami raznih hrvaških skladateljev mlajše generacije.

slovinci po svetu

ARGENTINA. — Slovenska kulturna akcija je v sklopu prireditev ob 20-letnici obstoja priredila v gornji dvorani „Slovenske hiše“ Peti umetniški večer, ki ga je pripravil gledališki odsek. Gledališki akt v dialogu za igralca in igralko, ki ga je kot izvirno odrsko stvaritev na izreze iz dramatskih in pesniških umetnin mojstrov naše besede zasnoval in pripravil ter v spretno dramatično dejanje povezal N. Jeločnik, je krstil za „Hrepenenje“. Gledališki odsek SKA je v dvajsetih letih žel veliko uspehov, vendar si sme šteti tokratni uspeh za svoj višek. — V Slovenski vasi v Lanusu stoji prva slovenska cerkev v Argentini. Letos so praznovali že petnajstletnico blagoslovitve s slovesno mašo ter s popoldansko akademijo v župnijski šolski dvorani, na kateri so sodelovali

otroški zbor, dekleta, harmonikarji ter domači mešani pevski zbor.

ustanovil ter ima čez dva tisoč fantov in deklet.

AVSTRALIJA. — Najstarejše slovensko društvo na tem kontinentu obhaja že svojo dvajsetletnico. To je Slovensko društvo „Melbourne“. V tem času je društvo veliko ustvarilo na kulturnem polju, ter pomagalo na socialnem, ko so prihajali begunci tja. Poleg drugih stvari so ponosni na svoj „Vestnik“, ki še vedno izhaja, na akcijo za Slovenski dom, na nogometno društvo Kew-Slowene (Lanski prvak vzhodne lige amaterjev) ter kot krona dolgoletnega dela na nakup elzamskega zemljišča, kjer so načrti SDM iz dneva v dan bliže uredničitvi slovenskega grička.

KANADA. — Novo poslopje pri cerkvi Brezmadežne v New Torontu je končano in blagoslovljeno. Prostorna zgradba obsega v prtiličju glavno dvorano, obsežno kuhinjo, točilnico, shrambo in garderobo; v nadstropju pa štiri šolske sobe za Slovensko šolo, konferenčno sobo za učitelje te šole in dva prostora, kjer posluje domači bančni zavod. Pri svečani blagoslovitvi je nastopila folklorna skupina „Nagelj“ in sestra Mirta z otroškim zborom.

BRAZILIJA. — Slovenci iz Sao Paula so mislili letos spet romati na najbolj znamenito brazilsko božjo pot k Aparecida, pa jim je epidemija meningitisa preprečila načrte. Zato so se zbrali v slovenski župniji na domačem slavju. Z župnikom slovenske župnije so maševali p. Rozman, ki je slavil petinsemdesetletnico, salezijanca Zver in Saksida ter Alojzij Ilc. Bila je najštevilnejša slovenska koncelebracija v Braziliji. V župnijski dvorani je p. Saksida kazal film o mestu Don Bosco, katerega sam vodi in ga je pred desetimi leti

ZDA. — Pevski zbor „Jadran“ je pripravil vsakoletni jesenski koncert v dvorani Slovenskega doma v Clevelandu. V prvem delu koncerta so zapeli Gregorčičevo „Ujete ga ptiča tožba“ ter dalmatinski venček narodnih „Dalmatinski šajkaš“ med drugimi pesmi, v drugem delu pa šaljive pesmi ob martinovanju. — V farni dvorani pri Sv. Vidu pa je nastopil moški zbor „Slovenski fantje“, ki ga sestavljajo mladi in starejši pevci, da je med njimi tudi pol stoletja razlike. Izvrstno so zapeli dolg in zahteven program slovenskih narodnih pesmi v priredbi slovenskih skladateljev. Pokazali so tudi napredek v glasovni složnosti ter barvitosti.

kaj je povedala anketa o „naši luči“?

Kot je bralcem znano, smo pred nekaj meseci razpisali anketo o „Naši luči“ in dobili smo nanjo odgovore: ne toliko, da bi si upali reči, da ti odsevajo splošno mnenje naših bralcev, pa spet ne tako malo, da bi si upali za gotovo trditvi, da tega ne prikazujejo. Sicer si pa ustvarite mnenje sami!

I. NAROČNIK, NENAROČNIK REVIJE

Med tistimi, ki so odgovorili na anketo, je bilo 90% naročnikov in 10% nenaročnikov. Ti, ki so odgovorili, so takole razdeljeni po državah: iz ZR Nemčije 66%, iz Švedske 14%, iz Avstrije 7%, iz Italije 5%, iz Anglije, Francije, Švice in Kanade po 2%. Skoraj polovica je spoznala revijo po dušnem pastirju, od ostale polovice jih štiri petine ni odgovorilo, kje so jo spoznali. Nekateri jo imajo naročeno 1 leto, drugi že 16 let, poprečna naročniška doba teh, ki so odgovorili, je 6 let in pol.

II. SPLOŠEN VTIS

Splošen vtis je pri vseh, ki so odgovorili, ugoden, razen pri enem.

(Še pri tem je vprašanje, ali se ni morda pri odgovoru zmotil, saj ima revijo naročeno že 10 let).

Ugodni vtis so izrazili bralci še s sledečimi posebnimi izrazi: odlično urejevana, domača, naša, slovenska, prisrčna, doživeta, kritična, protiutež materializmu, resnicoljubna, slehernik mora vedeti to, o čemer piše.

Bili so pa tudi drugi izrazi: premalo domačnostna, premalo kritična, premalo ima izseljenkih poučnih zgodb.

Nekdo je odgovoril, da je revija „preveč politično usmerjena proti domovini in premalo verska, da bi služila svojemu namenu“. Temu bi radi to odgovorili: Pri vsaki reviji uredniki določajo smer, po kateri naj ta revija služi svojemu name-

nu. Zato najbrž ne bo mogel vsak bralec ugotavljati, ali kakšen list služi svojemu namenu ali ne. In uredniki „Naše luči“ so dali reviji katoliško smer, ne pa morda verske. To se pravi: revija naj poroča o vsem, kar mora zanimati njene bralce, a o vsem pod katoliškim vidikom. Zato poroča tudi o družbenih vprašanjih. Kdor pa ji očita, da „je usmerjena proti domovini“, ne razlikuje med domovino in režimom. „Naša luč“ je zelo domovinska, prav zato odklanja napake trenutnih režimov. In ravno s tem vrši — o tem so uredniki prepričani — svojo krščansko nalogo.

III. VERSKI DEL

Z verskim delom revije je na splošno zadovoljnih 90%, nezadovoljnih 5%, odgovorilo pa ni 5% bralcev. 17% bralcev bi si želelo več verskega, 83% jih odgovarja, da se jim zdi verski del revije zanimiv.

Precej je bilo izraženih želja: revija naj bi objavljala konkretne, moderne napotke za otroški verouk doma; izvlečke iz svetega pisma; sestavke o razvoju vere; določena poglavja iz katekizma; praktična navodila za versko življenje; kratke molitve; poročila o slovenski katoliški tradiciji, življenju domačih župnij, preganjanju Cerkve doma, o slovenskih misijonarjih...

IV. NOVIČARSKI DEL

Novice in komentarji v reviji so na splošno všeč 85% bralcem, 48% od njih bi si želelo še več novic.

Želje glede tega dela revije se zelo razhajajo. Eni pišejo: Nadaljujte s tem, odlično, poročajte še več in bolj obširno, to je demokratsko obveščanje, objavljajte tudi izrezke iz francoskih, italijanskih, angleških časopisov! Drugi pa pravijo: Novice so prepovršne, novice so preobširne, izrezkov iz časopisov je preveč na škodo slovenskemu delu. Nekomu se zdi, da izrezki niso v skladu s smislom prave krščanske ljubezni. (Nam, urednikom, se zdi ravno nasprotno

res: kristjan mora pričevati za rešnico in svobodo in pravico — k temu ga sili prav ljubezen.)

V. ZABAVNI DEL

Roman „Moč in sijaj“ je zadovoljil 70% bralcev, smešnice so všeč 83% bralcev, za uganke se jih zanima 42%.

Želje: Naj bi objavljali dela domačih pisateljev, slovenski zgodovinski roman; naj bi bilo še več veselega, ker „je gojitev veselja v slovenskem katolicizmu na splošno zelo potrebna“, 7% bralcev si želi križanke.

VI. OSTALO O VSEBINI

Bralci so kot najbolj zanimive izbrali sledeče rubrike: izrezki (29%), novice od doma (25%), Slovenci po Evropi (15%), roman (10%), uvodnik (6%), za smeh (6%); ostale procenete si delijo druge rubrike.

Od predlogov, ki smo jih mi zapisali, si jih največ želi razgovorov s slavnimi Slovenci, potem seznama slovenskih listov po svetu, slovenskih radijskih oddaj po svetu in končno seznama novih knjig.

Želja je mnogo. „Naša luč“ naj bi objavljala pravne, vzgojne, zdravniške, gospodinjske, kuharske navse; razlago tujih besed; seznam gramofonskih plošč; katoliški socialni nauk; navodila za porabo prostega časa; napotke za ohranitev slovenskega jezika v tujini; potopise po manj znanih slovenskih pokrajinah (Rezija, Slovenska Istra, Tržaška, Goriška, Koroška...); sestavke iz slovenske zgodovine in kulture; poročila o slavnih Slovencih vseh poklicev...

Nekdo je predlagal, naj bi revija postala štirinajstnevnik, drugi pa je zapisal: „Kljub temu, da ima „Naša luč“ 44 strani, se mi zdi zmeraj pretenka. Povečajte jo, pa čeprav bo naročnina višja!“

In najlepši stavek iz ankete: „Če lahko kako pomagam, sem rad pripravljen.“

VII. TEHNIČNO

Z naslovno stranjo je zadovoljnih 92% bralcev, 6% se jih ni o

njej izrazilo. Med željami je omeniti naslednje: naj bi bili objavljeni verski, socialni, mestni, industrijski motivi, življenje in delo doma, naravne lepote, manj gorá in Gorenjske, pač pa tudi obrobne slovenske pokrajine (Tržaška, Goriška, Slovenska Benečija...) in Koprsko, („Vtis je, da slovenski verski tisk zanemarja koprsko administracijo.“), nekateri bi radi več Prekmurja in Štajerske, ponovno pa stoji v odgovorih stavek: „Vsa Slovenija je lepa.“

S fotografijami v reviji je zadovoljnih 69%, nezadovoljnih 20% bralcev.

To so v kratkem odgovori na anketo. Vsem najlepša hvala za sodelovanje! Mogoče se k tej anketi kdaj v bodoče še vrnemo!

*

PISMO UREDNIKOV

Drage bralke in bralci!

Kot je mogoče razbrati iz odgovorov na anketo o „Naši luči“, revija v glavnem vrši svoje poslanstvo v skladu z željami tistih, katerim je namenjena. To nam je potrdilo, da smo ubrali pravo pot in da moramo na tej poti vztrajati, pa seveda po možnosti upoštevati v odgovorih izražene želje bralcev. To bomo poskušali tudi vršiti.

Naj izrazimo še mi dve želji Vam.

Prva je ta, da bi Vi z nami sodelovali glede vsebine. Kako? N. pr. z izrezki iz časopisov. Mnogi berete tuje časopise. Kaj, ko bi vsak mesec do 10. poslali na uredništvo „Naše luči“ vsaj po en izrezek o razmerah doma skupaj s prevodom le-tega (na izrezku morate napisati ime in kraj izhajanja časopisa in datum)? Lahko pa pošljete tudi kakšne druge zanimive članke, ki ste jih kje brali.

Potem pa Vaša finančna pomoč reviji. Če je le mogoče, plačajte naročnino sedaj v začetku leta, pridobite nam kakšnega novega naročnika in darujte kaj v tiskovni sklad „Naše luči“!

V upanju na Vaše vedno aktivnejše sodelovanje Vas iskreno pozdravljamo

uredniki.

Janez Jalen

traj brez zvoncev

Dosedanja vsebina:

Hribarjev Peter je odslužil vojake in se vrnil v Bohinj. Svojih ljudi ni imel, svoje strehe tudi ne. Stanoval je v podstrešni sobici pri Žmitku in si kuhal sam. Sem in tja je opravil kakšno dnino, znal je pa tudi tesariti.

Spomladi so našli v gorah ustreljenega zapriseženega lovca Matevža Bitenca. Takoj po pogrebu so se zbrali lovci in nekateri drugi moški v gostilni, da se zmenijo, kdo bo prevzel Bitenčevo službo. Cesarski gozdar Vencelj jo je dodelil Hribarjevemu Petru.

Poletno sonce je ogrelo Bohinj. V gorah je padlo nekaj srnjakov. Zapriseženi lovci so jih prinesli v dolino. Vznemirili so zadrževano lovsko kri, sebi pa poostrili službo. Saj so kar vsi tisti, za katere so vedeli, da radi pogledajo za divjačino, spravljali na rovtih seno in imeli dovolj priložnosti za povedan lov. Marsikatera puška je počila, ki bi ne bila smela.

Hribarjev Peter se je zavedel, da bodo z vsemi zvitostmi preizkušali njegovo izvedenost in vestnost. Jih je predobro poznal. So včasih skupaj hodili po prepovedanih lovskih potih. Vedel je, da bi se mu za hrbtom posmevali, če bi jim skušal dopovedati, da je sedaj zaprisežen in da ne sme prav nikomur prizanašati, pa naj zaloti kogar koli.

Ni pa maral priti z njimi očitno navzkriž. Še bolj nerodno bi mu bilo, če bi res moral naznaniti koga izmed domačinov. „Zgrda nikar! Le zlepa, le zlepa, dokler gre,“ je večkrat dopovedoval sam sebi. Nazadnje se je odločil, da bo nekaj tednov noč in dan na nogah, da bo spal, če bo tako naneslo, kar pod smreko, samo da se bo čim večkrat prikazal tam, kjer se ga bodo najmanj nadejali.

Peter se je spustil v tekmo, ki ji je bil dostikrat le stežka kos. Koj prvi teden ga je hudo vilo.

V nedeljo po jutranji maši ga je prosil Čudnik, če bi mogel priti pomagat seč v Ukanc. Ni lahko obljubil, odrekal pa tudi ni rad. Bi morebiti Jernej mislil, da se je prevzel. Utegnil bi zameriti. Za vselej bi izgubil dokajšnji letni zaslužek pri Čudniku.

Najbolj nerodno je bilo Petru, ker so pogovor poslušali tudi taki, ki so se začeli zanimati za vsak njegov korak. Znojevemu Martinču so se kar oči zasvetile.

Da bo že pripravil koso, kladiva in oselnik, naj Jernej vse skupaj grede vrže na voz, če njega samera ne bo več doma, je glasno povedal Peter, da so slišali vsi naokrog. Zjutraj pa da bo že skušal zgodaj priti v Ukanc. Če bi ga pa kaj posebnega zadržalo, naj Jernej nikar ne zameri, je pristavil Peter in hudomušno pogledal Martinča.

Poldne je slišal zvoniti Peter že na Zgoranjem Vógarju. Kakor bi hotel opozoriti srnjad, naj bo ne-

lovec peter se je zrastlez gorami - jel je misliti na lastno gnezdo - pot ga vodi k jerci in francki - katera bo zmagala v njegovem srcu?

kaj dni čim najbolj oprezna, je obhodil vsa ležišča in vznemiril vso živad, da se je morala preleči. V roki je nosil glavico česna. Drgnil je z njo po deblih bukev in smrek in zasmrajal srnjadi priljubljene kraje. Ne toliko zavoljo divjadi same, kolikor zavoljo Martinča in drugih, ki jih bo pa še vse drugače znal opozoriti nase.

Pozno popoldne je Peter ležal na Rážnovcu in gledal na jezero. Dvoje čolnov se je prepeljavalo po vodi. Na plitvini pod Vrtovinom so se kopali otroci. Peter se je nalezal, da je bil že ves trd. Hotel je že pobrati puško, ki je ležala v senci poleg njega, in oditi. Pa je zaslišal korake. Prepoznal je Martinča. Ni zastoj čakal. Potuhnil se je, kakor bi spal.

Znojev se je ujel. Kakor hitro je zagledal Petra, je prestopil s steze v travo in pričel hoditi po prstih. Očividno bi bil rad šel neopažen mimo lovca, ki ga je s priptimi očmi ves čas opazoval.

„Lej ga, Martinča!“ se je naredil Peter, kakor bi se bil pravkar zbudil. „Skoraj ustrašil sem se te, ko hodiš tiho, kakor bi zalezoval srnjaka.“

„Te nisem maral buditi. Vem, da si truden,“ se je hitro znal izgovoriti Martinč.

Samo Peter mu ni verjel. Martinč tudi ne več Petru, da je spal. Zнала sta se pa oba dobro prenearejati.

„Prisedi in malo počij!“ je prijazno povabil lovec Znojevga in mu ponudil žganje.

Martinč je odložil na kosišče navezane koso, oselnik in kladiva: „Saj res. Se bova kaj pogovorila.“ Prijel je za steklenico in nagnil. Pekoča pijača ga je stresla. Potegnil je zrak skozi nosnice: „Kaj pa tu naokrog tako po česnu zaudarja?“

„Klobaso sem jedel prej.“ Peter ni lagal. Res je malical klobaso. Ni pa dosti manjkalo, da mu ni ušel smeh. Spomnil se je, kako

Pokljuka, visoka planota v Julijskih Alpah, privabi pozimi mnoge smučarje.

šele bo Martinč vihal nos, ko ovoha česen na deblih ob posteljicah srnjadi.

Martinču se nekaj ni zdelo prav. Skoraj stavil bi bil, kaj je delal Peter. Pa ni maral niti z besedico namigniti. Preobrnil je pogovor: „Novo puško imaš, kakor vidim.“

„Ni nova, pa tudi moja ni. K lovu spada. Rajni Matevž jo je nosil pred mano.“

„Rad bi jo pogledal, če mi jo zaupaš?“ Čudno se je spremenil Martinčev glas. Kakor bi se mu nabirala slina v ustih.

Za kratek hip je Peter podvomil. Puško mu je kar moral pokazati.

Bila je pa nabasana. Če jo izprazni, se bo Znojevemu utaknilo. Za nezaupljivega strahopetca ga bo razglasil. Če mu jo pa izroči z vsemi naboji vred, mu utegne Martinč kakšno zagosti; muhast je dovolj. Da bi nanj streljal, se Peter ni prav nič bal. Sta se z Martinčem vedno dobro razumela. Ima pa nekaj za bregom. Sicer bo pa pazil na vsak njegov gib. Ne bo ga prehitel. Peter se je tako naglo odločil, da Martinč njegovega obotavljanja še opazil ni. Pomolil mu je puško: „Le poglej jo! Samo pazi! Je nabasana. Cev obračaj proč!“

Martinč je previdno vzel puško v roke in kar koj ni vedel nič reči. Šele ko je puško na zunaj že vso ogledal, se je domislil odgovora: „Sem mar otrok, da bi ne vedel, kaj je orožje?“

Po glasu je Peter spoznal, da je Martinčevi nameri odlomil ostrino. Vedel je pa tudi, da Znojev ne odneha rad in bo skušal doseči, kar se je namenil.

„Ali kaj dobro nese?“ je pogledal Martinč izpod čela.

„Mislim, da kar ne bo imela para v Bohinju.“

„Beži! Skoraj ne morem verjeti,“ je speljeval Martinč Petra.

„Pa poskusi!“

„Kam pa naj pomerim?“ Znojevu so se od same zadovoljnosti razprla usta.

„Če imaš kaj prida oko in mirno roko, onegale štora pod goščo ne smeš zgrešiti,“ je pokazal Peter s prstom okrog tri sto korakov oddaljeni cilj.

Martinču se je kar samo smejala. Legel je v travo in naslonil puško na vzboklo rušo. Meril je dolgo in premišljeno in prav počasi pritiskal s kazalcem na sprožilno. Rezko je odjeknil strel.

Peter je vedel, kam je udarila krogla. Videl je, kje se je iz razpadajočega štora pokadila trhlina. Pohvalil je Martinča: „Dobro si zadel. Še zajec bi bil padel, ne samo srnjak.“

Martinč je vrnil puško in spodbudil Petra: „Še ti poskusi!“

„Je škoda naboja,“ je odklonil Peter tekmo.

„No, pa saj ni več treba.“ Martinč se je zavedel, da mu je beseda ušla. Vstal je in šel pogledat na strel.

Praden se je vrnil, je Peter natančno preudaril njegov zadnji odgovor: „Aha!“ se je spreumel. „Martinč puško bolje pozna kakor jaz. Prav nič mu ni bilo za cilj. Samo za pok. Da ga nisem opozoril, bi se bil naredil, kakor da se mu je puška sama sprožila. Saj je bil kar v zadregi. Pa jo je znal dobro izviti. Kar stavit grem, da je Martinč prišel vohat, če je vse varno. Vsaj eden, če ne dva ali trije gredo še za njim. Puške bodo seveda poskrili. Dovolj glasno jih je posvaril. Sem le radoveden, kako se bo izteklo.“

Peter je vstal in se pretegnil. Dvignil je puško, jo odprl, vzel iz nje prazen tulec in zasunil v cev nov naboj.

„Kaj mar že greš?“ se je oglasil Znojev. „Saj se ti še nikamor ne mudi.“

„Imaš tudi prav. Pravzaprav sem bil namenjen v dolino, pa je prav vseeno, če čez noč kar tu ostanem. Ti bom družčino delal, da ti ne bo dolgčas.“ Da bi zakril nagajivi smeh, ki mu je zaigral okrog ustnic, si je Peter pričel vihati temne brke.

„Zavoljo mene se nikar ne zdržuj!“ se je branil Martinč lovčeve uslužnosti.

„Aha! Rad bi se me znebil, pa se me ne boš!“ je uganil Peter. Svoje misli je pa znal dobro prikriti. Ponorčeval se je iz samega sebe: „Ne bom nič zamudil, če noč na Vógarju prespim. Žene nimam, da bi jo skrbelo, kaj me je doletelo. Dekleta tudi ne, da bi šel vasovat. Moja družica je puška. Zvesta je, kakor bi nobena druga ne mogla biti. Po vseh samotnih potih me spremlja. Tesno se pritiska k meni. Res je bolj hladna, pa me zato živi. Kar nič me ni volja, da bi jo komu drugemu prepustil, čeprav je pravzaprav vdova.“

Martinč se je zresnil. Pogledal je Petru odkrito v oči, kakor bi hotel poudariti, da ga razume: „Ne bom ti križal potov. Tebi že ne.

Samo pazi, da te tvoja muhasta spremljevalka kdaj za vselej ne ohladi, kakor je rajnega Matevža Bitenca. Škoda bi te bilo. Vse se mi zdi, da kmalu srečaš srce, ki te ogreje.“

Peter je bil skoraj v zadregi. Kar nerodno mu je bilo in ni vedel nič pravega reči. Odgovor mu je prihranil srnjak, ki je na robu poseke glasno zabókal. Sunkoma sta se oba fanta hkrati obrnila. Srnjak pa jima je pokazal razpotegnjeno zrcalo, veliko belo liso na zadnjici, in odskočil nazaj v goščo.

„Náju je ovohal,“ je pripomnil Peter.

„Ali pa mu diši česen v tvoji klobasi.“ Martinč je požugal s prstom. „E, Peter, mene zlepa kdo ne preslepi. Imaš po svoje prav. Kruh je kruh in odgovornost je odgovornost.“

Peter je pritrdil in pristavil: „Pa še to si pozabil povedati, da službena zaprisega ni prazen nič.“

Kakor bi se bila ves čas prijateljsko pogovarjala, sta odšla Martinč in Peter navkreber proti Znojevemu stanu.

Ko sta prišla tja, sta sedla na klop pred stanom. Kadila sta in se pogovarjala. Martinč je bil nena-

vadno zgovoren. In pa za vsako besedo, ki je le količkaj cikala na šaljivo, se je na vse grlo zakrohotal. Petru se je zdel naravnost otročji, čeprav se je Znojev že vrnil od vojakov, ko je on komaj začel hoditi v šolo.

Na Rážnovcu se je oglasil vrisk. Martinč se je koj odzval in povedal Petru, da gresta Stagnarjev Balant in Skalarjev Joza, ki mu bosta pomagala jutri seči rovt.

Sedaj se je šele Peter spreumel, kako je Martinč tudi s smehom svaril svoja tovariša. Ni se mogel več zdržati. Polglasno se je zasmeljal in potrepljal Znojevnega po rami: „Tič si pa, Martinč.“

„Nič ne zaostajaš za mano. Kar roko si podajva!“ je pokazal Znojev okajene zobe. „Da nisva oba nabrita, bi se sedaj ne smejala. Tako se je pa za vse prav izteklo. Za nas tri in zate tudi.“

„Pa sta kaj židane volje,“ ju je odgovoril Balant in prislonil koso k stení.

Martuljkova skupina je najlepša gorska veriga v Sloveniji. In če je še zasnežena...

Krvavec je pomaknjen od osrednjega grebena Kamniških planin v Ljubljansko kotlino. Njegove gladke vršine so pozimi lepa smučišča.

„Dobro se nama zdi, ko je tako lepo vreme,“ se je potuhnil Martinč.

„Kaj boš mar tudi ti jutri pomagal seči?“ je pogledal Joza Hribarjevega in si prav počasi odvezal oselnik.

„Tudi. Pa ne pri Znoju na Spodnjem Vogarju. Pri Čudniku v Ukancu.“

„Kaj se pa potlej obiraš tod okoli?“ je Joza skoraj očitno pokazal nejevoljo zaradi lovčeve prirodnosti.

„Martinča sem mislil čez noč strahu varovati. Kdo pa se je nadejal, da bosta tudi vidva prišla! Kdaj bi bil jaz že v Ukancu! Tako bom moral pa pohiteti, da me ne bo noč podila.“ Peter je vstal in zadel puško. Martinč ga je skušal pridržati, Peter pa ni hotel nič slišati. Prijazno se je poslovil od vseh treh in odšel proti Zgornjemu Vogarju.

Doline je pričel pregrinjati somrak.

Pred Znojevim stanom si je Skalarjev Joza založil tobak v usta, zadrgnil mehur in se pohvalil: „Kaj! Pa sem ga le odgnal. Kar brž stopimo! Še se vidi muha. Za večerjo že lahko jetrca jemo.“

„Jutri opoldne pa že ričet,“ ga je zavrnil Martinč in otrkal čedro.

„Kdo naj nas pa izda, ko vendar ni žive duše daleč naokrog?“ je bil tudi Balant vnet za lov.

„Žive duše nikjer?“ je ponovil Balantove besede Znojev in se tovarišema skoraj posmehoval. „Mislita? Jaz grem pa stavit, da je Peter obstal na Zgornjem Vogarju in oprezuje in poslušša. Le pojdiva zalezovat, če vama ričet diši! Jaz ne grem. Da bi sečo v zaporu presedel? Naka! Je prelepo v gorah.“

Martinč še sam ni kaj prida verjel, da je Peter res odšel v Ukanc. Morebiti se je res kam potuhnil, da preizkusi, koliko se more zanesti na njegovo obljubo. Dane besede pa Martinč ne bi snedel za najgoršega gamsa ne. Tudi Balanta in Joza lov ni več mikal. Pričela sta pripravljati kose za drugo jutro.

Motili so se pa vsi trije. Hribarjev Peter se je tiho kakor lisjak zmuznil v skale Pršivce in se urno spuščal navzdol proti jezeru. Z nočjo vred je bil že v Ukancu. Smeh se je razlegal iz Čudnikovega stanu. Francka je pravkar postavila večerjo na mizo. „Franček! Še zame žlico!“ jo je presenetil Peter.

Kakor na svatbi so se razlegali na senožetih v Ukancu vriski. Zvenele so kose pod oslami, potrkavala kladiva ob babice, vrh Komarče pa je zateglo požvižgoval skopec. Peter je na pol zamižal in si z roko zaslonil oči. Preden bi nabrusil koso, je že spazil drznega ptiča. Krožil je vedno niže in niže in nazadnje še vedno iz dokajšnje višine poševno šinil v ne preveč oddaljeno prostorno gozdno jaso.

Peter je odložil koso, prijel nehote za naboje, ki jih je zavoljo previdnosti vse nosil s sabo, in odhitel po puško. Vedel je, da je skopec pograbil plen in da se bo precej časa pomudil.

Po vseh štirih in prihuljeno kakor maček se je priplazil na rob poseke. Skozi malinje je videl, kako trga med rdečimi jagodami ropar precej velikega rjavega ptiča. Pridvignil je puško in jo oslonil ob debelece mlade bukke. Odsekano se je oglasil strel. Kakor bi revsnil togoten pes. Skopec je odskočil od tal; za vatel visoko perje se je usulo z njega. Padel je vznak, zafotal s perutnicami in obležal.

S prazno puško, z na pol oskubenim mladim gozdnim jerebom in z močno okrvavljenim mrtvim skopcem se je Peter vračal po stezi k senosekom.

„Holt!“ je planil izza debele bukke predenj žandar in zgrabil za cev.

Peter se je zdrznil. Preden se je zavedel, je bil brez puške. „Kaj pa vendar delate, gospod Kranberger?“ je ugovarjal.

„Take ptiče lovim, kakor si ti!“ je jezno potresel orožnik Otmar Kranberger s košatim čopom zelenkasto se svetlikajočih peres za trdim klobukom. „Kar brž roke navzkriž, da te vklenem!“

„Ne bom vam ušel. Zaprisežen lovec sem.“ Peter mu je mrko pogledal v razhuden obraz.

„Kaaaj? V samih hlačah in srajci in z oselnikom od zadaj? Komu drugemu pravi! Kje pa imaš orožni list in lovsko karto?“

„Spodaj v stanu. Vrnite mi puško in pojdiva gledat!“

„Puške ti sploh ne bom vrnil, če si stokrat zaprisežen,“ je gonil svojo žandar. „Sem ti jo upravičeno odvzel, ko nimaš orožnega lista pri sebi.“

„Ne vem, če je bilo čisto prav.“ Peter je skomizgnil z rameni. Kranberger je pa zrasel, kakor bi ga bil gad pičil. Peter mu kar nič več ni mogel dopovedati. Nazadnje je moral iti rad ali nerad brez puške pred žandarjem mimo vseh senosekov in deklet v stan kazat orožni list. Sram ga ni bilo nič. Jezen je pa bil, da je kar škripal z zobmi. Čudnik se je zbal, da bi se Peter ne spozabil. Pa priče mu je bilo treba. Z obema je tudi on stopil v stan.

Žandar Kranberger si je ogledal papirje in vrnil Petru manliherico: „Naj ti bo za zdaj prizaneseno; tudi zapisal te ne bom.“

„Kaaaj?“ je zarežal Peter in se nagnil proti žandarju. „Vesel bodi, da jaz ne zbrodim! Bi, pa ne maram potov. Se bova že še drugače srečala! Nič ne misli! Ni še vseh dni konec!“

Kranberger je od togote zardel: „Puško nazaj!“

„Si že zamudil. Je ne smeš več vzeti. Vidiš gal!“ se je posmehoval Peter in molil žandarju orožni list pod nos.

Čudnik se je komaj zdržal smeja. Kranberger je sprevidel, da mu ne kaže dlje muditi se. Zadel je puško na rame, prijel za ročaj kri-ve sablje in odšel. Urno je zginil med drevjem. Peter je pa njemu nakljub trikrat zapovrstjo ustrelil in zavriskal na vse grlo. Odmev strelav je zabučal skozi Pršivco in Komarčo in se ubil v Orlišču. Po senožetih pa se je odtrgal vrisk za vriskom. Žandar Karnberger je začutil iz vsakega nov posmeh.

Razstreljenega roparja je Peter vrgel v grm. Naj ga pobere lisica.

Jereba je pa zvečer Francka spek-
la. Jedli so ga vsi. Pravzaprav se
je vsak komaj dobro obliznil z
njim.

Vreme je bilo kakor nalašč za
seno; sončno in rahlo vetrovno.
Čudnikov rovt je bil že drugo do-
poldne ves posečen. Po južini so
moški znosili za dobra dva voza
suhlega sena v senik. Hodili so kar
v tek. Čudnik in ženske so pa hi-
teli devati v kupe. Črnjava je za-
krila nebo. Med Bukovskimi gorami
je že grmelo. Priganjala je huda
ura. Nad Zajamniki in Koprivnikom
je pa še vedno sijalo sonce. „Kor-
kor bi res imel dež v Ukancu mla-
de,“ je pogodrnjal Jernej.

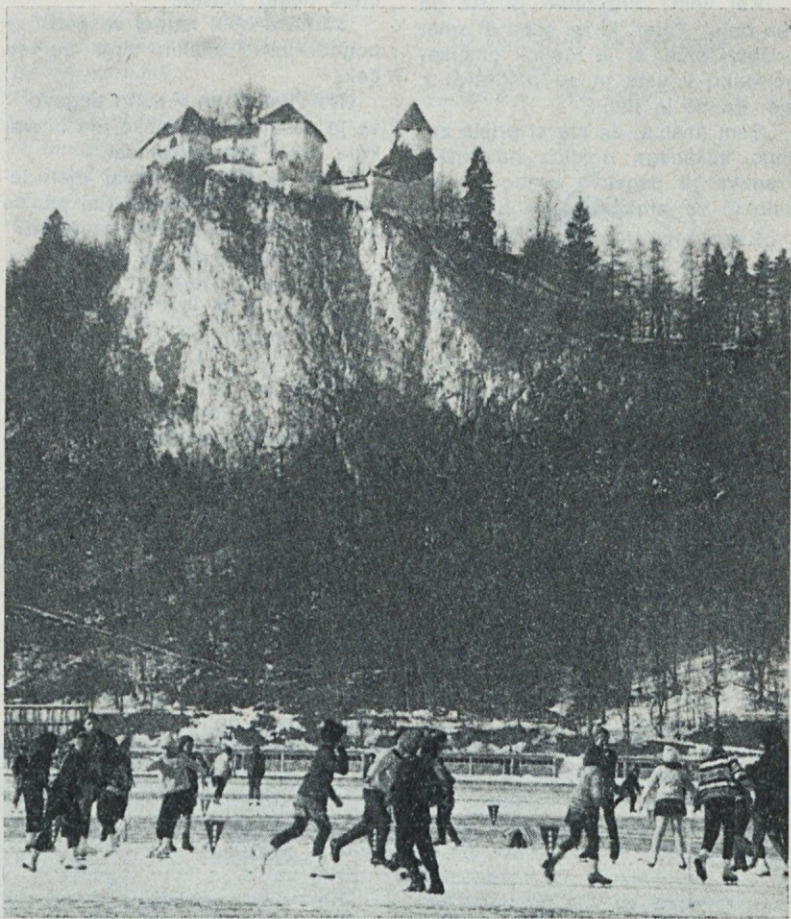
Dolg blisk je razsvetlil temne
oblake. V ognjeni svetlobi je zaža-
relo tudi jezero. Skoraj hkrati je
trdo zagrmelo. Zemlja se je potre-

sla. Glasno so udarjale debele pr-
ve kaplje v vrhove drevja in na po-
sečeno senožet. Kakor bi se hotela
usuti toča. Čudnikovi so vsi stekli
k seniku. Le Hribarjev Peter s ši-
roko navezано nosilno rjuho zad-
njega suhega sena na hrbtu je
prišel v korak.

Vsa družčina se je bila umakni-
la dežju v dišeče seno. Čudnik sam
je pa odšel v stan in si prižgal
čedro. Tudi Petru je zadišal tobak,
pa ga je Francka povabila poleg
sebe na seno. Ni mogel, pa tudi
ni maral odreči. Čudnikova Franc-
ka je bila mikavno dekle.

Na streho je lila ploha. Vmes se

*Blejsko jezero je zamrznilo — dr-
salci so dobili na njem idealno
gladko ploščo za drsanje.*

je bliskalo in treskalo. Grom je venomer odmeval od strmih sten, da se je sprevrgel v nepretrgano bučanje. „Bog in sveti križ božji!“ se je pokrižala ob ponovnem silnem blisku Meta in pričela glasno moliti v čast svetemu Mohorju in Fortunatu. Drugi so ji odgovarjali.

Ploha je bičala jezero, da se je voda kar penila. Nevihta pa se je počasi valila proti Svetemu Janezu. Ob Rudnici se je razklala na dvoje.

Na streho senika je dež samo še na rahlo drobil, kakor bi hotel uspraviti utrujene senoseke in grabljevke. Nikomur se ni ljubilo zapeti; še pogovarjali so se le paroma in skoraj šepetaje.

Francka se je primaknila k Petru, ki je na pol ležal, na pol slo-nel v senu: „Zakaj je danes Kran-berger tako neotesano nastopil proti tebi?“

„Kaj vem? Prevzeten je, da ga vse boli.“ Peter, ki na senu ni smel prižgati pipe, si je vtaknil posuše-no bilko v usta in se poigral v njo, da se je motil.

„Sem mislila, da sta si prišla za-voľo kakšnega dekliča navzkriž.“ Francka je nagajivo svetlo pogle-dala in se primaknila še bliže.

„Sama prav dobro veš, da se ne utegnem brigati za dekleta. Imam drugih skrbi čez glavo.“ Za hip je Peter pomislil, kako bi bilo, če bi Francka ne bila Čudnikova.

„Pa Kranberger bolj utegne po-stopati za dekleti. Že meni se je vsiljeval. Ni jih premalo slišal. Se-daj je menda Tkalčevo vzel na mu-ho. Včeraj je prišel čez Komarčo z Ovčarije, kjer Jerca planini. Oteplje se ga, zato je bil nasajen kakor osa.“

„Kaj se mu je bilo treba potem prav nad mano znesti!“ Iz Petrovih besedi je sikhnila jeza.

„Morebiti si mu prav ti pri Jerci na poti.“ Francka je dvignila glavo in vprašujoče pogledala Petra naravnost v obraz.

„Jaaz?“ se je začudil lovec. „Skoraj z vsako drugo sem doslej več govoril kakor s Tkalčevo.“

„Pa je brhka in pridna. Imela res ne bo več kakor samo balo, pa bi je bilo hudo škoda, če bi si takle žandar, ki komaj zna po naše go-

voriti, obrisal prste ob njo. Midve sva se vedno dobro razumeli in se še.“

„Se kar ne upam mešati vmes. Bo Jerca name huda, če ji zmedem, da ne bo postala gospa.“ Peter se je smehljajal.

Francka je pa postala nejevolj-na: „Saj veš, kakšna gospa! Da je še pes ne bo več povohal.“

„Saj je vendar ne more morati!“ je Peter nagajal Jerčini prijateljici.

„Morati, morati! Seveda je ne more, premoti jo pa lahko. Ima do-voľj nabrušen jezik. In pa — Jer-čin stan stoji na samoti. Nisem mi-slila, da si tak. Srnjake in gamse lahko varuješ, da bi se pa za po-štenega bohinjskega dekliča po-tegnil, se pa braniš.“ Francka je postala precej glasna.

„Ne sprita se nikar ne!“ se je oglasila od druge stene Meta, ki je ujela nekaj besedi.

„Mir! Da bom mogel zaspati,“ je pogodrnjal Franckin brat Jernej-ček.

„Ne vtikajte se v najin pogovor!“ se je zasmejala Francka, da bi pri-krila svojo vznemirjenost.

Peter je pa na skrivaj ujel de-kletovo roko: „Francka! Kaj pa, če se potem midva z Jero navadiva?“

„Prava reč! Lep par bi bila.“

Peter se je naredil užaljenega: „Tok, takole ti nič ni zame. Jaz sem pa vedno mislil, da boš kdaj moja.“

„Zakaj pa ne?“ je dekle dobro razumela, da jo Peter samo draži. „Kar s Staretovim Šimnom se zme-ni, če me odstopi! Na tako doma-čijo, kakršno bo on prevzel, bo lahko dobil drugo gospodinjjo.“

„Se mu pa ne maram zameriti.“

„Potlej pa ni nič.“ Francka je obmolknila. Vedela je, da bo Pe-ter naredil vse in še dokaj več, kakor ga je prosila.

Besedo je povzel spet Peter: „Franček!“ (Tako jo je namreč klical, če je hotel biti posebno lju-bezniv do nje.)

„Kaj je?“

„Če bi se ne bal, da mi Stareto v Šimen ušesa potrga, pa bi te po-ljubil.“

„Kaj pa te je tako prijelo?“

„Ker si me spomnila, kako naj

ponagajam žandarju. No, pa tudi zato, ker si mi kar všeč.“ Peter ji je tesneje stisnil roko.

„Škoda, da nisem Tkalčeva Jer-ca,“ se je smejala Čudnikova.

Peter se je hudomušno popra-skal za ušesi. „O, hudirja, potem bi se pa moral jaz kar vselej ogniti samotnega stanu na Ovčariji, ali pa bi bilo gotovo kaj narobe.“

„Boš tiho!“ je sunila Francka razposajenega fanta.

Francka in Peter sta utihnila. Mirno sta se drug poleg drugega v dišečem senu držala za roke in mislila vsak svoje misli. Lovec je opazil, da se zunaj spet jasni. Zga-nil se je. Dekletu se je pravkar zadremalo. Predramila se je in zdrznila: „Miruj, Peter, ko je ven-dar tako lepo poslušati dež!“

„Franček! Vso večnost bi ležal takole zraven tebe in bi se nič ne pritožil. Pa kaj, ko ne utegnem.“ Spustil je gorko dekletovo roko in se dvignil.

„Kam se ti mudi?“ je trudno za-spano vprašala Francka.

„Na Vógar. Kap bo vso srnjad pognal iz gošče na odprte pro-store. Priložnost kaj rada tatu na-redi. Znojev rovt pa spravljajo Martinč, Stagnarjev Balant in Skal-larjev Joza. Saj jih poznaš. Vsi mrtvi so na lov. Jim grem poma-gat skušnjavo premagovat.“

„Pust je tvoj posel. Kar smiliš se mi.“ Francki so se že spet zapir-rale oči.

„Nič ne maraj, saj me bo sprem-ljala puška, moja zvesta hladna družica.“

„Pa na Jerco nikar ne pozabi!“ se je prelegla Francka na stran.

„Ne bom,“ je obljubil Peter že med vrati in poskočil na tla.

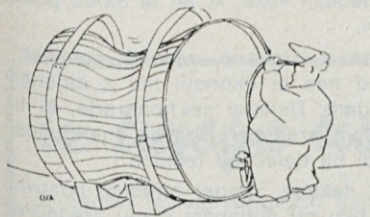
Peter je odhitel za jezero.

Od dežja, rose in vode do kože premočen je prav takrat stopil v Znojev stan, ko Martinč ne bi mo-gel več obdržati Joza, da ne bi šel po puško, da zaleze srnjaka. Kar vpricho Petra mu je zabrusil: „Kaj ti nisem pravil, da bo prišel?“

Pa Peter je preslišal. Joza je zi-jal, Balant se je pa na glas zasmel-jal in ponudil premočenemu lovcu požirek žganja. Prilegel se mu je.

(Se bo nadaljevalo)

mogoče se boste pa le malo nasmehnili . . .

„Peterček, ali si pokazal zdravniku jezik, kot sem ti naročila?“
„Sem, mama, pa osle tudi.“

„Že dvajset let se nisva videli, Majda!“

„Po čem si me pa spoznala, Tina?“

„Po plašču, Majda, po plašču.“

„Kot vidim, Tone, pomagaš svoji ženi pri pranju.“

„Ja, Janez, zvečer mi pa ona pomaga pri pomivanju posode.“

Žena možu: „Kaj se ne bi mogla midva enkrat razgovarjati tako, da bi ti molčal?“

„Ko sva se spoznala, si mi rekel, da sem čudovita. Takoj po poroki si dejal, da sem čudežna. Zdaj pa praviš, da sem čudna.“

„Ne bodi vendar čudaška!“

„Včeraj si se na diskusijskem večeru prav čedno blamiral,“ pravi žena možu. „Upajmo, da ni nihče opazil, da si bil izjemoma trezen.“

„Kako gre Jurju?“

„Kaj še ne veš? Pred nekaj dnevi je prišel zvečer domov trezen, pa ga njegov pes ni spoznal in ga je ugriznil.“

V knjigarni vpraša kupec po knjigi „Mož, glava družine“.

Prodajalka mu odgovori: „Iščite v oddelku za pravljice!“

„Možek, kaj mi boš dal za božič?“

„Za prihodnji božič dobiš uhane.“

„Kaj pa za letošnjega?“

„Luknje v ušesa.“

„On je hotel, da bi ga jaz osrečila za vse življenje.“

„In ti?“

„Nisem se hotela poročiti z njim.“

„Torej si ga le osrečila!“

Janez je prišel zjutraj pet minut prepozno v službo. Vrtar ga je vprašal:

„Kako pa to, da prihajate prepozno?“

Janez: „Zaspal sem.“

Drugi dan je odšel Janez zjutraj pet minut prepozno iz službe. Vrtar ga je spet vprašal: „Kako to, da odhajate prepozno?“

Janez: „Zaspal sem.“

Škot Škotu: „Ali imaš vžigalico?“

„Imam. Tule je!“

„Kakšna smola! Tudi cigarete sem pozabil doma!“

„Potem mi pa, prosim, vrni vžigalico!“

„Možek, nocoj se mi pa res ne da iti k Močnikovim na večerjo.“

„Meni tudi ne, ženka. A če pomislim, kako vesela bosta, če naju ne bo, bi pa le rad šel!“

„Ali smem imeti še en teden počitnic?“ vpraša Tone šefa.

„Kaj? Saj ste imeli pravkar tri tedne počitnic!“ je šef hud.

„Rad bi se oženil.“

„To bi vendar mogli storiti v teh treh tednih.“

„Že, a nisem si hotel počitnic pokvariti.“

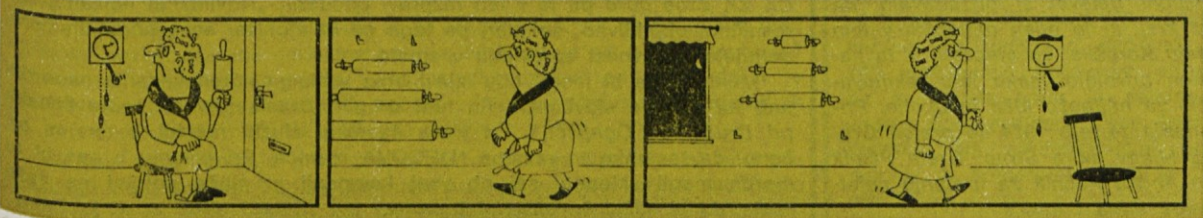
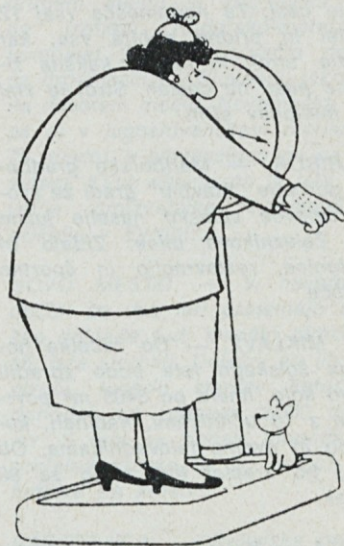
Žena možu, ki spi pri odprtem televizijskem aparatu: „Ali naj ga zaprem ali pa naj ga pustim prižganega, da boš še naprej spal?“

„Moja mati tako sovraži mojega zaročenca, da komaj čaka, da bo postala njegova tašča.“

„Prosim strup za podgane.“

„Koliko pa?“

„Samo za dve osebi.“

datelja Švare, za kar je prejel veliko priznanje.

MARIBOR. — Z novim letom je začela obratovati električna železnica od Zidanega mosta do Maribora. Za mesto je to pomembna pridobitev, saj bo na ta način zmogla veliko več prometa, ki se bo tudi hitreje odvijal in povezoval z Ljubljano in Zagrebom.

MARIBOR. — Mesto in okolica sta v minulem letu dobila 559 družbenih in nad 300 zasebnih stanovanj. Modernizirali in asfaltirali so 41 km makadamskih cestišč. Končana so dela na mnogih vodovodnih omrežjih v Rožni dolini, Ložnici, na Tržaški cesti in na manjših gradbiščih v mestu. V krajevnih skupnostih so zgradili 45 km novega vodovodnega omrežja in ga priključili na 1619 gospodinjstev.

MARIBOR. — Za čistočo mesta in urejenost skrbi 49 delavcev „Snage“, ki vestno opravljajo svoje delo. Ob Novem letu so dobili „pomagača“, sesalni stroj, za pometanje cest. Ta nadomešča vsaj 12 metel in pridno pobira vse, kar ljudje, stroji in morda kakšna živalca pusti na cestah. Stroj je stal 70 milijonov sDin.

MARIBOR. — Mariborsko gradbeno podjetje „Stavbar“ gradi za svoje delavce samsko naselje južno od Železnikove ulice. Zidajo tri stolpnice, restavrirajo in športno igrišče.

SV. MIKLAVŽ. — Do začetka novega šolskega leta bodo zgradili novo šolo. Imela bo 3405 m² površine z 18 učilnicami, kabineti, kuhinjo in dvema telovadnicama. Ob njej bo zrastel tudi vrtec za 80 otrok.

MUTA. — Krajevna skupnost in turistični delavci si prizadevajo, da bi kraj, ki je eden najlepših v tem delu Koroške, še olepšali. V ta namen prirajajo vsako leto tekmovanja za najlepšo hišo in okolje. Priznanja za leto 1974 so prejeli Greta Mihev, Mira Štruc, Greta Pisnik in Ančka Pečnik za urejanje celotnega kraja.

Ne bi se spuščali v analizo posameznih navedb v tej izjavi, menimo le, da je bila napisana nekoliko prenačljeno in je zato povzročila vrsto govoric o avtomobilih, v katerih naj bi se prevažali člani našega uredništva in ki naj bi jih kupili iz sredstev, ki so jih bralci darovali v sklad *Lačni otrok*. V zvezi s tem smo že pojasnili, da ni šlo za avtomobile za člane uredništva, temveč za nekaj sanitetskih vozil, ki jih je *Sklad* poslal zdravnikom v nekaterih afriških državah.

Podoben nesporazum je bil povezan z izjavo o „visokih potninah“. Ponovno izjavljamo, da se nihče izmed nas ni okoristil niti z dinarjem iz sredstev, ki so bila namenjena drugam. Delamo za honorarje, ki jih uredniki in sodelavci dobivamo iz rednih sredstev *Družine* (naročnina). Kdor bi dejal, da so to veliki denarji, bi bil daleč od resnice.

Vemo, da je težko braniti poštenost nekoga, vendar moramo ponovno poudariti, da osebnega koristoljubja ni bilo pri nobenem članu uredništva *Družine* in *Ognjišča*.

V zvezi z nesporazumi okrog stopnje in plačevanja prometnega davka in literature, ki so jo našli v uredništvu, čakamo sodbe pristojnih organov. Namerno ni bilo storjenega ničesar, saj si sami najbolj želimo, da bi izčistili naš status.

Komisija za družbeni nadzor je pri nas opravila svoje delo. Ne moremo ji odrekati te pravice, saj se zavedamo, da tudi za nas veljajo pozitivni zakoni, ki so veljavni v naši samoupravni družbi. Bolele pa so nas vse govorice in sumi, ki so jih poročila v zvezi z nami povzročila v slovenski javnosti. Razumljivo je, da nam tudi govorice, da so nekatere člane uredništva zaprli (pojavile so se v delu tujega tiska), niso koristile.

Družina je doslej — menimo — pokazala dovolj poslušna za stvarnost, v kateri živimo, in je po svojih močeh skušala (čeprav včasih s kritično besedo) iskati izhodišč za dialog s stvarnostjo. Pri tem se nismo spuščali v politiko, temveč le v analizo vrednotenja verskih dejavnosti s strani družbe. Zato so nam bila skrajno neprijetna podtikavanja z vseh strani.

Nismo pa mogli (in tudi danes ne moremo) razumeti odmevov, ki so jih ta dejstva sprožila v nekaterih časopisih, na radiu in televiziji. Naši časnikarji so nas obsodili, preden je sodišče izreklo eno samo besedo. Vrgli so nas levom, ne da bi nam dali najmanjšo priložnost. Proglasili so nas za kriminalce in družbi nevarne elemente. In samo na podlagi suma, da nekaj ni v redu.

Takšne komentarje navadno pišejo, ko je nekdo že obsojen in je sum o kriminalu po običajni pravni poti potrjen. In še takrat navadno dajo „šanso“ tudi obsojencu, saj namstejejo (vsaj morali bi naštet) tudi olajševalne okoliščine. Časnikar namreč „ne objavlja obtožb ali tožb, katerih očitni namen je izzvati zgražnanje ali ki bi jih mogli uporabiti za izsiljevanje. Ne prejudicira odločbe sodišča, tako da bi podpiral samo eno stran; tudi ne sme pisati samo o stališčih in izjavah, ki jih je sodišču predložila samo ena stran.“ (*Srebrni jubilej Saveza novinarja Jugoslavije*, str. 537).

3. decembra letos je v Titogradu zasedalo predsedstvo *SR Črne gore*. Razpravljali so o obveščanju javnosti o sodnih procesih. Predsednik črnogorske skupščine je med drugim dejal: „Z zakonom bi morali natančno določiti, o čem je treba javnost s sodnega procesa informirati, saj je včasih poprejšnje ‚sojenje‘ v tisku, ki je pogosto javno obremenjevanje, za tiste, ki jih sodijo, hujše od pravega sojenja.“ Predsednik *CK ZK Črne gore* pa je v isti razpravi poudaril: „Novinar je dolžan pisati resnično, objektivno, nekateri pa tega ne delajo, ker se v poročilih opredeljujejo in javnost spravljajo v zmoto.“

Menimo, da bi mogli obe izjavi brez vsakega sprenevedanja naobrtni tudi na pisanje slovenskih (in tudi drugih) časnikarjev o „nepravilnostih pri *Družini* in *Ognjišču*“. Če mora časnikar služiti resnici, s tem ni rečeno, da je lahko ta resnica *NJEGOVA* resnica. Pri pisanju o nas bi to morda mogli sklepati, saj ob vsej kampanji ni nihče potrkal na naša vrata, da bi slišal še našo plat zvona.

Če smo kakorkoli prekršili pozitivno zakonodajo, se ne izmikamo odgovornosti; ne moremo pa pristati na to, da bi kdorkoli, pa naj bo doma ali v tujini, to zlorabljal. Menimo, da prav vsakega človeka v vesti obvezuje staro načelo: O nikomer ne moreš govoriti (ali pisati), da ni pošten, dokler tega ne dokažeš!

Družina, Ljubljana, Božič 1974, str. 3.

iz tujega tiska

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci.

Op. ured.

ALI SE RES PRIPRAVLJA V JUGOSLAVIJI ZAKON PROTI VEROUKU?

Pri Cerkvah in drugih verskih občestvih Jugoslavije je povzročila zaskrbljenost novica, da pripravlja republika Makedonija zakon, ki naj bi prepovedal poučevanje verouka otrok do petnajstega leta starosti. Zakon, ki je, kakor kaže, malo pred tem, da začne veljati, naj bi vseboval kazenske določbe za duhovnike, ki bi otroke učili verouk, pa tudi za starše, ki bi pošiljali otroke k verouku.

Če bo zakon obveljal, bo prizadel predvsem makedonsko pravoslavno Cerkev, ki je številčno najmočnejša verska skupnost Makedonije. Prizadet bi bil pa tudi islam, h kateremu se priznava večina v jugoslovanski Makedoniji živečih Turkov in Albancev, kot tudi katoliška Cerkev, ki šteje med svoje vernike v Makedoniji predvsem pripadnike albanske manjšine in ki ima v Skopju škofa.

Če bi zakon obveljal, bi se s tem odločilno spremenila cerkvena politika jugoslovanske partije. Doslej ni v komunistični Jugoslaviji nobenih zakonskih določil proti verouku. Seveda pa oblast na mnoge načine verski pouk ovira: pogosto sramotijo komunistični učitelji pred vsem razredom učence, ki hodijo k verouku, in jih ocenjujejo s slabimi redi; mnogo staršev, ki pošiljajo otroke k verouku, trpi škodo v poklicu; duhovniki, posebno v manjših krajih, ki privabijo k verouku mnogo otrok in mladincev, so često izpostavljeni nadlegovanju krajevnih oblasti.

Mera oviranja je različna po pokrajinah, pogosto celò od kraja do kraja. Tudi je bilo v tem močno valovanje med posameznimi časovnimi odseki notranjepolitičnega razvoja v Jugoslaviji. V dobi resnih političnih in gospodarskih reform (od srede šestdesetih let pa do začetka sedemdesetih) je pritisk oblasti na poučevanje verouka vidno upadel. Na vsak način pa je bil doslej tak pritisk brez zakonite osnove. To je ugodno vplivalo na pogum otrok in staršev, na pritožbe župnikov in njihovih škofov pri državnih oblasteh in končno (od 1966) na posredovanje papeškega poslanika v Beogradu pri vladi. Če bo verouk za otroke do petnajstega leta z zakonom prepovedan, bodo pritožbe v posameznih primerih že vnaprej nemogoče.

Ta zaskrbljenost velja za sedaj le za Makedonijo. Ali pa bo ostala tako globoka novost državne cerkvene politike omejena le na delno republiko? Vzbuja se vprašanje, ali ne bi jugoslovanska partija rada zato, da bi ta akcija vzbudila manj pozornosti, začela z njo v oddaljeni Makedoniji in jo potem polagoma razširila prek vse države.

Največ nasprotovanja proti prepovedi otroškega verouka bi bilo pričakovati od katoliške Cerkve, ker ima pri njej načrtni verouk močnejšo tradicijo in je širše uveden kot pri pravoslavju in islamu. Večina jugo-

NEGOVA V POMURJU. — Na prvih obronkih Slovenskih goric je gručasto naselje Negova. Poleg stare cerkve in šole je stari grad. Listine ga prvič omenjajo v 11. stoletju. Vse do zadnje vojne je grad služil stanovalcem in je bil dobro vzdrževan. Trenutno ni nikogar, ki bi se zanj zavzel in ga rešil starostnih problemov. V tem kraju so bila odkrita tudi grobišča iz mlajše kamene dobe. Kraj je turistom do sedaj nepoznan, čeprav zelo bogat pristnega življenja.

NOVA GORICA. — Strojna fakulteta iz Ljubljane je v Novi Gorici odprla oddelek za izredni študij. V prvi letnik se je vpisalo 76 slušateljev. S tem želijo reševati kadrovske probleme. V nekaj letih bo Goriška potrebovala 370 ekonomistov in 168 strojnih inženirjev. Pred letom je bila v Šempetru pri Gorici odprta pedagoška akademija. Pripravljajo pa še pouk za ekonoške oddelke.

NOVO MESTO. — Največji proizvodni koncern v Jugoslaviji je Rudarskotopilniški bazen Bor, na drugem mestu je zagrebška Ina, na tretjem Rudarsko-metalurški kombinat Zenica. Največja delovna organizacija v Sloveniji, Iskra, je na desetem mestu. Novomeška IMV pa je v jugoslovanskem merilu na 75. mestu, v slovenskem pa na desetem. Kljub vsemu pa je IMV največja proizvajalka avtomobilskih prikolic v Evropi.

NOVO MESTO. — V novomeški občini že dve leti prejema otroške doklade tudi kmečki otroci do 15. leta starosti. Deležni so jih tisti otroci, katerih staršev katastrski dohodek ne presega 2.000 dinarjev. S tem se počasi zmanjšujejo socialne razlike, ki so najbolj občutljive na kmetih.

RADOVLJICA. — Delavska univerza v Radovljici si je v stari graščini uredila in opremila 10 učilnic, kabinet, knjižnico in dvorano za 100 slušateljev. Predvsem odrasli se za reden pouk in seminarje vedno bolj zanimajo, kar kažejo številke. Na administrativni ekonomski in komercialni šoli je 272

(Dalje na 38. strani)

LEGENDA O KRIŽAVCU

Ko je Herod zvedel, da sta Marija in Jožef z Jezusom zbežala, je poslal za njimi vojake. Ti naj bi otroka umorili.

Vojaki so vzeli iz hleva najbolj iskre konje, jih zajahali in zdirjali za ubežniki. Kmalu so bili Sveti družini za petami, kajti dobri osliček, ki je nosil na hrbtu Marijo in otroka, ni mogel

erich kästner

emil in detektivi

Emil je vstopil na vlak za Berlin. Snel si je šolarsko čepico in rekel: „Dober dan, gospe in gospodje! Je morebiti še prazen kak prostorček?“

Seveda je bil še en prostor na voljo. In neka debela gospa, ki si je bila sezula levi čevelj, ker jo je tiščal, je dejala svojemu sosеду, možaku, ki je pri dihanju strašno sopesel: „Takšni vljudni otroci so dandanes redki. Če samo pomislím na svojo mladost, o Bog! takrat je vladal drugačen duh.“ Pri tem je s potlačénim prstom v levi nogavici v taktu telovadila naokrog.

Emil je to z zanimanjem gledal. In možak je od samega sopihanja komajda zmogel prikimati.

Potipal se je po desnem žepu v suknjiču in ni odnehal, dokler ni zaslišal šelesteti kuverte.

Sopotniki so bili videti zaenkrat čisto zaupanja vredni in ne ravno kot razbojniki in morilci. Poleg strašno sopihajočega moža je sedela ženska, ki je kvačkala šal. In ob oknu, zraven Emila, je neki gospod v trdem klobuku bral časopis.

Naenkrat je odložil list na stran, potegnil iz žepa kos čokolade, jo pomolil dečku in dejal: „No, mladi mož, bi?“

„Če smem,“ je odgovoril Emil in vzel čokolado. Potlej si je, šele po vsem tem, hlastno potegnil čepico z glave, se priklonil in povedal: „Emil Tischbein mi je ime.“

Sopotniki so se nasmehnili.

Tudi gospod je privzdignil trdi klobuk in dejal: „Me veseli, jaz se imenujem Grundeis.“

„Jaz se peljem v Berlin,“ je povedal Emil.

„Tako, tako, v Berlin se pelješ?“ je vprašal gospod Grundeis.

„Ja, in babica me čaka na postaji ob Friderikovi cesti pri cvetličarskem kiosku,“ je odgovoril Emil in se spet prijel za suknjič. In kuverta je zašelestela, hvala Bogu, še je tu.

„Že poznaš Berlin?“

„Ne.“

„No, potem se boš pač čudil! V Berlinu imajo zadnje čase hiše, ki so visoke sto nadstropij, in strehe so morali privezati na nebo, da jih ne zanese naprej... In kadar se komu posebno mudi in hoče priti v kako drugo mestno četrt, ga spravijo na pošti brž v zaboj, vtaknejo zaboj v cev in ga izstrelijo kakor cevno pošto na poštni urad, ki stoji v tisti četrti, v katero bi človek rad šel...“

Mož, ki je tako strašno sopesel, je rekel gospodu v trdem klobuku: „Nehajte že s temi neumnostmi!“

Debeli gospe Jakob so od strahu obstali prsti na nogi. In gospa.

ki je kvačkala šal, je nehala delati.

Emil se je prisiljeno zasmel. In gospoda sta se spustila v daljše prerekanje.

Vlak je ustavil na neki veliki postaji. Emil ni videl nobenega postajnega napisa in tudi ni razumel, kaj je zatulil sprevodnik pred oknom. Skoraj vsi potniki so izstopili: sopihajoči mož, kvačkajoča gospa in tudi gospa Jakob. Toliko da ni izstopila prepozno, ker si ni mogla zapeti čevlja.

In potem sta bila on in gospod s trdim klobukom sama. To Emilu ni bil oprevec pogodu. Možak, ki deli čokolado in pripoveduje prismojene zgodbe, ni zanesljiva stvar.

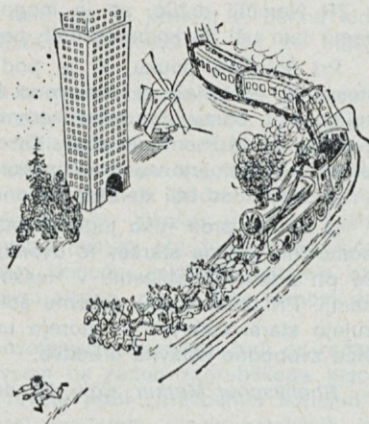
Emil si je hotel za spremembo znova seči h kuverti. Vendar si ni upal, temveč je, ko je vlak odpeljal naprej, šel na stranišče, tam potegnil kuverto iz žepa, preštel denar — še se je ujemalo — in ni vedel, kaj naj stori. Končno mu je nekaj prišlo na misel. Vzel je bučiko, ki jo je našel v ovratniku na sukničju, z njo prebodel najprej tri bankovce, potlej pa kuverto in nazadnje podlogo obleke. Denar si je tako rekoč pritrdil. Tako, si je mislil, zdaj se ne more nič več zgoditi. In potem se je vrnil v oddelek.

Gospod Grundeis se je medtem udobno zleknil v kotu in je spal. Emil je bil vesel, da se mu ni treba pogovarjati, in se je zagledal skozi okno. Zunaj so se pomikali mimo drevje, mlini na veter, polja, tovarne, črede krav, kmetje, ki so mahali z roko. In bilo je zelo lepo videti, kako se vse to vrtilo mimo, skoraj kakor na gramofonski plošči. A navsezadnje ni mogoče ure in ure strmeli skozi okno.

Gospod Grundeis je spal kar najprej in rahlo smrčal. Emil bi bil rad vstal in odkorakal, a potem bi bil onega zbudil, tega pa nikakor

ni hotel. Zato se je naslonil v nasprotni kot oddelka in si ogledoval spečega moža. Zakaj je le ves čas pokrit s klobukom? In podolgovat obraz je imel, čisto ozke črne brke in okrog ust tisoč gub, in ušesa so bila zelo tanka in so štrlela močno narazen.

Hopla! Emil se je zdrnil in se prestrašil. Skorajda bi bil zaspal!

Poskusil je s preštevanjem gumbov. Štel je od zgoraj dol in zatem še enkrat od spodaj navzgor. Od zgoraj dol je bilo triindvajset gumbov. In od spodaj gor štiriindvajset. Emil se je naslonil s hrbtom na steno in preudarjal, kako je to mogoče.

In pri tem je zaspal.

Sanjalo se mu je, da so v vlak vpreženi konji in se podijo za njim. Zdrvel je v visoko hišo, a vlak je drdral za njim. Zagledal je ob hiši železno lestev. In je začel plezati. A, groza, vlak je drdral po klinih na lestvi kvišku.

Takrat ga je nekaj neznansko sunilo. In — se je zbudil.

Gospoda s trdim klobukom ni bilo več.

Emil si je počasi segel v desni notranji žep. Žep je bil prazen! Denarja ni bilo več!

(Bo še)

tako urno teči kot konji kralja Heroda.

Marija je prva zaslišala topot konjskih kopit na kamnatih tleh. Vojaki so bili že čisto blizu, nikjer pa ni bilo nobenega nasa-da oljk ali žitnega polja, kamor bi se mogla Marija in Jožef z otrokom skriti. Vse naokrog je bila le puščava in gole skale.

Zadnji hip je opazil Jožef sredi skal votlino. Brž je peljal vanjo oslička.

Marija je zaskrbljeno dejala: „Če nas vojaki tu najdejo, smo zgubljeni. Vhod v votlino je ja odprt in takoj nas bodo mogli opaziti, če bodo prijahali mimo.“

V votlini je živel majhen pajek. Ko je zaslišal Marijine tožbe, je takoj splezal k vhodu in jel pred njim plesti veliko mrežo.

Komaj jo je skončal, že so prijezdili vojaki.

Eden od njih je skočil s konja, stekel k votlini in zaklical tovarišem: „Tu morajo biti! Daleč naokoli ni nobenega drugega skrivališča.“

Poveljnik je pa pokazal na pajkovo mrežo na vhodu v votlino in dejal: „Le kako naj bi prišli v votlino? Saj bi morala biti v tem primeru mreža raztrgana!“

Vojak je spet zajahal konja in z ostalimi odjezdil dalje.

Mariji in Jožetu je srce od strahu pred hudobnimi vojaki tolklo na glas. Pa jih ni, hvale Bogu, nihče od vojakov slišal. Srečna in vesela sta se zahvalila Bogu, da je rešil Jezusa iz skrajne stiske.

Od tistega dne nosi mali pajek na hrbtu znamenje križa. In vzdeli so mu lepo ime: križavec.

sluhateljev, na raznih seminarjih preko 700, jezikovnih tečajih 170. Veliko zanimanja je tudi za gospodinjinske tečaje.

ROGAŠKA SLATINA. — Leta 1860 je imela Rogaška Slatina sedem hotelov s 728 posteljami, leta 1918 13 hotelov s 1300 posteljami, od lanskega decembra pa ima 14 hotelov s skupno 1709 posteljami, ko je bil odprt novi moderni hotel „Donat“. Ima pa tudi pokrit bazen in avtomatično kegljišče.

PTUJ. — V bližini Rabelčje vasi pri Ptujju je skupina arheologov iz ptujskega muzeja končala z delom ob izkopavanju devet rimskih lončarskih in opekarških peči iz obdobja med 2. in 4. stol. po Kr. Eno od teh peči bodo restavrirali.

SELNICA OB DRAVI. — To naselje je dobilo prvi večji industrijski objekt. Mariborsko trgovsko podjetje „Ferromoto“ je zgradilo tovarno „Ferrotherm“, v katerem proizvajajo elemente za grelni tehniki. Sedaj proizvajajo kotle od 25 do 100 tisoč kilokalorij.

SEMIČ. — V stari semiški šoli, zidani leta 1838, je lepa krajevna muzejska zbirka. S številnimi oddelki razstavljenih predmetov kažejo čas in življenje v Semiču od najstarejših dob do danes. Arheološki oddelek ima dragocene najdenine iz Štrekljevca, kjer še vedno tečejo izkopavanja. Veliko ostankov je iz znanih belokranjskih gradov. Iz zgodovine Semiča je vrsta dokumentacij: hranilnica, vodovod, gradnja belokranjske železnice z znanim semiškim predorom. Veliko predmetov je iz kmečkega, tržnega in obrtnega področja, ki ponazarjajo življenje v preteklosti.

ŠEMPAS NA VIPAVSKEM. — „Šempaska komuna“ je skupina mladih ljudi, ki so pred petimi leti kot hipiji prišli iz mesta in se naselili v skromni kmečki hiši nad vasjo. Prišli so z željo, da bi zopet začutili dober, svež vonj matere zemlje in vsega, kar nas v skrivnosti narave obdaja. Njihovo vsakdanje življenje je preprosto in skromno,

slavenskih katoličanov živi na Hrvaškem, v Sloveniji in v Bosni-Hercegovini. Če bo verouk tam prepovedan, bo katolicizem v Jugoslaviji prizadet v svojem živčnem središču.

V Rimu, kjer je novica iz Makedonije vzbudila osuplost, upajo, da do tega zakona le ne bo prišlo. Omenjajo, da bi Jugoslavija zdrsnila cerkveno-politično s takšno uredbo nazaj za več držav Vzhodnega bloka in bi se izenačila s Sovjetsko zvezo, kjer je verouk otrok s kaznijo prepovedan. Celo Češkoslovaška bi bila s svojo strogo cerkveno politiko v takem primeru glede verouka, vsaj po zakonski plati, pred Jugoslavijo.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 31. dec. 1974.

ROKA IZ BEOGRADA

„Učitelji morajo organizirati izvenšolske dejavnosti in urediti prosti čas otrok tako, da ti ne bodo hodili ob nedeljah v cerkev.“ To navodilo stoji na listini za seminar zdomskih učiteljev, ki ga je organizirala KP Plitvice na Hrvaškem. Da se tega povelja učitelji učencev iz Jugoslavije v ZR Nemčiji držijo, se je mogoče prepričati na področju Frankfurta: samó tam uči 23 komunističnih pedagogov.

Pri šolskem pouku, ki je pod nadzorstvom prosvetnega ministra v Hessenu, opravljajo ti nemoteno komunistično indoktrinacijo. KP prikazujejo kot edino napredno stranko, socializem povečujejo kot edino zveličavno družbeno ureditev. Otroci se morajo nagovarjati s „tovariši“. Učitelji, ki delujejo na frankfurtskem področju, veljajo za vzor: v tedniku „Yu-novosti“ so bili deležni izrecne pohvale beograjske vlade.

Iz strahu pred roko jugoslovanskega režima, ki jo je čutili tudi zunaj domovine, večina staršev to dvomljivo obliko vzgoje trpi. Vendar se množé pri pristojnih oblasteh v Hessenu ogorčeni protesti proti tej indoktrinaciji. Pri obiskovanju državne šole v demokratični državi — tako dokazujejo starši šolarjev — morejo učenci zahtevati tudi demokratične pravice svobodne ustavne ureditve.

Rheinischer Merkur, Köln, 27. dec. 1974.

ZAKAJ SE JUGOSLAVIJA OSLANJA NA SOVJETSKO ZVEZO?

Jugoslovanski notranjepolitični tečaj, katerega znaki so ideološka zaostritev, centralizacija, oblast tajne policije in monopolno odločanje majhne skupine, sili današnje jugoslovansko vodstvo, da se proti svojemu lastnemu interesu po neodvisnosti oslanja na garancijsko silo leninizma — poznega stalinizma, na Sovjetsko zvezo. Kje drugje naj bi iskalo oporo, ko je udarilo skoraj po vseh narodih svoje večnarodne države, po reformističnem izobraženstvu, gospodarski vodilni plasti in tudi Cerkvah in ko ne more zaradi dirjajoče inflacije in brezposelnosti graditi niti na spodnje plasti delavstva?

Njegova notranja politika je tudi nagnila jugoslovansko vodstvo do tega, da je pred nedavnim napadom v partijskem listu *Borba* Solženicyna: jugoslovanski „protirevolucionarji“, „liberalci“, „nacionalisti“ naj bi razumeli, da nimajo nobenega razloga za upanje.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 30. dec. 1974.

VEČ DELATI, MANJ TROŠITI

Predsednik Tito je v svojem začetnem govoru na sedmem kongresu jugoslovanskih sindikatov v Beogradu krepko pozval Jugoslovane, „naj več delajo in manj trošijo“. Nihče ni kritiziral tega poziva. Je pa seveda treba povedati, da si v Jugoslaviji sindikati ne morejo dovoliti, da bi napadali oblast...

L'Aurore, Pariz, 18. dec. 1974.

PROCES PROTI HRVAŠKIM NACIONALISTOM JE PREKINJEN

Prvič je bila sedaj v jugoslovanski javnosti omenjena v nekem časopisnem razgovoru s hrvaškim vrhovnim funkcionarjem Josipom Vrhovcem aretacija „teroristične skupine“ v Zagrebu. O tej „skupini“ nastajajo že od novembra dalje v Beogradu in Zagrebu vedno nove govorice, a uradno niso objavili ne števila prijetih — v diplomatskih krogih se je govorilo o 250 osebah — ne poedinosti iz njihovega programa in ciljev.

V razgovoru z zagrebškim časopisom *Večernji list* je izjavil član jugoslovanskega partijskega predsedstva Vrhovec, da je terorizem splošen evropski in izvenevropski pojav in da je ta čas ves svet prizadet od „terorističnega vala“. Proti Jugoslaviji naperjeni udarci „najbrž še niso“ pojav, ki bi zrastel na domačih tleh. Za njimi naj bi se skrival mračen, čisto natančno začrtan politični načrt. Organi državne varnosti naj bi sicer v boju proti temu dosegli nekaj lepih uspehov, a pristojna oblast bi se morala še bistveno bolj prizadevati, da bo dosegla „še učinkovitejše rezultate“.

V tem razgovoru stoji tudi beseda o „procesu proti teroristom“ v Zadru, s katerim so očitno v zvezi aretacije v Zagrebu. Ta proces proti skupini, ki samo sebe imenuje „Hrvaška osvobodilna in revolucionarna vojska“, se vrši od začetka (20. nov.) tako, da so javnost in očitno tudi jugoslovanski novinarji od njega izključeni. Vsekakor ni bil že nekaj tednov v nobenem časopisu omenjen.

Po govoricah, ki krožijo po Beogradu, je bil proces, ki je bil skrajša določen za tri tedne, prekinjen. Datum zopetnega začetka še ni določen. Medtem ko se je večina obtožencev vedla skesano, naj bi se študent Belušić kot vodja dobro izkazal, tako poročajo neuradne vesti iz Zadra. Ta naj bi dal sodnikom v zapisnik konkretne in podrobne politične ideje nacionalno zavednih, po njegovih trditvah nikakor ne le v tujini živečih Hrvatov. Samozavestni in izzivalni nastop obtoženega Belušića in njegovi natančni načrti za ustanovitev bodoče „svobodne države Hrvaške“ naj bi bili, kot domnevajo, glavni razlog, da je bila javnost od procesa izključena.

Ostro kritiko je izrekel Vrhovec v novoletnem razgovoru tudi na račun krščanskih Cerkvá v Jugoslaviji, predvsem na račun zagrebškega katoliškega lista *Glasa koncila*, ki naj bi ravnal proti „družbenim koristim“. Obstajala naj bi „zavidljiva povezanost nekaterih rimsko-katoliških in drugih cerkvenih krogov v skupni akciji proti našemu družbenemu sistemu“. Pri tem se Cerkve sklicujejo na jugoslovansko ustavo in trdijo celó, da se jim krati v njej zagotovljena svoboda, je pojasnil Vrhovec in dodal: „Pri teh akcijah morejo cerkvene oblasti izrabljati vrste določenih slabosti, ki jih mi imamo.“

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. jan. 1975.

BEOGRAJSKI DNEVNIK MORA POSTATI GLASILO OBLASTNIKOV

Videti je, da je prišel v Jugoslaviji razvoj, ki se je pričel pred dvema letoma in ki naj bi izročil ves tisk v izključno partijske roke, v svojo zadnjo fazo. Todo Kurtović, tajnik politburoja ZKJ, je pred kratkim v članku v *Borbi* izjavil: „Mislim, da moramo začeti bolj odločno akcijo predvsem za ozdravljenje kadrov nekaterih izdajateljskih podjetij. So ljudje, ki ne smejo več ostati v vodstvu nekaterih publikacij.“

Dva tedna po tem opominu tistim, „ki še ne razumejo, kaj mi (partija) hočemo“, stoji vodstvo velikega beograjskega dnevnika *Politike* pred dejstvom, da bo doživelo globoke spremembe. Vukoje Bulatović, do nedavnega minister za informacije v srbski vladi, bo v kratkem imenovan za direktorja in glavnega urednika tega časopisa.

V dobi čistke in vodstvu srbske KP v oktobru 1972 je bil ta beograjski dnevnik na glasu, da je precej neodvisen v presojanju, in so ga imeli za trdnjavo svobodnjaške miselnosti. V Jugoslaviji ima zveste bralce, saj izhaja v 270.000 izvodih, medtem ko doseže *Borba* le s težavo naklado 35.000 izvodov.

Le Figaro, Pariz, 1. jan. 1975.

a bogato po medsebojni usklajenosti in enovitosti. Poleg vsakdanjih opravil posvetijo veliko časa duhovnemu življenju in iskanju prave bivanjskosti. Njihovo osrednje dejanje je meditacija. Tako rastejo med ljudmi novi pričevalci iskrenega življenja. Ljudje so jih veseli. V njih so našli zaupanje in prijatelje.

VELENJE. — V tem mestu imajo posebno komisijo, ki ščiti nove izume in razne racionalizacije v podjetjih. Letos je komisija na novo registrirala 25 izumov in izboljšav v proizvodnji. Z novimi postopki pri delu so prihranili preko dve milijardi dinarjev. Za nagrade pa je bilo izplačanih komaj 3,5% od prihranka.

VINSKI VRH. — V okviru akcij za odpravo posledic na Kozjanskem so Zasavci dogradili telefon z 20 priključki. Sredstva in delo so sami prispevali. Avtomatska telefonska centrala bo za hribovsko območje velika pridobitev. Prvi priključek so namestili v šoli.

VITOMARCI. — Osnovna šola v Vitomarcih je stara nad 100 let in je zaradi dotrajanosti podprta s tramovi. Sočasno s otvoritvijo nove šole v Dornavi spomladi bodo začeli graditi novo montažno šolo v Vitomarcih (Slovenske gorice). Pripravljalna dela za novo šolo so se začela tudi v Markovcih na Ptujskem polju.

VRHPOLJE pri VIPAVI. — V tem kraju imajo dve cerkvi. Na začetku stoletja so si verniki sezidali novo župnijsko cerkev, kjer se radi zbirajo. Sedaj so začeli obnavljati še prvotno cerkev. Ob prenavljanju so naleteli na zazidana gotska okna, poslikana s freskami.

ZASAVJE. — Rudarji zasavskih premogovnikov Trbovlje so lani nakopali 1,634.000 ton premoga. Tretjina izkopa je šlo za elektrogospodarstvo. Glede na zmogljivosti in povpraševanje bi lahko prodali še 200 tisoč ton več, če jim ne bi primanjkovalo delovne sile.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi okliče in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1,50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kupnih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA V MÜNCHNU** vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v nemščino in obratno hitro in poceni. Vse prevode sodno overovim. Sodni prevajalec **Monika ZIBELNIK**, 8 München 50, Franz-Albert-Straße 12, BR Deutschland. Telefon (zvečer in konec tedna) 089 - 812 30 59.

● **SLOVENEK**, 35 let, iz Maribora, dalj časa v Münchnu, avtomehanic, želi spoznati Slovenko od 28 do 35 let, lahko s enim otrokom, da bi se z njo poročil. Naslov posreduje uprava *Naše luči*, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 2).

● **SLOVENKO**, staro do 35 let, veščo v gostinski stroki (kuharica ali točilka), sposobno tudi za hotel-Garni,

išče Slovenec, nemški državljan. S primerno vsoto denarja lahko postane tudi družabnica v obratu. Zaželeno je znanje angleščine ali francoščine, zaradi morebitne poznejše preselitve v Kanado, ni pa pogoj. Slika, ne starejša od 6 mesecev, zaželena; na zahtevo jo vrnem. Tajnost zajamčena. Glede naslova velja isto kot pri prejšnjem oglasu. (Št. 3)

● **„VSAK JE SVOJE SREČE KOVAČ!“** — Če nas zapusti sreča, iščemo hoté ali nehoté krivdo pri drugih. Toda že našim prednikom je bilo dobro znano, ko so zasnovali pregovor: „Vsak je svoje sreče kovač“, da pri neuspehih in težavah v življenju leži krivda največkrat pri nas samih; v našem karakterju in napačnem odnosu do okolice. Kakšen je moj karakter, kje leži krivda mojih neuspehov in kaj lahko storim za izboljšanje mojega položaja? Na vsa ta in še mnoga druga vprašanja Vam lahko odgovori dipl. grafolog **FRANC UDOVIČ**, 8070 Ingolstadt, Postfach 2901, BRD. Kratko pismo zadostuje — stroga zaupnost je jamčena.

● **Enodružinsko HIŠO** z lokalom, primernim za vsako obrt, prodam. Franc Dominc, Mariborska cesta 54 a, Ptuj, Slovenija, Jugoslavija.

poštini nabicalnik

POŠILJATELJEM PESMI: V zadnjem času smo prejeli tri pisma s pesmimi: iz Anglije, Nemčije in Nizozemske. Naj ponovno pojasnimo, da v „Naši luči“ pesmi načelno ne objavljamo (razen v rubriki za otroke in kdaj pa kdaj *Balantičeve*). Kljub temu bomo v bodoče med pismi bralcev objavili tudi pesmi, če bodo za tisk zrele. O omenjenih treh pošiljkah ni mogoče tega reči. Pri ocenjevanju pesmi bomo skušali biti zares popolnoma nepristranski: če bo kakšna pesem dosegla vsaj najnižjo zahtevano zrelost, jo bomo objavili.

TONČEK, KÖLN, NEMČIJA — Hvala za iskreno priznanje o Binkoštnem srečanju v Düsseldorfu! Glede objavljanja pesmi smo zapisali zgoraj.

N. N., LENS, FRANCIJA — Upokojeni rudar nam je kot odmev na članek „Duhovščina nas ovira pri našem delu“ med drugim pisal:

„Tudi pri nas v Franciji imamo agente. Vsi smo zabeleženi, kdo od nas je v partiji. Po teh podatkih se odloča

kvalifikacija ali renta po konvenciji. Kar so jih po agentih zvabili v partijo, so jih večinoma ujeli na lakomnost. Mi pa, preprosti upokojeni rudarji, ne prodamo svoje vere za Judežve denarje.“

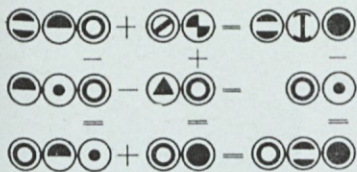
F. A., STUTTGART, NEMČIJA — Oprostite, da popravljenega imena nastopajočega na Binkoštnem srečanju v Stuttgartu nismo objavili. Pismo se nam je zamešalo. Sedaj bi bil popravek prepozno.

PISMA MISIJONARJEV — Lani smo pošiljali vsem slovenskim misijonarjem „Našo luč“ zastoj, ker se nam je posrečilo dobiti toliko dobrotnikov, ki so jo zanje plačali. Zadnji čas je dospela vrsta pisem od njih z zahvalo za brezplačno pošiljanje revije in z upanjem za naprej. Marsikdo od njih tudi poroča o svojem delu. Žal, nam vedno zmanjkuje prostora za te njihove zanimive prispevke. V bodoče bomo skušali dobiti kje v reviji vsaj malo prostora za ta pisma.

J. D., GÖPPINGEN, NEMČIJA — Glede informacij o delovnih mestih v Avstriji je edina pot ta, da se obrnete na najbližji avstrijski konzulat v Nemčiji.

kdo?, kdaj?, kje? ...

RAČUNSKI PROBLEM

Ta računski problem je zanimiv zato, ker ima dve možni rešitvi. Seveda odgovarja pri vsaki od obeh rešitev posamezni znak določeni številki.

Skušajte najti rešitvi brez posebne pomoči. Če pa ne gre, vam nudimo majhno pomoč: pri eni rešitvi je končna vsota (na desni spodaj) 789, pri drugi pa 894.

KAKO ČEZ REKO?

Štiri osebe morajo prepluti reko v majhnem čolnu, ki more peljati le 90 kd teže naenkrat. Moža tehtata vsak po 90 kg, en otrok tehta 43 kg, drugi pa 47 kg. Kolikokrat in na kakšen način morajo čez reko, da bodo vsi na drugi strani, ne da bi čoln preobremenili?

TAT

Samosprožilna fotografska kamera je ujela tatu pri kraji. Policija je prijela šest osumljenцев, katerih slike so objavljene pod sliko tatu pri „delu“.

Kateri od šestih je kradel?

DVOUMNI UGANKI

Kaj je med Kranjem in Jese nicami?

Kakšen je črnc, ki pade v Rdeče morje?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

RAČUNSKI PROBLEM: 1. rešitev: $536 + 418 = 954$; $354 - 236 = 118$; $182 + 654 = 836$. — 2. rešitev: $854 + 127 = 981$; $581 - 354 = 227$; $273 + 481 = 754$.

NOVO KOLO: Vdova je trdila, da je šla tisti dan enkrat samkrat iz hiše in sicer zjutraj, na fotografiji je pa jasno vidna zastavica, ki kaže glavne smeri neba. Ko bi bila fotografija posneta zjutraj, bi stalo sonce na vzhodu in senca dekleta bi padala na njeno desno stran, ne pa na njeno levo. Iz tega je detektiv sklepal, da je bila fotografija posneta kasneje in da jo je vdova pokazala le zato, da bi prikriala resnico. Ko je vdova videla, da nima izhoda, je priznala tatvino.

MOST: Drugi tovornjak je daljši kot most, zato ne obtežuje breme njegovo vsega mostu naenkrat: ko vozijo čez en zadnja kolesa, so prva že čez.

NOGAVICE: 75. Če so imeli npr. štirje leseno nogo, je bilo ostalih 146; od teh jih je le pol potrebovalo nogavice; torej je bilo treba poslati $73 + 2$ para nogavic. Če jih je bilo šest z leseno nogo, je bilo ostalih 144; poslati je bilo treba $72 + 3$ pare.

VALJA: 1232 gramov. Ker so razsežnosti drugega valja enkrat večje od razsežnosti prvega, je prostornina drugega osemkrat večja od prostornine prvega. (Prostornina se namreč meri po treh razsežnostih: po dolžini, širini in višini; enkrat večja razsežnost je isto kot dvakratna razsežnost: torej se račun glasi: 2 krat 2 krat 2, kar znese 8; $154 \cdot 8 = 1232$ g.).

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655)

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I (za cerkvijo Am Hof).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 041/23 39 10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 - 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 02 132 - 64 09 76).

Ludvik Rot, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Stafflenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 34 2 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 -

785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVIČA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065/2-19-55).